

Od 1. nov. dalje naročnina mesečno 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din.
Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENEK

Ok. rač. Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.849 za inserata.
Uprava: Kopitarjeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž. Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Ob drugi obletnici Pija XII.

Dvanajstega marca poteče dve leti, odkar je bil sedanji sv. oče Pij XII. slovesno kronan za vrhovnega poveljarja sv. katoliške Cerkve. Tedaj je bilo že skoraj gotovo, da stoji svet pred eno najhujših katastrof v vsej svoji zgodovini. Prav posebno pa je bilo jasno, da bo moral Petrov čoln sredi strahotnih viharjev prestopiti premnogo trdo preizkušnjo. Božja Previdnost je za te odločilne čase izbrala za krmarja Cerkve moža, ki je po svoji življenjski poti bil že nekako davno določen, da bo poveljar Cerkve v dobi, ko bo svet zapadel novi babilonski zmešnjavi, ko se bo novi vesoljni potop sovraštva, groze in trpljenja razlil nad narodi zemlje. Božji Duh je, ki vlada Cerkev; toda za izredne težavne čase si je za vidnega krmarja svoje Cerkve izbral izrednega moža, lahko rečemo resničnega nadločnika: ki po svojem odličnem razumu in učnosti daleč presega vse sovratnike; ki je po svoji modrosti in izkušnosti gotovo prvi med sodobnimi vladarji in državniki; a je po svojem svetniškem življenju in bogupodobnosti res pravi pastor angelicus, angeliški pastir celotnemu krščanskemu občestvu.

Ne dvomimo, da bo zgodovina Pija XII. označila kot velikega boritelja za mir. Že med zadnjo svetovno vojno je imel mnogo prilike, da si je prizadeval za mir. Ko je vojska dosegla svoj višek, ga je papež Benedikt XV. v mesecu aprilu 1917 imenoval za svojega nuncija v Monakovem, na mesto torej, ki je tedaj pomenjalo isto kot zastopstvo Vatikana v nemškem cesarstvu. Od papeža je dobil nalogo, da pri nemški vladi posreduje za mir. V poletju 1917 je nuncij Pacelli večkrat potoval v Berlin in v glavni stan nemške armade v Kreuznach, kjer se je mudil tudi bivši cesar Viljem II. ter mu izročil lastnorčno pismo Benedikta XV. V Berlinu je prišel v dotik s tedanjim voditeljem Centruma, Matijem Erzbergerjem, in z voditeljem socialistnih demokratov Scheidemannom, ki sta bila glavna nasprotna igralca generala Ludendorffa. Po papeževem naročilu je nuncij Pacelli nemški vladi predložil angleško-francosko noto, ki je od Nemcev želela zvedeti, če so pripravljeni izprazniti Belgijo in obljubiti spoštovanje njene neodvisnosti. To bi bil namreč predpogoj za mirovna pogajanja. Erzbergerjev nastop v prilogi miru v nemškem državnem zboru je bila le posledica papeževga posredovanja. Pacelli ni uspel s svojim poslanstvom, ker so Nemci tedaj (v poletju in jeseni 1917) še upali v svojo zmago.

In koliko si je kot papež prizadeval, da bi preprečil izbruh novih vojskih sovraštvo! Njegove tedanje okrožnice, nagovori romarjem in radijske poslanice spadajo med najzgovornejše pa tudi med najprejeteljivejše dokumente, koliko se je poveljar Cerkve trudil, da bi preprečil novo krvorodelje v Evropi. Če odločujoči voditelji usode narodov niso hoteli poslušati njegovih prošelj in rotenja, gotovo ni to krivda Cerkve. Pa tudi pozneje ni nehal delati za mir, hotoč vsaj preprečiti razširitev vojnega požara. Sam je lansko jesen zapisal: »Prav ničesar nisimo opustili, da bi bil obnovljen mir, pravica in krščanski red.« Koliko si Sv. stolica prizadeva za omejitve vojnih sovraštvo in za mir, niti ne vemo vsega. Vemo le to, da ima papež v ta namen na razpolago več sredstev kakor zunanja diplomacija. Čeprav so ta sredstva skrita, niso zato manj učinkovita. Mislimo, da se bo svet čudil nad silnimi napori vaticanske diplomacije v prilogi miru, če bo kdaj objavljena njena Bela knjiga o tej stvari. Videli bomo, da nobeno gizenje božjih in človeških postav, nobena krivica, nobeno trpljenje, ki je bilo krivično zadano kateremu koli narodu, ni ostalo od strani Sv. stolice neopaženo in brez opomina in opozorila na neskladnost z večno, božjo postavo.

Pij XII. pa je prav tako velik boritelj z Bogom. Kot veliki duhovnik, ki posreduje med Bogom in človeštvom, je znan

Za prihodnji teden napovedujejo na jugovzhodu hitre in večje razvoje

Nemška poročila o Rooseveltovem posredovanju na jugovzhodu - Turčija bo odgovorila Nemčiji do srede - Grčija bo ta teden dobila ultimativni poziv, da sklene mir z Italijo in prepusti Bolgariji Trakijo

Nemški listi napadajo Roosevelta, ker je posredoval na jugovzhodu

Bern, 8. marca. Švicarski radio poroča, da so nekateri švicarski listi, med njimi »Neue Zürcher Zeitung« in »Basler Zeitung« objavili dolga poročila iz Berlina, češ, da je nemški tisk v ostrih besedah napadel predsednika Združenih držav Severne Amerike Roosevelta, ker da je v preteklem tednu osebno posredoval za sklenu mir na jugovzhodu.

Nemški listi, med njimi »Westdeutscher Beobachter« ostro napadajo Roosevelta, ki mu očitajo da ima prevelike ambicije, ker se hoče postaviti kot neke vrste vrhovni razodnik v Evropi. Članek v »Westdeutscher Beobachter« je napisal general Hasse, ki pravi, da je ameriški takolimenovani »monoteistični nauk«, ki ne dovoljuje nobeni izvenameriški državi, da bi se vmešavala v zadeve ameriške celine, zares čuden nauk, ker dovoljuje predsedniku Združenih držav, da se mirno vmešava v zadeve Evrope. General Hasse da pravi, če je Roosevelt meje Združenih držav potisnil sedaj že v osrčje Evrope, ali kaj? Morda danes Združene države Severne Amerike zares mislijo, da bodo sedanjo vojno izkoristile v svoj profit ter svoje gospodarsko in politično nadzorstvo raztegnile nad Evropo, toda pri tem pa pozabljajo, pravi general Hasse, da bodo rabilo še nekaj let, predno bodo organizirale takšno arma-

do, ki bi mogla zavojevati Evropo. Anglija da bo premagana od veselih osiščka davno prej, preden bi Združene države mogle postaviti kakšno armado v Evropo. List nato odklanja Rooseveltovo posredovanje in meni, da naj se Združene države ne vpletajo v evropske zadeve in naj ne hujskajo evropskih narodov, ki so na tem, da sprejmejo odločitve. (Prvo sporočilo o Rooseveltovem posredovanju je objavila madžarska vlada »Magyar Ország« in so to novice nemški listi povzeli iz tega vira ter takoj nanj ostro odgovorili.)

»V Ameriki ni nič znano«

Washington, 8. marca. Associated Press. Pri tiskovni konferenci so časnikarji vprašali državnega podtajnika Sumner Wellesa, koliko je resnice na poročilih madžarskih, nemških in italijanskih listov o nekem posredovanju predsednika Roosevelta, ki da je nek državi v Evropi ponudil ameriške pomoči. Državni podtajnik je odgovoril, da na državnem tajništvu ni nič znanega o kakšnem taknem koraku predsednika Roosevelta.

Nov Rooseveltov zaupnik hiti v London

Washington, 8. marca. DNB. Predsednik Roosevelt je včeraj konferiral s Harrimanom, ravnateljem železniške družbe »Union Pacific«. Harri-

man se odpelje v ponedeljek v London kot posebni odposlanec predsednika Roosevelta. Tajnik predsednika Roosevelta Early je izjavil poročevalcem listov, da potuje Harriman s posebno nalogo in da bodo prihodnje dni odptovale še nekatere osebnosti takisto po nalogu predsednika Roosevelta. Med temi osebnostmi je tudi polkovnik Green, predsednik posvetovalnega odbora vojnega ministrstva. (AA)

Dublin, 8. marca. Reuter. Posebni Rooseveltov odposlanec polkovnik Donovan se je pripeljal z letalom v Dublin. Polkovnik Donovan je bil danes na kosilu pri predsedniku Irske, de Valeri. (AA)

Roosevelt pojasnjuje zakon o pomoči Angliji

Washington, 8. marca. Associated Press: Znan francoski časnikar Pertinax, ki je sedaj v Ameriki, je označil položaj ameriškega zakona o pomoči Angliji kot značilnega v toliko, ker dokazuje debata v senatu, kako se neka skupina ljudi še vedno trdovratno boji, da ne bi bila Amerika končno le pategnjena v vojno. Predsednik Roosevelt je v radijskem govoru skušal te pomisleke odstraniti, a še ni popolnoma uspel. Ameriške pošiljke, o katerih da je Roosevelt mislil, da bodo mogle oditi v Anglijo že proti koncu februarja ali vsaj v začetku marca, se bodo nekoliko zakasnila, toda, Roosevelt je to poudaril, še kljub temu ne bodo prišle nepozno. Zakon bo izglasovan v prvih dneh prihodnjega tedna.

Nemški predlogi Grčiji - še ta teden Grčija bi dobila le kratek rok za odgovor

Sofija, 8. marca. Associated Press. V poučnih krogih govorijo, da so nemške čete sedaj že popolnoma razvrščene na bolgarsko-grški meji, tako, da bo nemška diplomacija v prihodnjih dneh, prav gotovo pa do prihodnje sobote, mogla poslati Grčiji ultimativno zahtevo z zelo kratkim rokom, naj sklene mir z Italijo. Najbrže bo grška vlada dobila 24 ur za predvarek in odgovor na nemške predloge. Glede vsebine nemških predlogov krožijo danes spet nova tolmachenja, ki se bolj približujejo resnici, kakor vsa doedanja. Nemčija bi v svojem ultimativnem predlogu stavila Grčiji sledeče zahteve:

1. Prekinitev zavezniških odnosov Grčije s Anglijo ter zahteva grške vlade naj Angliji v kratkem roku umakne svoje oborožene sile s grškega ozemlja.
 2. Grčija sklene z Italijo mir tako, da obdrži svoje albansko ozemlje, a da Nemčiji za dobo trajanja vojne prepusti oporišče Solun in Patras ter še nekatere druge točke, ki jih bo nemška vlada navedla.
 3. Grčija odstopi Bolgariji del Trakije, tako, da bo Bolgarija dobila svoboden izhod na Egejsko morje.
 4. Grčija v kratkem roku raspusti svoje vojske in je popolnoma razoroži.
- Na grški meji pri Solunu stoji baje 7 divizij. Ker je mnogo nemškega vojaštva odšlo iz Romunije v Bolgarijo, so bile iz Dunaja poslane nove motorizirane divizije v Romunijo, da izpolnijo nastale vrzeli.

Grki bodo sami prostovoljno izročili Trakijo Bolgarom?

Budimpešta, 8. marca. m. »Uj Nemzedek« poroča iz dobro poučenih virov, da bodo Grki izpraznili grški del Trakije in ga izročili Bolgarom.

Stališče Turčije do nemških zagotovil — do zavezniških obveznosti do Grčije — do Sovjetske zveze

Istanbul, 8. marca. t. United Press. Turško časopisje mnogo piše o Hitlerjevem pismu, poslanem predsedniku turške republike,

kot mož neprestane molitve in stroge pokore. Že njegov zunanji pojav je izreden, je podoba poduhovljenega asketa, ki se s mislimi bolj mudi v nadzemskem kot tostranskem svetu. Nobene prilike ne zamudi, da ne bi vernikom pripravil molitve in pokore, ker le novo, boljše človeštvo bo zmoglo ustvariti boljše življenjske pogoje v svetu. Njegova velika vera in zaupanje v božje načrte in božjo pravico prehaja na ves krščanski svet in bodri duhove k močnemu zaupanju.

Vsi čutimo, da tokrat res prihaja novi čas, ki bo pozidal novi svet. Sedanja vojska je le nadaljevanje prejšnje svetovne vojske. Je njeno nujno nadaljevanje, ker je zadnja vojska pač prinesla mir, o katerem so narodi mislili, da ga bodo lahko v nasladi in razkošju, brez kreposti, brez čednosti, brez brige za božjo postavo — na večne čase uživali. Te

toda ne navaja njegove vsebine. Listi samo ponatiskujejo domnevanja, ki so izšla v nekih službenih madžarskih listih, ki pa so sami pripomnili, da ne trdijo, da bi bili njihovi podatki popolnoma zanesljivi. Turški listi naglašajo, da Turčija ne bo nikogar napadala in zaradi tega tudi z nikomur ni treba sklopiti nenapadalnega pakta. Toda turška vojska da bo stopila v borbo, če bi se kdo dotaknil turškega ozemlja, ali turške neodvisnosti, ali če bi zavezniška Grčija spričo kakšnega novega napada zahtevala od Turčije zavezniško pomoč. Turški listi pripominjajo, da bo na vsa ta vprašanja odgovoril predsednik republike sam, če pa on ne, pa predsednik vlade Saldam prihodnje srede pred turškim parlamentom. Takrat bo turška zunanja politika pojasnjena v vseh odtenkih in na vse strani.

V zadnjih dveh dneh je opaziti, da turški vladni listi bolj pogosto omenjajo Sovjetsko zvezo, kakor so to storili prej. Z zirov na to, da je turški tisk pod strogim vladnim nadzorstvom, sklepajo, da je turški tisk dobil takšna navodila od turške vlade same in da ima turško zunanje ministrstvo vendar le v načrtu, da še enkrat potipije, če bi se odnosaji med Turčijo

Tuji glasovi o stališču Jugoslavije

Rim, 8. marca. b. Po pristopu Bolgarije k trojnemu paktu in prihodu nemških čet v Bolgarijo spremlja italijansko časopisje s povečanim zanimanjem odnose Jugoslavije do osiščnih sil in njene odnose s drugimi državami. Rimski politični krogi kažejo razumljivo zanimanje za stališče Jugoslavije in pogostokrat napovedujejo veliko dogodkov, ki bi se morali zgoditi. Medtem pa ni celokupno italijansko časopisje še nikoli pisalo o Jugoslaviji toliko kot sedaj. Skoraj cele strani časopisov so posvečene stališču Jugoslavije. Tržaški »Piccolo« pozdravlja izjavo dr. Mačka in Cvjetkoviča o neodvisnosti in državni celokupnosti ter pravi, da je ta izjava prekinila vnanemirljivo glasovo in da je bila najbolje sprejeta v javnosti.

zmotne račune je prekrizala nova vojska in bo prekrizala račune tudi tistim, ki bi hoteli na istih zmotnih načelih, kot so bili merodajni 1918-20, pozidati novi svet. Pij XII. je zaradi tega postavil znamenitih pet osnovnih načel, ki morajo služiti kot temelj novega reda — da bo res red zavladal na svetu. Marsikaj bo zbrisanega iz zgodovine, kar še danes veliko pomenja. Le Bog more svoje zamišlj in načrte izvesti do kraja. Človeški načrti pa so ničevi. Večkrat samo nehotе pomagajo k zmagi višji, božji zamisli, ki vodi usodo narodov. Zato smo trdno prepričani, da po tej vojski ne bo nihče osramočen, ki je pravici zaupal, ki je na božjo in pravico gradil svoje upanje.

Papež Pij XII., angliški pastir Kristusove črede in veliki graditelj novega, boljšega reda na svetu, naj živi in še dolgo varno krmari Petrov čoln skozi sovražne viharje. Drin

in Sovjetsko zvezo je ne daš izboljšati s ozirom na dejstvo, da imata obe državi, Sovjeti in Turčija, glede vhoda nemških čet v Bolgarijo, isto mnenje in skoraj iste interese. V poučenih političnih krogih namigavajo tudi, da je angleški zunanji minister Eden toplo priporočal turški vladi, naj ne zanemara sovjetske karte. Turška vlada bo nasvet poslušala, dasi v srcu ni prepričana, da bi rodil kakšen uspeh, marveč je le nasprotnega mnenja, da bi znala Turčija sama postati neposredna žrtev kakšnega novega sovjetsko-nemškega sporazuma o Bosporju in Dardanelah.

V Turčiji ne verjamejo, da bi nemške čete, ki se nahajajo na grški meji, že te dni začele z vojaškimi operacijami proti Grčiji, marveč so, nasprotno, prepričani, da bo Nemčija najprej napravila diplomatske korake, da Grčijo pregovori, naj sklene mir z Italijo. V Turčiji bi nikakor ne bili nezadovoljni — to je treba na vsak način pripomniti — če bi res prišlo do miru med Grčijo in Italijo, seveda pod takšnimi pogoji, da bi bilo vzpostavljeno vsaj stanje pred izbruhom vojne med tema dvema državama in da bi Grčiji ne bilo treba prepustiti nikomur kakšnih oporišč na svojem ozemlju. Po Carigradu se vztrajno širi mnenje, da neka balkanska država posreduje za mir v tem smislu. Šele potem, ko bi diplomatska sredstva opešala, je treba pričakovati vojaških operacij in šele potem bi nastopil za Turčijo trenutek, ko bi morala resno vzeti v račun svojo zavezniško pomoč. In na ta trenutek se Turčija pripravlja, piše list »Jeni Sabah«.

Budimpešta, 8. marca. b. Madžarski časopisji podčrtavajo, da se nahaja Jugoslavija v središču dogodkov. »Magyar Ország« piše, da pričakuje Belgrad odmev svojega dosedanjega stališča v Berlinu, preden bo zavel stališče do novega stvarnega položaja na Balkanu. Rimski dopisnik istega časopisa poroča, da ugotavljajo v Rimu, da je stopila Jugoslavija zadnje mesece v ožje sodelovanje z osiščnimi državami. Na drugi strani pa so manifestirale osiščne države svojo željo, da se ohrani na Balkanu mir. Učinek tega je dober. Zatorej tudi ni važno, ali se bo ustvarilo obstoječe prijateljstvo v okviru podpisanih dokumentov ali ne. Jugoslavija bo ta okvir že našla.

Carib, 8. marca. b. V dobro poučenih krogih so mišljenja, da ne bi bilo nič nenavadnega, če bi podpisali Jugoslavija in Nemčija v bližnji bodočnosti pakt, podoben jugoslovansko-madžarskemu. Obenem bi obe vladi podčrtali tesno politično in gospodarsko sodelovanje.

Budimpešta, 8. marca. m. Vse madžarsko časopisje posveča še nadalje veliko pozornost razvoju dogodkov na jugovzhodu in Balkanu. Tako pravi »Magyar Ország«, da je v glavnem govor o obliki, v kateri bo Jugoslavija sporočila svojo odločitve o sodelovanju s svojimi sosedi. Nacionalsocialistični list »Magyarszag« objavlja poročilo, da je pričakovati objave jugoslovansko-nemške deklaracije in pravi, da se napovedujejo važne diplomatske odlo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme na zahodni polovici države, delno oblačno bo pa na vzhodu. Na zahodni polovici in na Primorju dež. Temperatura se bo na Primorju in v južnih krajih dvignila, drugod pa bo ostala nespremenjena.

Zagrebska vremenska napoved: Prevladovala bo oblačnost na zahodu in delna oblačnost na vzhodu. Deževalo bo na zahodni polovici na Primorju in v južnih krajih, toplina bo narasla. Drugod bres spremembe.

Politični zapiski

Ravna pot Jugoslavije

V uvodniku »Jugoslavija danes« opisuje »Vreme« položaj naše države, ki je nastal po vikorakanju nemških čet v Bolgarijo in pravi: »V korakanjem nemških čet v Bolgarijo je nastal nov položaj, s katerim mora računati stvarna in hladnokrvna politika Jugoslavije. Novi položaj vsiljuje tudi Jugoslaviji jasne odločitve. Toda, ko se sprejemajo veliki in važni sklepi, skuša delovati v tej ali oni smeri vpliv z raznih strani. Razne neumne in zlobne vesti naj bi vplivale na naše sklepe. Danes je bolj kot kdaj koli potrebno poudariti, da sklepi, ki se bodo sprejeli, izhajajo izključno iz koristi naše države in našega ljudstva. Politika Jugoslavije, ki je s svojo dajnovodnostjo in pravilno presojo dosegla, da je naša država v najhujši vojni vseh časov zelenica miru, ima dva temelja: sodelovanje s sosedi, zlasti s tistimi državami, ki s svojo dinamiko in močjo oblikujejo usodo Evrope in tistega področja, kateremu Jugoslavija organsko pripada, hkratu neomajna in odločna obramba vseh osnovnih načel, na katerih je postavljena naša država in njena s krvjo priborjena svoboda. Prav po sodelovanju z državami jugovzhodne in sosednimi velikimi silami se je ta cilj naše politike do zdaj najpopolneje uresničil. Če torej Jugoslavija mora danes sprejeti kakršn koli sklep, bo ta mogel biti samo enodušen in v skladu z vsemi načeli naše politike. Mir in svoboda, neodvisnost in državna nedotakljivost Jugoslavije se edino lahko ohranijo v sodelovanju s tistimi silami, ki so s svojo dosedanjo politiko do Jugoslavije pokazale, da spoštujejo našo državo in njene koristi, njene življenjske zakone, neodvisnost in mir. Ni slučajno, da je vpravi te dni bilo s pristojnega nemškega mesta poudarjeno, da so odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo odlični in da jim ni treba ničesar dodati. Zaradi tega so vse vesti, ki govore o kakršnem koli poslabšanju našega zunanega političnega položaja, neresnične ter hočejo ustvarjati le vzemirjenje. Po odličnih besedah predsednika in podpredsednika naše vlade, da bodo osnovne pridobitve, na katerih sloni naša svoboda, tudi osnovno merilo v vseh bodočih odločitvah, je vsak nadaljnji poskus za ustvarjanje zmede z lažnjivimi vestmi zločin nad narodno skupnostjo, narodno državo in bodočnostjo. Jugoslavija lahko s popolnim zaupanjem gleda v bodočnost, zavedajoč se svoje moči in pravilnosti svoje politike. Nova Evropa je na obzoru. V njej bo Jugoslavija močna, samostojna, mirna in svobodna in bo zavzemala tisto važno mesto, ki ji

»Politika« o stališču Jugoslavije

Poslednji dogodki na naših mejah so brez dvoma spravili našo državo v izreden in kočljiv položaj. Toda čeprav so pogoji za ohranitev miru na Balkanu sedaj po novih okoliščinah, ki so nastopile v naši neposredni sosesčini, postali mnogo težji in izgledi manj ostvarljivi, ostaja Jugoslavija tudi v bodoče zvesta svoji politiki miru in nevmešavanja v vojno ter bo storila vse, da bo na tej poti vztrajala, kajti to pot smatra za edino pravilno pot vseh balkanskih narodov. Pri tem se naslanja na enodušnost vseh slojev narodov Jugoslavije, ki so v bližnji in daljni preteklosti dokazali, da sta za njih narodna svoboda in državna neodvisnost vredni največjih žrtv.

Položaj Jugoslavije ni isti kot položaj Bolgarije

Z izjavo predsednika in podpredsednika vlade o naši politiki se bavi v uvodniku tudi »Hrvatski dnevnik«, ki pravi: »Položaj Jugoslavije ni isti kot položaj Bolgarije. Po vstopu Bolgarije v trojno zvezo so postali brezpredmetni neki načrti z Jugoslavijo, o katerih je pisal del tujega tiska, da bi prišla v položaj, podoben položaju Bolgarije. Po angažiranju Bolgarije naše ozemlje za osištne sile nima več tistega vojaškega pomena kakor ga je imelo prej, ker je po vikorakanju nemških čet v Bolgarijo izključena možnost angleškega vdora na Balkan. Diplomatski odnosi med rajhom in Jugoslavijo so po izjavi službenega predstavnika Wilhelmstrasse odlični in jim ni treba ničesar dodati. Ta izjava, podana v tem času, vsekakor dokazuje, da so neupravičeni vzemirjenjačiji glasovi, ki jih širijo zadnje dni. Merodajni krogi so ocenili politični položaj in so po tej oceni obvestili javnost o svojem gledanju na vprašanja, ki jih novi položaj prinaša. Čeprav je kratak, je ta izjava dovolj kot prvo tolmačenje našega zadržanja v tem času.«

Zakaj je srbska vojska zmagovala

V članku »Zakaj smo zmagovali« piše Svetislav Milosavljevič tudi tole: »Požrtvovalec srbskega naroda in srbske vojske je bil vedno kult njihove dolžnosti in zato so velike srbske zmage v prvi vrsti dokaz narave in življenjske moči srbskega naroda, ki ima že zato pravico do boljše življenja in ima vse pogoje za lepšo bodočnost. Junaški srbski narod je imel po drugi strani srečo, da je imel v najuodnejših dogodkih svoje novejšie zgodovine, namreč pri osvoboditvi Južne Srbije 1912 in 1913 leta, v nekakši borbi l. 1914, kakor tudi pri ponovnem zavzemanju izgubljene domovine in pri uresničevanju svoje venarodne osvoboditve ter zedinjenja z istočvornimi brati l. 1916, 1917 in 1918, pri teh do godkih torej je imel srbski narod srečo, da so etali na čelu slavne vojske nadarjeni veliki vojskovodje, na čelu edinic pa modri in zaupni višji ter nižji častniki, od katerih so se mnogi ovekovečili kot legendarni voditelji, ponosni vitezi in neustrašeni junaki. Na čelu srbskih armad, divizij, odredkov, polkov in vseh drugih, tudi najmanjših enot so bili v dneh velikih narodnih nezdod, etradanja in trpljenja, pa tudi v času največje slave sposobni voditelji, ki so uživali ljubezen ter zaupanje oboževane srbskega naroda. Pod poveljstvom teh in takih nosilcev odigranih zgodovinskih dogodkov so naše armade krčile pota zmagi, slavi in veličini, pod njihovim vodstvom je srbsko orožje proslavilo srbsko ime. Zato smo zmagovali in v tem je taina veličastnih uspehov srbske vojske v vojskah od l. 1912 pa do konca 1918. leta.«

Češki Sokol in novi evropski red

Glavna zveza češkega Sokola v Pragi je izdala proglas, v katerem zavzema svoje stališče do novega, nemškega reda v Evropi. V proglasu je povedano, da ta novi red in njegov duh nista tuja češkemu Sokolu, temveč odgovarjata narodnemu idealu in izročilom ustanoviteljev češkega sokolstva.

Zagreb, 8. marca. b. 16. t. m. bo na slovesen način proslavljena obletnica kronanja sv. očeta papeža Pija XII. Ob 9 se bo služila pontifikalna sv. maša, ob 11 dopoldne pa bo slavnostna akademija v dvorani zagrebškega zbora.

Kaj bo storila Moskva?

Politika sovjetske države, ki jo mnogi označujejo za zagonečno, da bi tolažili sami sebe, se je z noto, izročeno nedavno Bolgariji, vnovič pokazala kot zelo enostavna. Načelo te politike je ostati čim delj izven ognja in čakati, da se sovražna tabora Evrope do kraja izčrpata, narodi pa postanejo zreli za revolucijo, kakor si jo želi boljševiški Kremelj. Medtem pa bodo, če se zapad ne spameji, Sovjeti pobrali, kar se da, to se pravi, da si bodo svoje »miroljubno stališče« dali drago plačati od tistega, ki bo več dal.

Avgusta leta 1939., ko je bil ves mednarodni položaj odvisen od tega, na čegavo stran bodo stopili Sovjeti in se tako imenovani blok evropskih demokracij, v katerem je imela prvo besedo Anglija, ni mogel odločiti za to, da žrtvuje Poljsko, je Moskva sklenila usodepolni pakt od 23. avgusta, po katerem je dobila vzhodno Poljsko. Logična posledica tega je bila, da v nadaljnjem razvoju vojske, ki je prinašala Nemčiji same zmage, mogla Sovjetija pobrati še finski Karelj, baltiške države in Besarabijo ter Bukovino.

Ko se je potem vojska začela približevati bolj in bolj Balkanu, sovjetska diplomacija ni ugovarjala ne, ko je pristopila k tropaktu Madžarska, ne ko se mu je pridružila Rumunija, v kateri so se nastanile nemške vojaške ednice z namenom vezbanja romunske armade. To stališče sovjetske vlade se je s strani Moskve brez vsake zagonečnosti podčrtalo za časa obiska tovariša Molotova v Berlinu. Sovjeti tudi niso ugovarjali vključitvi Slovaške v tropakt.

Stvar se je naenkrat izpremenila te dni, ko je nemška armada vkorakala v Bolgarijo, z neprilakovano noto sovjetske vlade Bolgariji, češ da Moskva ne deli mnenja bolgarske vlade, da njen sporazum z Nemčijo, ki je privedel nemško vojsko v neposredno bližino Dardanel, pomeni doprinos k pomirjenju na Balkanu. Ta nota bi bila v skladu s prizadevanjem Sovjetov že pred meseci, da bi Bolgarija ne pristopila k tropaktu.

Kaj naj sodimo o tem? Dejstvo je, da hoče Moskva s svojo noto Sofiji nekaj povedati, čeprav ni storila ničesar, da ne bi do tega prišlo. Kar je hotela povedati, pa je, da so se nemške armade približale točki, ki so sovjetsko državo zelo prizadeva. To so Dardanele. Jasno je, da Sovjeti, kakor pač vsaka vlada, ki ima v rokah Rusijo, rajše na Dardanelah vidijo Turčijo, kakor Nemčijo. Turčija je danes prijateljico

velikega soseda na severu in na vzhodu, s katerim nima in ne išče sporov. Turčija je za sovjetsko državo najboljši stražar na Dardanelah, da ne bi skozi nje privrščal vojni vihar v Crno morje, ki ga smatra Rusija od nekdanj za svoje izključno interesno področje. Zato so Sovjeti s svojo noto opozorili, da jim ni všeč, da se je sedaj vojna tako zelo približala temu prostoru.

Toda, zakaj so Sovjeti svoje negodovanje sporočili samo Bolgariji? Zato, ker vsaj zaenkrat norejo in ne želijo prelomiti z Nemčijo. Njihova nota Bolgariji nam hkrati pove, da se Sovjeti na noben način ne marajo odpovedati ugodnostim, katere jim nuja za vsak primer prijateljstvo z Nemčijo. Sovjetska vlada ne upošteva samo vojaške moči Nemčije, ampak tudi ne smatra za koristno, če bi prelom z Nemčijo okrepil Anglijo, zakaj le-ta kot gospodar Dardanel bi Moskvi bila še manj ljuba od Nemčije in vrh tega bi zmagata starega nasprotnika in tekmeca Moskve na vsem pozorišču sveta pomenila maščevanje za politiko, ki je Anglijo spravila v toliko stisko: to bi Sovjeti bridko občutili na svoji koži in kakor ne želijo totalne zmagae enega, tako ne želijo popolnega uspeha drugega. Sovjetska nota Bolgariji naj se sliši v Nemčiji in tam razume tako: Bolgarija je zdaj vaše politično in vojaško področje. To nam ni ljubo, zato je čisto pravično, če zahtevamo od vas tem večje odškodnine oziroma protiusluge druge. In zato nikakor ni neverjetno, če bi se zdaj na vzhodu ponovila diplomatska igra, ki se je odigravala avgusta meseca leta 1939, ko so vadjali za Poljsko.

Tak je po vsej priliki diplomatski položaj, ko ves svet z napetostjo pričakuje, za kaj se bo odločila Turčija. Ta položaj bi se seveda izpremenil in tisto smer, ki jo zlasti v Ameriki pričakujejo in smatrajo za možno, če bi namreč anglosaški blok ponudil Sovjetiji še več, kakor le-ta pričakuje od držav tropakta in po vrh seveda prizna vse dosedanje pridobitve Moskve. Toda — ali bodo v Angliji in Ameriki volini se odločiti za to, za kar se velika antanta ni mogla odločiti avgusta 1939, da bi žrtvovali svoje zaveznike v Evropi in Aziji? To je zelo neverjetno in zato nam sovjetski manever z noto Bolgariji nikakor ne vzbuja tistih nad, ki jih imajo ali kakor, da jih imajo v Washingtonu in Londonu krogi, ki pravijo, da bi bilo treba zvezo s Sovjeti plačati v bodočnosti še veliko dražje, kakor z raznimi teritorialnimi odstopitvami...

Tajsko-Indokina

Tokio, 8. marca DNB: Ves japonski tisk že sedaj računa s končnim uspehom mirovne konference v Tokiu in jo pozdravlja kot nov velik uspeh japonske zunanje politike. Ta modra politika, izjavljajo v tokijških političnih krogih, je zadovoljila ob prizadetih stranki. Čeprav Siam (Tajsko) ni na vsej črti prodir, s svojo zahtevo, pravijo v Tokiu, je ta mirovna konferenca kljub temu postavila temelje, o katerih so desetletja in desetletja sanjali Siamčani. Japonski politični krogi so posebno zadovoljni, da je Francija pristala na japonski kompromisni predlog in s tem pokazala da pravilno pojmuje dejanski položaj in z dejanjem priznala dobre namene Japonske za likvidacijo tega spora. V tokijških krogih podčrtavajo, da je na konferenci vladal spravljiv duh vzajemnega razumevanja. V tem vidijo v Tokiu dobro znamenje za bodoče odzje politično in gospodarsko sodelovanje med Japonsko, Francijo in Siamom na Daljnem vzhodu. Dalje izjavljajo v Tokiu, da so se Anglosi silovito trudili, da izjavljajo to konferenco. Listi priobčjujejo poročilo iz Bangkoka, da so tokijske klepe v siamski prestolnici navdušeno sprejeli. Vlada je že sklenila proglasiti večerajšnji dan za dan narodnega veselja. V siamski pretolnici izrekajo popolno priznanje podpori, ki jo je Japonska izkazala prijateljski državi, da doseže svoje utemeljene upravičene nacionalne cilje. V Siamu tudi poudarjajo, da je ta sporazum izrednega pomena za bodoče sodelovanje in za novo ureditve Daljnega vzhoda. V Bangkoku poudarjajo z zadovoljstvom, da je Francija pravilno presodila današnje realnost in se prilagodila novemu položaju. (AA).

Bivša marksistična centrala v Parizu postane - Nemški dom

Berlin, 8. marca. Nemški službeni poročevalni urad poroča, da so nemške oblasti v Parizu za segle poslopja nekdanje marksistične delavske zveze in jih bodo preuredila v Nemški dom, ki bo na razpolago nemškemu prebivalstvu Pariza. (Prostori nekdanje vsemogočne marksistične ali še bolj pravilno rečeno, komunistične revolucionarne delavske strokovne zveze, ki ji je predsedoval dolgo leta znani Leon Jouhaux, so bili v ulici Grange aux Belles ter so veljali kot glavni stan vsega revolucionarnega gibanja v Franciji. Pod Leonom Blumom je imela ta organizacija nad 5 milijonov članov, ki pa so se sedaj porazgubili, odkar je Francija po njihovi krivdi padla v pogubo. O. u.)

Nenavadna nesreča

Barcelona, 8. marca. DNB. Na cesti med Buypassom in Vichjem se je večeraj pripetila nenavadna nesreča. V Buypassu so imeli nekoga pokopati, a krsto so bili naročili v Vichju. Krsto so z avtobusom peljali v Buypass. Sofer je postavil prazno krsto na streho avtobusa. Med vožnjo je stopil v avtobus neki kmet. Vzpel se je na streho in sedel zraven krste. Medtem je začelo deževati. Kmet je dvignil pokrov krste in menil nič tebi nič leget v krsto ter poveznil pokrov nanjo. Na prihodnji postaji sta stopila v avtobus dva kmeta. Tudi onadva sta sedla na streho avtobusa, ker je bilo med tem prenehalo deževati. Ko je avtobus krenil dalje, se je kmetu v krsti zazdelo, da je nehalo deževati; dvignil je pokrov in vprašal kmeta, sedeča zraven krste, ali nič več ne dežuje. Kmeta sta se zgrozila, skočila čez ograjo avtobusne strehe in padla na zemljo. Eden od njih je oblašal pri priči mrtev, drugi pa se je nevarno pototkel. (AA)

Drobne novice

Newyork, 8. marca. DNB: V kaznilnici v Luisiani so večeraj obesili 4 zločince. Pred usmrtnitvijo so zločinci prosili kot poslednjo ugodnost, da se jim dovoli govoriti o njihovem zločinu po radiu. Vodstvo kaznilnice je njihovo zahtevo zavrnilo, dovolilo pa je, da je neki kaznilniški uradnik prebral po radiu njihovo izpoved. (AA)

Newyork, 8. marca. DNB: V kaznilnici v Loupparnik »Dubac« o katerem so mislili, da se je potopil, je večeraj priplul v neko pristanišče v Združenih državah. »Dubac« je bil 9. decembra odplul iz Indije in prispel v ameriško luko s pettedensko zamudo. (AA)

Kaj bo z medicinsko fakulteto?

V dijaškem lestu »Straža v viharju« beremo v poročilu o sestanku medicincev: »Ves sestanek bi bil prazno barjanje po zraku, če se ga ne bi udeležil tudi naš dekan g. dr. Hribar, ki nas je seznanil z borbo, ki jo požrtvovalno vodi za našo slovensko medicinsko fakulteto. Podal nam je prave in realne smernice, s pomočjo katerih bomo najprej dobili fakulteto. Ne s pobiranjem podpisov in letaki, ne s nerganjem, ampak s konstruktivnim delom, ki naj gre za tem, da vplivamo na finančnega ministra, da bo sprejel predloge prosvetnega ministra. Nikogar drugega ni treba prepričevati, da imamo pravico do fakultete. To že vsi vedo in tudi delajo na to, da jo dobimo. Te moramo po svojih ekornih močeh podpreti. Mišlim, da lahko napišemo tudi to, da se vrše pogajanja s Pokojniškim zavodom za zidavo potrebnih stavb, ki bi jih dobili mi v najem. Zato najiskreneje prosimo s tega mesta g. predsednika Pokojniškega zavoda in ves upravni odbor, naj sprejme soglasno ta predlog in tako pomaga zgraditi našo slovensko medicinsko fakulteto. To bo gotovo zelo lepa narodna poteza. Denar pa je gotovo zelo varno in plodonosno naložen. Zavod bi s tem pokazal visoko razumevanje do slovenske študiраjoče mladine, ki mu bo enala biti zato tudi hvaležna.«

Pot skozi stoletja

V »Koroškem Slovincu« beremo v članku »Pot skozi stoletja« razmišljanje o Miklovi Zali, ki se takole konča: »Zvešta Zala in junaki Mirko posebjata ves naš rod! Slovenska domovina davnih stoletij do naših dni je zgodovina iskrenega domoljublja. Naš narod koraka liki Zala in Mirko skozi stoletja in ohranja vrline ljubezni in zvestobe v dobrih in slabih dneh. Vedno spet je med nami čuti modre navete starega Serafskega in odločne pozive korenjanskega Mirka, treba je dejavnih dokazov zvestobe domu in svojevci in četudi zahteva ta zvestoba težke žrtve. Veaki naši ženi in vsakemu dekletu pritiče vloga in naloga rožanske Zale, junakinje neverjetne požrtvovalecni in neizmerne ljubezni do doma, moža in svojevci. Vse naše delo in življenje končno je borba za domačije, njihov obstoj in njihovo ureditev. V velikem svetu zmaguje idealizem, svet duha in zvestoba, zmaguje po žrtvah in odpovedih. Tudi v narodnih družinah se vrši taista borba, dvojni domoljublja in rodoljublja z materializmom, svetom mrzke strasti, laži in izdajstva. Zvestoba zmaguje vsikdar i tole«

Predsednik vlade razume potrebe nemške narodne manjšine

»Deutsches Volksblatt« (Novi Sad) je objavil članek o govoru dr. Janke Seppa, predsednika Kulturbunda v Mariboru, ki ga je imel na prireditvi nemškega manjšinskega prebivalstva in je med drugimi rekel: »Naš ideal je narodna in socialna pravičnost ne samo v okviru nemškega naroda, ampak tudi v okviru drugih narodov. Poudaril je nadalje, da se je Kulturbundu posrečilo organizirati nemško narodno skupnost. V tej narodni skupnosti je zbrana 90% celokupnega nemškega prebivalstva v državi. Veak pripadnik nemške narodne skupnosti mora te skupnosti popolnoma pripadati, ta skupnost pa skrbi za vse svoje člane, zlasti za siromašne. Zadržanje nemške narodne skupnosti žanje priznanje pri merodajnih ljudeh. Zlasti kaže polno razumevanje za potrebe nemške narodne skupine predsednik vlade dr. Dragiša Cvetkovič.«

Vojvodinski Madžari se organizirajo

Novosadski »Dan« piše: »Ob 71. rojstnem dnevu je senator dr. Imre Varadi govoril predstavnikom petrovgraderskega madžarskega kulturnega društva, ki so mu pršli čestitati in rekel, da je prišlo do sporazuma med voditelji madžarske narodne skupine, naj se doseže edinstvo in harmonija med vodečimi madžarskimi krogi. Dr. Varadi bi ostal predsednik Banata, dr. Leo Deak predstavnik Bačke, Srem in Baranaja pa bi dobila predstavnika v sporazumu s Ivanom Nagyjem v osebi Ernea Bisengina, ki se doalej politično ni udeleževal.«

Nemški obisk v Zagrebu

»Zagrebački list« piše o koncertu saške opere v Zagrebu ter pripominja: »Ta kulturna nemška manifestacija v metropoli Hrvatske in vseh Hrvatov je dala tudi predstavniku rajha v Jugoslaviji

von Heerenovo prilčnost, da prvič po ustanovitvi banovine Hrvatske pride v Zagreb in tako popoln niz obiskov predstavnikov velikih evropskih sil, ki so v posledicah »narodnega sporazuma od 26. avgusta 1939 videli neovrgljiv državni akt, s katerim so Hrvati po dolgi borbi dosegli ne samo priznanje individualnosti, marveč tudi poseben položaj v državni skupnosti. Hrvati vidijo v tem službenem obisku odličnega predstavnika Nemčije svoje popolni uspeh, ker se tako potrjuje sedanja stvarnost: sporazum sprejema in priznava tudi veliki svet.«

Belgrajske novice

Belgrad, 8. marca. m. G. predsednik dr. Kulevce je danes obiskal zunanega ministra dr. Cincsar-Markoviča, ter se z njim dalj časa razgovarjal.

Belgrad, 8. marca. AA. Ministrski svet je na predlog finančnega ministra sklenil, da se za čl. 536 uvozne tarife zakonskega predloga o splošni carinski tarifi doda naslednja pripomba: Št. 1 od železa iz št. 536, ki ga tovarne pločevine uvažajo za izdelovanje pločevine do konca 1941, se plača 5 din carine od 100 kg pod pogoji, ki jih predpiše finančni minister. Pločevina se finančni minister, da sme gornji rok podaljšati najdlje do konca 1942.

Belgrad, 8. marca. AA. Devizno ravnanje Narodne banke je obvestilo zunanje ministrstvo, da tudi v poštini pošilkah do 1 kg teže ni dovoljeno izvažati brez dovoljenja deviznega ravnanstva naslednjih stvari, katerih vrednost presega 50 din: želez, oloje, sladkor, milo, usnje in usnjate izdelke, kovino, kovinaste predmete, zlato, srebro in druge lahke kovine, kavo, čaj, čokolado, poper, gumi in gumijaste izdelke.

Belgrad, 8. marca. m. V ponedeljek, 10. t. m., bo pričela poslovati v Belgradu akademska menza, kjer bo dobivalo hrano 1200 študentov, in sicer kosilo in večerjo za 350 din mesečno.

Belgrad, 8. marca. m. Danes je bil slovesno pokopan divizijski general v pokoju Dragoljub Usun-Mirkovič.

Belgrad, 8. marca. m. Z budimpeštanskim brzovlakom so prispeli v Belgrad madžarski književniki s tajnikom odseka kulturne zveze za inozemstvo Drukerjem na čelu. Na postaji jih je sprejel senator Milan Popović, svetnik senata dr. Smit, tiskovni ataše madžarskega poslanstva, dopisnik MTI in drugi. Ob pol 6 so gostje prisostvovali književnemu večeru, ki jim ga je priredil Jokaj klub. Madžarski poslanik na našem dvoru g. Bacacs Beszenyel je madžarske književnike povabil na kosilo.

Osebnostne novice

Belgrad, 8. marca. m. S kraljevim ukazom je postavljena v prosvetni oddelek banke uprave v Ljubljani za banovinskega referenta Erna Sturm, šolska tajnica istega oddelka; v 6. skupino je napredoval dr. Rudolf Hanželič, profesor verouka na II. realni gimnaziji v Celju; z odliko prometnega ministra je upokojen Pavel Kuntner, oficial 8. skupine pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani.

Belgrad, 8. marca. m. Na filozofski fakulteti je diplomirala gđe. Olga Jernejčič, članica Slovenskega katoliškega akademskega kluba v Belgradu. Čestitamo!

Belgrad, 8. marca. m. Na predlog prosvetnega ministra dr. Kreka so prestavljeni v 9. skupino učiteljev v Sloveniji: Karel Bajc, Sv. Florijan, Franc Logar, Sv. Miklavž, Gizela Mazi, Dovič, Ivan Peče, Svetična, Stanislava Merčin, Peče (Kamnik), Mihaela Puhar, Zg. Tubini, Neža Kozoderc, Ptujška gora, Franc Damšar, Skopice (Krško), Albina Strubeli, Kombojle, Iva Miterhamer, Artiče, Boris Brus, Petiševci.

Tuji glasovi o stališču Jugoslavije (Nadaljevanje s 1. strani)

čitve. Prav tako je zanimivo tudi poročilo, ki ga objavlja list »Jolloral Ujszag« iz Berlina, v katerem pravi, da Turčija še ni odredila svojega bodočega zadržanja. Tudi grško vprašanje še ni rešeno. Edino čvrsta točka, na katero se je lahko nasloniti, je stališče Jugoslavije, ki sta ga naznačila v svoji izjavi zunanji minister dr. Cincsar-Markovič in podpredsednik vlade dr. Maček, da je Jugoslavija v dobrih diplomatskih odnosih z nemškim rajhom.

Vladni list »Pesti Ujszag« pravi, da se na Balkanu ustvarja miroljubna politika. Jugoslovanska zunanja politika je vedno bila za ohranitev miru. Belgrad je tudi danes mnenja, da mir na Balkanu lahko da velike in dragocene uspehe. Klub novemu položaju, v katerem se nahaja, Jugoslavija ostane zvesta svoji miroljubni politiki.

Bolgarski tiskovni odmevi na sovjetsko izjavo

Sofija, 8. marca. m. Sebe danes je bolgarsko časopisje sporočilo javnosti, da je agencija TASS objavila znano sovjetsko deklaracijo, ki jo časopisje ne objavlja v celoti, pač pa komentira. List »Slovo« objavlja članek svojega ravnatelja Kožuharova, v katerem naglašja v začetku, da je Bolgarom težko, kadar so velike sile v svojih medsebojnih razpravah nepravilne proti malim narodom. Dalje piše: »Gospoda, ki nam pošilja ta ukor, pozabljajo, da bolgarski narod ni nikdar odstopil od svojih nacionalnih idealov. Nikdo nima pravice, da nas oboja, ker smo sprejeli nemško vojsko kot prijatelja in ne kot neprijatelja. Taki ukori se ne sprejemajo močje. Lahko gledamo z velikim občalovanjem in oči tistim, ki nas obtožujejo, ker vidimo, da se oni ne sramujejo svojih besed.«

Poročilo »Politike«

Carigrad, 8. marca. b. Dopisnik belgrajske »Politike« poroča iz Carigrada, da se nahajajo turški politični krogi v znamenju pričakovanja izjave, katero bo dal predsednik vlade na prvem sestanku narodne skupščine. Tiek podčrtava, da je treba računati z enodušnim stališčem narodnega zastopništva. To bo pomenilo obenem tudi enodušnost vsega turškega naroda. Napovedujejo izjavo, v kateri bo izraženo turško stališče napram mednarodni situaciji in napram zadnjim dogodkom na Balkanu. Glede te izjave se ne morejo dobiti nobene podrobnosti, čeprav se njene zamisli slutijo. Tukajšnji politični krogi živo komentirajo izjavo predstavnikov Jugoslavije. Poudarja se, da je Jugoslavija enodušna v vseh vprašanjih, katera se nanašajo na njeno neodvisnost in državno celokupnost. Poseben pomen pripisujejo skupnemu značaju izjave.

Pregled po bojiščih Afrike in Evrope

V Afriki

Nemška poročila

Berlin, 8. marca. DNB. Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva o operacijah v Sredozemlju se glasi:

Včeraj podnevi so skupine nemških bombnikov in strmoglavcev izvedle več uspešnih napadov na vojaške naprave na Malti. Bombe težkega kalibra so zadele cilje in je izbruhnil močan požar v nekem skladišču torpedov. Nad tem področjem so nemški lovcii sestrelili eno sovražnikovo lovsko letalo in en bombnik, poleg tega pa so pri istem napadu zažgali eno sovražnikovo vodno letalo vrste »Sunderland«.

Nemški general v Casablanci

Madrid, 8. marca. »Aribac« poroča, da so v Casablanci v francoskem Maroku prišli novi številni oddelki nemških civilnih uradnikov in častnikov, ki so člani komisije za nadziranje izpolnjevanja pogojev za premirje. Prav tako so se nemški častniki pojavili tudi že v Rabatu. Nemška komisija bo prevzela nadzorstvo nad gospodarskim in političnim življenjem v francoskem Maroku, v kolikor je v zvezi z vojno ali s premirjem. Poveljstvo nad predstavniki Nemčije v Casablanci je prevzel neki nemški general.

Napadi na Malto

Berlin, 8. marca. DNB. Poročajo, da se je nemškim strmoglavcem posrečilo o priliki napada na Malto zažgati in razdejati z bombami veliko angleško skladišče torpedov. Poleg tega so nemški bombniki metali bombe na pristanišče naprave in doke v La Valetti, kakor tudi na skrite postojanke, kjer so Angleži imeli svoje reflektorje. (AA)

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 8. marca. Stefani. Poročilo št. 274 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Afriki se glasi:

Severna Afrika: Sovražnik je spet napadel Džarabub. Bil je zadržan in odbit. Naša letala so močno bombardirala pristanišče v Benghaziju, neko letalsko oporišče in oddelke sovražnikovih mehaniziranih sredstev.

Vzhodna Afrika: Sovražnik je izvedel nekaj letalskih napadov na neka mesta v Eritreji, ni pa povzročil škode.

Letala nemškega letalskega zbora so med svojim poletom nad Malto sestrelila eno letalo tipa »Hurricane« in en »Blenheim« ter z majhne višine streljala s strojnimi na neko letalo tipa »Sunderland« in ga zažgala.

Ena vojna ladja srednje tonaže se je potopila na Sredozemskem morju iz še neznanh razlogov. Večina posadke je rešena. (AA)

Italijansko letalstvo

v vzhodnem Sredozemlju

Rodos, 8. marca. AA. Stefani. Vojni dopisnik agencije Stefani sporoča podrobnosti o delovanju italijanskih bombnikov na vzhodnem delu Sredo-

zemskega morja. Zlasti poudarja, da je bil napad izveden na dva konvoja parnikov, ki sta plula v nasprotnih smereh. Ko so ogledniška letala opazila večje število vojnih ladij in parnikov, so takoj obvestila poveljstvo oboroženih sil na Egejskem morju (Dodekanezu), ki je takoj izdalo povelje, naj bombniki napadejo. Med ladjami je bilo več velikih in v njihovem spremstvu so plule tri križarke in sedem rušilcev. Čeprav je bil odpor s sovražnikovih ladij, zlasti pa še s križark, zelo velik, vendar ni preprečil letalcem, da ne bi z dvema bombama velikega kalibra zadeli ene križarke in treh parnikov. Zadetki so bili očitni. Istočasno je druga patrila italijanskih bombnikov opazila še nek zelo številen konvoj. Tudi tu so italijanski letalci zadali hudo udarec neki kontratorpedovki in neki ladji iz konvoja, ki so jo pozneje z nekega ogledniškega letala videli, kako gori. Kljub nastopu sovražnikove protiletalske artilerije so se italijanska letala vsa vrnila na svoja oporišča.

Angleška poročila

Kairo, 8. marca. Reuter. Angleško vrhovno poveljstvo vzhodne armade poroča:

V Libiji, Eritreji in Abesiniji se ni zgodilo nič novega.

V Somaliji se nadaljnje naše operacije proti sovražniku zelo ugodno razvijajo. Ozemlje, ki so ga angleške imperialne čete do sedaj zasedle v italijanski Somaliji in v južni Abesiniji, je že večje, kakor je površina Anglije, Škotske in Irske. Na tem področju je bilo do včeraj nabranih že 21.000 ujetnikov. Mnogi ujetniki pa še vedno prihajajo v taborišča z raznih krajev dežele, ki jo naše čete čistijo.

Angleško letalstvo na bojiščih podpira nastop suhozemске vojske z bombardiranjem sovražnikovih postojank. Včeraj so naši bombniki hudo bombardirali železnico, skladišča in vojaška zbirališča v področju Kerena v Eritreji. Vsa letala so se vrnila.

Sovražna letala so v noči od četrtka na petek in v petek zjutraj poskušala napasti Malto. Zaradi protiletalske obrambe napad ni uspel. Škoda ni bila storjena nobena in tudi človeške žrtve ni nobene.

V Albaniji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 8. marca. 274. uradno poročilo glavnega stana italijanske vojske se glasi:

Grško bojišče: Naše letalstvo je bombardiralo z bombami velikega in malega kalibra ter obsulo s strojniškim ognjem taborišča in zbirajoče se sovražnikove čete, kakor tudi obrambne naprave.

Neresnična poročila

o italijanskih izgubah

Rim, 8. marca. AA. Stefani: Britanska propaganda je včeraj trdila, da je bil v Albaniji popolnoma uničen en italijanski polk, čigar poveljnik je izvršil samomor. V italijanskih pristojnih krogih izjavljajo, da je to najboljši dokaz angleške bujne domišljije in da v teh angleških izmišljotinah ni ničesar resničnega.

Grška poročila

Atene, 8. marca. Atenska agencija poroča: Uradno poročilo glavnega štaba grške vojske št. 132 z dne 7. marca se glasi:

Po uspešnih operacijah v osrednjem odseku smo zavzeli nove močne postojanke in pri tej priložnosti ujeli 1050 sovražnikovih vojakov in nekaj častnikov. Zaplenili smo več vojnega materiala. Naše letalstvo je pri teh operacijah uspešno sodelovalo. Vsa letala so se vrnila v svoja oporišča. Uradno poročilo ministrstva za notranjo varnost pravi, da 2. marca ni bilo nobenih sovražnih letalskih napadov na grško ozemlje. (AA)

Nov italijanski poveljnik

v Albaniji?

Atene, 8. marca. Atenska agencija poroča: Italijansko vojno ministrstvo je spremenilo vrhovnega poveljnika v Albaniji. Namesto dosedanjega poveljnika generala Cavallero, ki je bil obenem šef generalnega štaba, je bil imenovan za poveljnika italijanske armade v Albaniji general Geloso. To je že četrti italijanski vrhovni poveljnik na grško-italijanski fronti.

Angleška poročila

Atene, 8. marca. Atenska agencija. Angleško letalsko poveljstvo poroča, da so angleški bombniki in lovci živahno delovali nad vsem bojiščem. Bombardirane so bile sovražne postojanke pri Tepelenju ter letališča v Valoni, Draču, Elbasanu in Tirani. Bombe so zadele lope, zgradbe in na tleh sedeča letala. Vsa angleška letala so se s teh poletov vrnila.

Podpirajoč operacije grške vojske, so britanski bombniki izvedli napade na zbirajoče se sovražnikove čete v vaseh Desist in Dragoti v okoliici Tepelenja. Sovražnikove čete so pretrpele velike izgube. Naša lovka letala, ki so bila na ogledniških poletih, niso naletela na sovražnikove aparate. Vsa naša letala so se vrnila nepoškodovana.

Na zahodu

Nemška poročila

Berlin, 8. marca. AA. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča:

Premiki nemških čet v Belgariji potekajo še dalje ob lepem vremenu točno po izdanih poveljih.

Neka naša podmornica sporoča, da je potopila pet oboroženih sovražnikovih trgovskih ladij s skupno 33.000 tonami. Ladje so plule v konvoju, ki je bil zavarovan z močnimi pomorskimi silami. Pri pregledovanju, ki je bilo izvedeno v smeri proti angleški jugovzhodni obali, so naši napadalni čolni napadli konvoje, ki so jih varovale močne sovražnikove pomorske sile. Pri tej priliki so kljub srditi sovražnikovi obrambi uničili dva rušilca in šest oboroženih trgovskih ladij s skupno 28.000 tonami. Med uniženimi ladjami sta dve veliki ladji — tanka.

Pri poletih nad Severnim morjem je naše vojni letalstvo potopilo približno 1200 tonsko sovražnikovo trgovsko ladjo, težko pa poškodovalo tri druge. Včeraj so posamezni nemški bombniki napadli letališča v južni in srednji Angliji. Povzročili so veliko razdejavanje po hangarjih in vojašnicah. Ob priliki drznega napada v strmoglavih poletih na važno tovarno vojnega materiala pri Newarku, je bilo doseženih nekaj polnih zadetkov na tovarniških napravah. Poleg tega so bombe zadele tudi neko drugo tovarno vojnega materiala. V bližini Bristol so bombe zadele delavnice in druge naprave.

Včeraj čez dan in nočjo pomoči sovražnikova letala niso priletela nad nemško ozemlje.

Göbbels o »koncu zimskih upov«

Berlin, 8. marca. Stefani. »Das Reich« prinaša v svoji jutranji številki članek ministra Göbbelsa o zadnjih govornih Hitlerja in duceja ter pravi, da

Mehiška zunanja politika

»Kdor koli napade kateri koli del Amerike — napade Mehiko«

Mehika, 8. marca. DNB: V svoji izjavi je mehiški zunanji minister Padilla povedal tudi, da Mehika smatra vsak neposredni napad na katero koli državo ameriške celine za napad na Mehiko. Na vprašanje, če verjame v možnost napada kakšne izvenameriške države na Mehiko, je Padilla odgovoril, da verjame in v možnost, da bi kakšna izvenameriška država napadla Severno Ameriko. Mehiška zunanja politika temelji na temeljnih načelih vseameriške vzajem-

Alli hasijate zaradi prehlada?

Puhmann-ov čaj

zamore preprečiti draženje na kašelj razkraja sluz (šlajm) in umiri kašelj. Dobiva se v vseh lekarnah.

Originalni zavitek po 125 g din 37.—

Ogl. reg. br. 1503/1936.

se pomlad osi približuje z veliko hitrostjo in da bo prišel konec zimskih upov, ki jih goje na drugi strani Rokavskega preliva, ker jih bo pomladansko sonce stopilo, kakor stopi poslednji sneg. (AA)

Vojna na morju

Berlin, 8. marca. DNB. Nemški napadalni čolni so potopili v bližini jugovzhodne angleške obale dva angleška rušilca, ki sta služila kot glavna zaščita nekemu konvoju. Pri tem napadu sta bili razen tega potopljeni še ena ladja-tank (8000 ton) in ena oborožena trgovska ladja (5000 ton). Zlasti je treba poudariti, da je ta konvoj bil pod varstvom zelo močnih sovražnikovih pomorskih sil.

Neka nemška podmornica je poslala poročilo, da je potopila pet oboroženih sovražnikovih ladij s skupno 33.000 tonami. Potopljene ladje so plule v sestavi velikega in z močnimi pomorskimi silami zavarovanega konvoja. (AA)

Angleška poročila

London, 8. marca. Reuter. Ministrstvo za letalstvo in ministrstvo za notranjo varnost poročata:

V noči od petka na soboto skoraj ni bilo nikakršnega delovanja sovražnikovih letal. Samo nekaj sovražnikovih letal je letelo nad delom jugovzhodne angleške obale, sicer pa ni bilo nikakršnih dogodkov.

Angleški letalski strokovnjak o položaju

London, 8. marca. Reuter. Letalski strokovnjak Oliver Steward je imel nočjo v radiu svoj tedenski govor o letalskih vprašanjih. Dejal je, da postaja sedaj precej jasno, kaj pripravljajo Nemčija proti Angliji. Nemčija se pripravlja, da kjerkoli more, prestrizže angleške pomorske poti. Iz letalskih oporišč, ki jih je postavila ob zahodni obali, v Sredozemskem morju, izhaja, da skrbno potiska svoje orožje čim dalje tja proti angleškim pomorskim potem, ki jih hoče predvsem obvladati s svojimi daleč letečimi bombniki. S tega stališča tudi ni izključeno, da misli na zasedbo južne Irske, kajli od tamkaj bi obvladala angleške pomorske poti po Atlantiku. Stewardu za enkrat še ni znano, čemu je Nemčija silila na Crno morje in katerim namenom služijo njena letalska oporišča tamkaj. Tudi to bo v kratkem pojasnjeno. Na splošno se sme sedaj reči, da Nemčija postavlja svojo zmago na premoči svojega letalstva. Letalstvu daje povsodi prvenstvo, tudi nad morji. Angleško mnenje je drugačno vsaj, kar tiče morij. Vendar pa se je morala tudi angleška admirali-teta spreobrniti k novemu naziranju, da namreč nadoblasti nad morji ne bo mogla več ohraniti izključno s premočjo vojnih brodovij, marveč skupno s pomočjo brodovja in letalstva. Steward je na koncu iskreno prikazal sredstva, s katerimi Anglija razpolaga, da se bo ubranila nameravane nemške letalske ofenzive proti angleškim pomorskim potem, ofenzive, ki je mnogo bolj stvarna in pereča, kakor napad na angleške otoke.

Macuoka povabljen na obisk v Berlin

Berlin, 8. marca. DNB: Japonski zunanji minister Macuoka se bo odzval povabilu nemške vlade in bo v kratkem prišel na obisk v Berlin. Ta njegov obisk v nemški prestolnici bo imel ta namen, da japonski zunanji minister osebno presedeta vsa vprašanja, katerih rešitev zahteva sodelovanje, kakršno je bilo dogovorjeno s trojno pogodbo med Nemčijo, Italijo in Japonsko. Ko bo Macuoka končal v Nemčiji svoje razgovore, se bo podal tudi v Rim. (AA)

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden na bojiščih ni prinesel znatnih sprememb, pač pa je bil zelo razgiban na političnem polju.

Na bojiščih je albanska fronta takorekoč počivala, ako izvzamemo nekaj hudih letalskih bitk, ki so zahtevale mnogo letal-žrtv. Na zahodu so Nemci dvakrat bombardirali Cardiff, Angleži pa Düsseldorf in francoska pristanišča. V Afriki so svobodni Francozi zasedli oaze (zelenice) Kufra v Libiji, v Abesiniji so abesinski četniki prodri več sto kilometrov v deželo. V Somaliji pa so Angleži stvarno dobili vso deželo pod svoje nadzorstvo. V Afriki so Angleži doslej ujeli 150.000 mož.

V politiki pa je ves teden stala v ospredju jugovzhodna Evropa. Razgibanost je sprožilo vkorakanje nemških čet v Bolgarije. Nemci so Bolgarijo zasedli v treh dneh in so sedaj na grški in turški meji. Nemška diplomacija si je prizadevala, da bi sedaj — preden ne začne pritisk na Grčijo, da sklene mir z Italijo — uredila še odnošaje s Turčijo in turško vlado pregovorila, da bi obljubila, da ostane mirna, če bi se kaj začelo na grški meji. Nemški voditelj je poslal predsedniku Turčije neke ponudbe, o katerih je turška vlada dva dni sklepala. Do sedaj turško stališče, da nastopi z vojno, če bi kdo njo ogražal, ali če bi kdo napadel Grčijo, je bilo do sobote še vedno trdno. Dokončni sklepi pa še niso znani. V veliki meri bodo odvisni od zadržanja Sovjetov, ki z nemško zasedbo Bolgarije niso zadovoljni, a ki bi se morda dali pomiriti s kakšnim nemško-sovjetskim sporazumom glede Dardanel na hrbtu Turčije. — Pritisak na Grčijo se je že začel. Da bi bili Nemci Grčiji že staviili kakšne zahteve v tem smislu, naj sklene mir z Italijo, še ni potrjeno, toda takšne zahteve je treba vsak trenutek pričakovati, preden bi nemške čete nastopile proti Solunu. V Grčiji je bival angliški zunanji minister Eden in so bili sprejeti neki sklepi, ki tudi še niso znani. Ne potrjuje se, da bi se bili Angleži že izkrcali v Grčiji, kakor se tudi ne potrjuje, da bi bili Grki pripravljeni sklepati mir z Italijo. Bodoče zadržanje Grčije pa bo odvisno od hrbenice Turčije, kakor tudi od tega, če in koliko bodo Angleži pripravljeni riskirati in žrtvovati, da si obranijo vsaj grško postojanko. — Glede Sovjetov je omerbe vredna izjava moskovske vlade, da se ne strinja z bolgarsko politiko. Kaj več sovjetska vlada k nemški zasedbi Bolgarije ni rekla. Ukrepov ni storila nobenih in jih najbrže tudi ne bo. Šele bodoči tedni bodo pokazali, če se Sovjeti dogovorno z Nemčijo ne bodo udeležili pritiska na Turčijo — pri čemer bi se ponovil predlanski zgled na Poljskem — ali če se bodo začeli približevati Turčiji, da si zavarujejo Crno morje. Dosedanja sovjetska politika pa slednje dožnost skoraj ne dopušta.

Glede naše države, o kateri so šle v minulnem tednu divje govorice in dol po državi, je treba omeniti izjavo predsednika vlade Cvetkovića, ki je na vprašanje časnikarjev, kaj se dogaja z našo državo, odgovoril, da vlada pasljivo zasleduje razvoj dogodkov in jih pravilno ocenjuje. Pri tem pa nikdar ne izpušta izpred oči najvišjih interesov, ki sta dva, namreč neodvisnost države in nedotakljivost državnega ozemlja. Ito-

časno so v Berlinu izjavili časnikarjem, da so diplomatični odnošaji med Nemčijo in Jugoslavije tako odlični, da ne morejo biti boljši.

V preteklem tednu se je torej v velikih zamahih razvijala »bitka za Balkan«.

Drugod po svetu se v primeru s temi dogodki ni pripetilo nič posebnega. Ker je Japonska posredovala predlog za ureditev spora med Tajsko in francosko Indokino. Tako je bila vojna na tem prostoru preprečena. Vsaj za enkrat preprečena, kajti tihomorsko področje je prepolno elektrike, da bi bilo napetosti že konec.

V Ameriki z mrzlitno naglico pripravljajo svojo pomoč Angliji in se trudijo, da ne bi prišla prepozno.

Notranji pregled

V nedeljo 2. marca je obiskal predsednik dr. Kulovec Prikejio. V svojem ljutomerskem govoru je poudaril važnost sporazuma, ki je našo državo utrdil na znotraj in na zunaj. Pred sporazumom so nasprotniki naše države govorili, kako je naša država slaba zaradi strankarskih sporov, pa so se zelo prevarili, ker niso vedeli, da nam je bila — Srbom, Hrvatim in Slovencem — zmerom pri sru sloga in skupnost kraljevine Jugoslavije. Ze se oglašajo željice raznih političnih skupin, ki bi rade prišle do oblasti in ki zato zdaj govore o neki koncentraciji. Vlada narodnega sporazuma je najboljša koncentracija, ker predstavlja ogromno večino našega ljudstva. Zunanjepolitično delo vlade narodnega sporazuma pa je v tem, da v dostojanstvu ohrani naš državni red. — Ta teden je prvi po sporazumu uradno obiskal Zagreb in hrvatsko politično vodstvo nemški poslanik von Heeren. Po razgovorih v Zagrebu je obiskal dr. Mačka na njegovem posestvu v Kupincu. — Dobil smo novo vodstvo Glavne zadružne zveze. Namesto umrlega predsednika dr. Antona Korošca je bil izvoljen za predsednika GZZ predsednik vlade Dragiša Cvetkovič, za I. podpredsednika dr. Fran Kulovec, nadaljnji podpredsedniki pa so še inž. Voja Djordjevič, dr. Toma Jančič in dr. Avgust Juretič. — Hrvatje se pripravljajo za proslavo jubilejnega leta, letos namreč praznujejo 1300. letnico spreobrnjenja h krščanstvu. Škofje so izdali poseben poziv, v katerem vabijo Hrvate na velik euharistični kongres v Zagrebu, ki ga bodo praznovali v okviru jubilejnih proslav. — V banovini Hrvatski je začelo nekaj iz tujine plačanih ljudi uganjati terorizem. Oblasti so jim trdno stopile na prste in so jih že lepo število prijela. — Važnejših notranje-političnih dogodkov pretečen teden v naši državi ni bilo. Na vseh važnih in odgovornih mestih poudarjajo le to, naj ostanemo mirni in složni, kajti le tako bomo ostali nepremagljivi in vedno pripravljivi, braniti se proti vsakomur, ki bi skušal kršiti naše naravne pravice do svobodnega življenja v neodvisni državi. Predvsem pa ohranimo mirno kri. Sedanja vojska je tudi živčna vojska in z njo se včasih več izvohuje, kakor z orožjem. Imejmo zato zaupanje v politično vodstvo naše države, ki ves razvoj v svetu in okrog nas budno spremlja ter usmerja svoje okrepe po edinem najvišjem vidiku, ki je neodvisnost naše države ter njena ozemeljska nedotakljivost.

Iz Pariza oziroma Vichya so dosepele te dni važne Havasove novice v zvezi s sestavo nove francoske vlade v Vichiju.

Admiral Darlan, ki je Petainov namestnik, se je vrnil iz Pariza, kjer je imel važne razgovore z zastopnikom nemške vlade poslanikom Abetzom. Pravijo, da je Abetz sporočil, da je nemški državni vodja z novo francosko vlado zadovoljen in da je s tem francoska vladna kriza rešena, kljub temu, da maršal Petain Lavala ni sprejel v vlado. Nemčija misli, da je maršal Petain zanjo veliko bolj važen, kakor castihlejni Laval.

Glavno vprašanje pa, o katerem sta obravnavala Petain in Weygand, je Sirija. Vemo, da Sirija po določbah versajskega miru stoji pod varstvom Francije. Maja 1939 je Weygand kot zastopnik francoske vlade privolil v to, da je Turčija za plačilo, da je pristopila k Angliji in Franciji oziroma protinemški fronti, dobila mesto in okraj Alexandrette. Danes pa se je položaj korenito izpremenil. Sicer sta Turčija in Anglija zanikali, da bi bil Eden v Turčiji za pomoč proti nemški armadi na Balkanu ponudil francosko, Sirijo, toda v Vichiju trdijo, da tak načrt obstaja in da je dobil nalogo pridobiti zanj Arabce v Siriji znani prijatelj Anglije, vladar v Transjordaniji, Abdullah Petain in Weygand sta sklenila, da se bo francoska armada v Siriji takemu poskusu odločno uprta, in ni izključeno, da bo odšel v Sirijo Weygand sam.

Zaradi tega je razumljivo, da je med Petainovo vlado in Nemčijo nastopilo zelo prijazno raz-

nosti, obrambe, svobode in neodvisnosti lastnega naroda ter obrambe mednarodnega prava. Mehika ni podpisala nobene tajne pogodbe z Združenimi ameriški državami. Če pa bi v nadaljnjem teku sedanje vojne nastala kakšna nova nevarnost, bo Mehika brez nadaljnje oklevanja sklenila vojaško zvezo s Severno Ameriko. Mehiška vlada mora skrbeti za zgraditev novih pomorskih in letalskih oporišč. Mehika se ne bo nikdar odrekla svoji samostojnosti. (AA)

Generall Weygand pri Petainu

Gre v glavnem za usodo francoske Sirije

merje, predvsem zato, ker Nemčija Franciji garantira nemoteno posest francoske Afrike. Pač pa se razvijajo razgovori glede dobave važnih sirov in iz francoske Afrike, ki jih potrebuje Nemčija.

Berlin, 8. marca. DNB: Nemška diplomatsko-politična korespondenca se danes spet vrača na tako imenovani sirijski načrt Anglije, z drugimi besedami na poskus angleške diplomacije, da bi dobila pristane Turčije za angleški napad na Sirijo, da bi se Anglija mogla poslužiti te dežele za svoje nadaljnje vojne cilje. Članek pravi, da ta načrt predstavlja dejanje politične nekorektnosti do Francije, do včerajšnje angleške zaveznice. Anglija — nadaljuje članek — se je po svetovni vojni s težkim srcem odločila, da je odstopila Franciji mandat nad Sirijo. Imela je še tedaj čisto druge namene s to deželo. Morala je pristati na sporazum, s katerim je bila potegnjena meja med britanskim in francoskim vplivnim področjem na Bližnjem vzhodu, nikakor pa ni tega sporazuma smatrala za kako končno odločitev. Ze tedaj je država imela v pripravljenosti emirja Abdullaha, svojega zanesljivega človeka, ki je ves ta čas z dovoljenjem Anglije uganjal vedno nova grozodejstva proti Siriji. Članek nato piše, da se nihte več ne čudi takšnemu postopanju Anglije z njenimi zavezniki. Pravi, da je prešlo že v tradicijo, da Anglija smatra svoje zaveznice za neke vrste vazale, s katerih imovino lahko razpolaga kot s svojo lastno. Anglija — zaključuje članek svoja izjava — se zdi, kakor da bi si spet pozelela tuje imovine, pa čeprav bi bila to imovina dovčerajšnjega njenega prijatelja. (AA)

Gospodarstvo

Državne finance v januarju

Po podatkih finančnega ministrstva so znašali v mesecu januarju 1941 drž. dohodki 1.354,5 milij. din, dočim so januarja 1940 znašali samo 1.072,3 milij. din, decembra 1940 pa 1.409 milij. din. Izdatki so znašali v januarju 1941 1.215,4, v januarju 1940 950,9 milij. din in v decembru 1940 1.422,6 milij. din.

Skupno so znašali dohodki v prvih desetih mesecih proračunskega leta 1940-1941, t. j. od 1. aprila 1940 do 31. januarja 1941 12.944,57 milijonov din, v istem razdobju leta 1939-1940 pa samo 10.522,35 milij. din.

V glavnem so se v primeri z letom 1939/1940 največ povišali dohodki od posebnih neposrednih davkov za 498,46 milij., monopolov za 467,0, drž. železnic za 880,7, trošarin za 174,04,

takse za 215,96 in carin za 109,4 milij. din, manjši so bili le dohodki od izrednih neposrednih davkov za 134,8 milij. din.

Skupni izdatki so znašali za prvih deset mesecev 1940-1941 11.223,4 milij. din, v prvih desetih mesecih 1939-1940 9.759,9 milij. din.

Primerjava dohodkov in izdatkov v primeri s proračunom kaže, da so dejanski dohodki znašali 1940-1941 105,57% proračunske vsote, 1939-1940 samo 97,53%, izdatki pa so dosegli 91,54% (v prejšnji dobi 91,89%) proračunske vsote.

Presežek dohodkov nad izdatki znaša 1.721,2 milij. din, kar bo služilo za nadaljnje izvrševanje izdatkov.

Rusi ob priliki zasedanja Poljske te vrlece zasegli, je petrolejska družba »Malopolska« zaprosila sodišče departementa Seine, da se, kot jamstvo zaseže 75 milijonov različnih vrednosti, ki so kot last trgovinskega zastopstva Sovjetske Rusije nahajajo po različnih francoskih bankah. Ta zaseg je bil dovoljen, toda trgovinsko zastopstvo je takoj neprosilo, da se to blokiranje dvigne. O stvari je potem razpravljalo sodišče prve instance departementa Seine, ki je prvo sodbo potrdilo. Apelacijsko sodišče pa jo je zdaj ovrnilo, ker je bilo mnenja, da v tem primeru ne more biti govora o kakem blokiranju, ker ne gre za tekoče terjatve. Razlastitev, katere je bila deležna petrolejska družba Malopolska, temelji na problemih, katere bo mogoče rešiti šele tedaj, ko se bo sedanji položaj razjasnil ter uredil po mednarodnih pogodbah. Trgovinskemu zastopstvu Sovjetske Rusije je bilo tako 75 milijonov deblokiranih.

Borze

Dne 8. marca 1941.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 24.599 milij. din v primeri s 24.186, 13.299, 14.39 in 14.885 milij. din v prejšnjih tednih.

Zivinski selmi

Na svinjski sejem v Mariboru v petek, dne 7. marca je bilo prignanih 109 svinj. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stare 170 do 200 din, 7 do 9 tednov 200-250 din, 3-4 mesece 270-440, 5-7 mesecev 460-790, 8-10 mesecev 800-1100, 1 leto stare 1150-1850. 1 kg žive teže 13-17 din, mrtve teže 16-22 din. Prodanih je bilo 87 svinj.

ŠPORT

Današnji nogomet

V Ljubljani: SK LJUBLJANA-SK VIKTORIJA (Karlovac) ob 15 na igrišču Ljubljane.

Predtekma: LJUBLJANA (komb.)-SVOBODA ob 14.

V Trbovljah: AMATER-JADRAN ob 15.30 na igrišču Amaterja v Trbovljah.

Vojaške smuške tekme na Jahorini

Na Jahorini so se nadaljevale smučarske tekme za prvenstvo naše vojske s tekmo na 18 km, katerega se je udeležilo 40 tekmovalcev. Doseženi so bili naslednji rezultati: 1. Kaplar Anton Pogodnik (planinska brigada) 1:05.57; 2. podporočnik Mirko Bračič (Kraljeva garda) 1:06.15; 3. podporočnik Jože Svigelj (planinska brigada) 1:06.35; 4. redov Matevž Kordež (kraljeva garda) 1:08.13; 5. podnadrednik Vincenc Pavlič (planinska brigada) 1:08.50; 6. podporočnik Alojzij Lavrič (IV. armija) 1:12.27.

Tekmovanje v alpskih disciplinah na Krvavcu

Dne 15. in 16. marca priredi ljubljanska zimskošportna podzveza svoja prvenstva v alpski kombinaciji na Krvavcu. Istečasnno se vrši tekmovanje za prvenstvo Krvavca in damski veleslalom. Start za smuško progo je na vrhu Krvavca; proga vodi mimo kapelece poleg Doma ter prečka do Križke planine, kjer je cilj. Dolžina proge je 2800 m, višinska razlika je okoli 600 m. Proga je srednjetežka, vendar je potrebno precejšnje tehnične sposobnosti. — Damski veleslalom bo prav taen, vendar je proga krajša.

Iz Julijske Krajine

Državna knjižnica v Gorici. V Gorici imamo bogato državno biblioteko, ki šteje koraj 200 tisoč zvezkov. Svoje prostore ima v poslopju stare goriške gimnazije, kjer je bila pred svetovno vojno tudi študijska knjižnica. Dostop v knjižnico je prost, vsak mesec jo obišče okrog tisoč znanja željnih oseb. Ustanovitev tega pomembnega znanstvenega zavoda sega daleč nazaj, v dobo, ko so v Gorici imeli jezuiti svoje šole z gimnazijo vred. Takrat že je bila ustanovljena skromna gimnazijska biblioteka, ki je nabrala okrog 4000 knjig. Po zaprtju jezuitskega reda in po vpeljavi državnega svetnega šolstva je bila z dvornim dekretom iz leta 1825. ustanovljena kot javna prosvetna naprava »študijska biblioteka« v Gorici. Istočasno je bilo ustanovljenih še pet enakih knjižnic: v Lincu, v Solnogradu, v Celovcu, v Ljubljani in v Olomouci. Od teh šestih zavodov je bil goriški najbolj zastopavljen, ostal je pepelica. Država ga je zelo skromno podpirala in je bil navezan na zasebno pomoč in naklonjenost. Vredil ga je navadno eden izmed članov gimnazijskega profesorskega zbora brezplačno, ker se je mesto smatralo za častno. Posluževali so se ga profesorji in drugi naobraženci, meščani in deželani ga pa niso poznali. Knjige so bile povešeni nemške; poleg teh so bile tudi latinske, italijanske in slovenske. Ko je v maju 1915 izbruhnila vojna, so bili stari pergamenti in druga dragocena dela odposlani deloma v Gradec, deloma na Dunaj, večina knjig je ostala pa kar v Gorici. Ko so leta 1916 zasedle mesto italijanske čete, se je goriškemu prostovoljcu profesorju Multišku posrečilo, da je spravil večino vso biblioteko na varno. Po letu 1919 se je knjižnica obnovila. Domov so se vrnilo knjige, ki so morale v begunstvo, in nekdanja zanemarjena študijska knjižnica se je spremenila v »državno biblioteko«, za katero se je odlično zavzela državna oblast in je nakazala tudi bogata sredstva. V zadnjih dvasjetih letih je po uradnih poročilih vlada žrtvovala za svojo knjižnico okrog poldrug milijon lir. Zavod se je zato v teh letih zelo poživil in razmahnil, število knjig je naraslo skoraj na 200 tisoč zvezkov in goriško mesto je dobilo znanstveno oporišče, ki je v veliko pomoč učeci se mladini in odlične važnosti za širjenje znanosti in prosvete.

Ljudsko gibanje v goriški pokrajini v decembru in v januarju. V decembru je bilo v glavnem mestu v Gorici 91 rojstev, v ostali deželi 293, skupno 384; umrlo jih je v Gorici 83, na deželi 213, skupno 296; prirastek prebivalstva v celoti 88 ljudi. V januarju je bilo v Gorici rojenih 63, v ostali pokrajini 253, skupno 326; umrlo jih je v Gorici 95, na deželi 199, skupaj 294; število prebivalstva se je pomnožilo za 32 oseb.

Srednjevska krčma na goriškem gradu. Na pobudo goriške deželne uprave, ki je dala na razpolago tudi potrebna sredstva, se bo na goriškem gradu v kratkem otvorila »vinska pivnica« (Bottega del Vino). Za pivnico so izbrali neko poslopje, ki stoji za prvim obzidjem pred nekaj leti okusno in načrtno predelane in popravljenega gradu. Poslopje prezidavajo že nekaj mesecev in hočejo ustvariti tipično goriško krčmo srednjeveškega kova. Točili bodo v njej sama domača goriška vina.

pred svetovnim prvakom A. Pfeiferjem (1:39,7) in Svedom Letbergom (1:42,2). Christl Cranz pa je dosegla drugo mesto za Svedinjo Eve May-Nilson, ki je zmagala v času 1:45,8, medtem ko je Cranzova rabila 1:50,4 min.

ZFO

III. orodne tekme ZFO

Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani razpisuje orodno prvenstvo za l. 1941, in sicer:

1. III. orodne tekme za prvenstvo posameznikov ZFO bodo 29. in 30. marca 1941 na Jesenicah v Krekovem prosvetnem domu.

2. Tekme se dele v dva razreda, in sicer: v prvi razred, ki tekmuje v obveznih vajah za dvanajstoro-odnosno deseterobjo, ter v drugi razred, ki tekmuje v vajah višjega oddelka tekem za l. 1940-41.

3. Tekom se lahko udeležijo vsak član ZFO, ki je vsaj 3 mesece član katerega FO, včlanjenega v ZFO.

4. Tekmuje se v eni obvezni in eni poljubni vaji na drugo, bradlji, konju z ročaji in krogih ter v eni poljubni prosti vaji.

5. Izvedba ocenjuje pet sodnikov največ po 10 točk; najslabša in najboljša ocena avtomatično odpada, ocene ostalih treh sodnikov se sešlejejo, dobljena vsota najprej deli a številk 3, nato pa rezultat pomnoži s številko 2, in tako dobimo koeficientno oceno.

6. Vaje in predpisi — v kolikor ni v tem razpisu drugače povedano — so v knjižici »Tekmovalni red in vaje za l. 1940-41«.

7. Vsaka obvezna in poljubna vaja se sme samo enkrat izvajati. Tekmovalce, kateremu vaja ni uspela, sme zaradi gledalcev isto vajo enkrat ponoviti, ta izvedba pa seveda nima nobenega vpliva na znanje.

8. Tekmuje se v telovadni obleki, ki obtoji iz dolgih belih hlač, bele telovadne majice (brez rokavov), belih nogavice in belih telovadnih čevljev. — Proste vaje se izvajajo v kratkih belih športnih hlačkah.

9. Telovadno orodje, ki ustreza predpisom, preskrbi FO Jesenice.

10. Tekmovalci se morajo za tekme prijaviti ZFO v Ljubljani do 20. marca 1941.

11. Tekmovalci obeh razredov tekmujejo v obveznih orodnih vajah istočasno, vendar tako, da nastopajo menjaje iz enega in drugega razreda.

12. Spored tekmovalnja je naslednji:

Sobota, 29. marca zvečer:

Obvezne vaje (oba razreda)

- a) bradlja,
- b) drog,
- c) konj z ročaji,
- č) krogli.

Nedelja, 30. marca ob 9.30 popoldne:

- a) poljubne proste vaje oba razreda,
- b) konj z ročaji, poljubne vaje 2. razred,
- c) krogli,
- č) bradlja,
- č) krogli,
- d) drog,

Ob 15 (3) popoldne:

- a) bradlja, poljubne vaje 1. razred,
- b) krogli,
- c) konj z ročaji,
- č) drog,

Vmes nastopita FO in DK Jesenice z nekaterimi točkami in tudi nekateri tekmovalci s svojimi poljubnimi prostimi vajami da bo imel popolnanski nastop obliki akademije, za katero bo izšel spored pozneje.

13. Tekme so javne, prav tako tudi presoja, in se ocenjeva takoj objavo.

14. Orodni prvak 1. razreda ZFO prejme prehodno darilo. Glede drugih daril 1. in 2. razreda bo objavljeno kasneje.

Za telesovzgojni odbor ZFO:

Ivo Kermauner, načelnik.

Razpis prvenstva ZFO v teku čez drn in strn za l. 1941

Zveza fantovskih odsekov razpisuje prvenstvo v teku čez drn in strn za okrožne vrste in posameznike. Tekmovanje bo v nedeljo 30. marca ob 11 popoldne v Ljubljani na stadionu in sicer:

- a) za člane na 5,5 km dolgi progi;
- b) za mladce na 2,5 km dolgi progi.

Pogoji:

Pravico tekmovalnja imajo vsi redni člani in mladci ZFO. Vsako okrožje more postaviti po eno ali več vrst bodisi članov, bodisi mladcev. Za člansko ali mladčevsko vrsto so potrebni največ štiri tekmovalci, ocenijo pa se le prvi trije. Na start za daljšo progo bodo pripušteni le člani rojeni do vključno 1923. leta, na start za krajšo progo pa le mladci letnikov 1924 in 1925.

Prograj:

Za člane bo proga dolga 5,5 km, za mladce 2,5 km. Proga bo izpeljana po notranjem delu stadiona in bo vsebovala več lahkih ter kratkih vzponov.

Nagrade:

a) Vrste: Prvoplasirana vrsta tako članov kakor tudi mladcev prejme naslov prvaka ZFO za l. 1941 in poleg diplome prehodno pokal, katerega si pribori v trajno last okrožje po trikratni zaporedni ali petkratni zmagi v presledkih. Poedinci zmagovalne vrste tako članov kakor mladcev ter drugo- in tretjeplasirane okrožne vrste prejmejo le diplome.

b) Posamezniki: Zmagovalec pri članih in pri mladcih prejme naslov prvaka ZFO za leto 1941. Vsi plasirani člani in mladci do vključno 6. mesta pa dobe diplome in praktična darila.

Razdelitev daril in diplom bo po tekmovalju ob priliki družabnega sestanka vseh nastopajočih in sodelujočih.

Prijave:

Pisemne prijave z navedbo števila vrst in podrobnejših podatkov poedincev naj pošljejo okrožja na naslov Zveze fantovskih odsekov in sicer najkasneje do 27. marca t. l.

Za telesovzgojni odbor ZFO:

Ivo Kermauner, načelnik.

Akademija Zasavskega okrožja

Drugi ob osmih bo v Ljudskem domu v Mostah akademija s pestrin in izbranimi sporedom. Vstopnice se še lahko dobijo danes od desetih popoldne dalje v Ljudskem domu v Mostah. Rezervirane vstopnice je dvigniti do 19. — Vsi naši prijatelji iskreni obavljani!

Telovadna akademija D. M. v Polju

Danes popoldne ob pol 4 bo IV. telovadna akademija FO in DK Dev. Mar. v Polju. Starši in prijatelji naše mladine, pridite gledat, kaj vam bomo pokazali. Vstopnina 7, 6, 5, 4 din, stojnica 3 din. Vstopnice v predprodaji od 9 dalje v Prosvetnem domu.

Prodej ržene moke po mlinih

Kralj. ban. uprava — referat za kontrolo cen razglašajo: Ker se sme prodajati po banovi naredbi, s katero se uvajajo nakaznice za kruh in moko, v dravski banovini ržena moka le na nakaznice, v mlinski in trgovcem prepovedano prodajati rženo moko v dravski banovini v prosti prodaji. — Mlini in trgovci na veliko, prijavljajo Banovinskemu prehranjevalnemu uradu vsako količino ržene moke, ki jo nabavijo ali proizvedejo in postopajo pri prodaji te moke po navodilih Banovinskega prehranjevalnega urada.

Vodovod v Suhl Krajini. Kr. beneška uprava razpisuje za dobavo litoželeznih cevi in fazonov ter armatur za II. etapo vodovoda v Suhl Krajini (cevodvod v Višnje v rezervaru Višnje) 1. licitacija za 5. april 1941. Proračunska vsota znaša 138.598 din.

Nova tovarna v St. Vidu. Unitas d. d. z o. z. v Ljubljani, Celovška cesta št. 90. namerava zgraditi na parcelah št. 320-1, 321 in 322-3 kat. občina Stanežice v občini St. Vid nad Ljubljano, okraj Ljubljana okolica tovarniško napravo za vplivanje in izdelovanje raznih kovinskih predmetov. Komisijski ogled bo 13. marca 1941 ob 15.

Podaljšanje zaščite. Občinski hranilnici v Ormožu je podaljšana zaščita ob enizani obrestni meri po 2% letno do vključno 23. maja 1941.

Licitacije za 70 konj carinarne na Rekeku 10. in 11. marca ne bo.

Naknadno zbranje dobitkov vojne škode. Pri naknadnem zbranju dne 4. marca so bili izzrebani naslednji dobitki vojne škode:

Serijski št.	Štev. dobitkov	Serijski št.	Štev. dobitkov
5098	159 3000	7539	908 20000
5716	178 3000	8446	518 3000
5863	372 5000	8631	984 3000
5932	87 5000	8973	705 5000
7021	896 3000	9070	455 3000
7137	764 5000	9189	568 5000

Vabilo. Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani vlnudno vabi vse one vlagatelje, ki se še niso zglasili zaradi dogovora o izplačilu hranilnih vlog, da se čim prej zglase v njegovi poslovni knjižnici med 8. in 12.

Prenos sedeža Zdrženih papirnic Vevče iz Ljubljane v Belgrad. Ob občnem zboru delničarjev Zdrženih papirnic Vevče, Goričane in Medvode, ki bo 28. marca v Ljubljani, je tudi na dnevnem redu sklepanje o predlogu za prenos družbenega sedeža iz Ljubljane v Belgrad. V zvezi s tem je potrebna sprememba pravil.

»Pogod« uvaža pšenično moko iz Slovaške. Iz Belgrada poročajo, da je ministrtvo prehrane in prehrane odobrilo »Pogodu« v Zagrebu uvoz 200 vagonov pšenične moke, in sicer v kompenzacijsko to. naj »Pogoda« dobavi Slovaški 485 vagonov koruze. Ta sklep »Pogoda« je odobrilo tudi ravnateljstvo za znanjo trgovino.

Naše delniške družbe. Po podatkih ministrstva trgovine in industrije znaša delniška glavnica vseh naših delniških družb v državi (industrije in banke itd.) 8045,3 milij. (1937 7933,3), bilanca vsota v letu 1938 pa 33.179,4 (1937 32.810,4) milij. din.

Likvidacija. Razvoj, produktivna in prodajna zadruga lesnih in tekstilnih izdelkov in igrač v Dobropoljah. zadr. z om. jamstvom.

Občni zbori: Zdržene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., 28. marca 1941 ob pol 10. v ljubljanski kreditni banki, Južnošavska, jugoslovanskošavska tekstilna industrija, d. d. Kranj 22. marca ob 11. Kreditno društvo Mestne hranilnice 26. marca 1941 ob 9. v prostorih Prekmurske banke v Murski Soboti.

Zanimiv odlok pariškega sodišča. Apelacijsko sodišče v Parizu je te dni razpravljalo o zadevi francoske družbe »Malopolska«, katere petrolejski vrleci so cenjeni na 800 milijonov frankov. Ko so

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi najinega dragega ateka

Jakoba Golobič

čutiva srčno potrebo, da se javno zahvaliva vsem, ki so najinemu ateku stali ob strani v tednih njegove bolezn. Posebno zahvalo izrekava g. dr. Porekarju za požrtvovalno skrb, č. s. Hedviki iz Ormoža, ki nama je stala ob strani v najtežjih trenutkih in z nama v veliki bolesti molila poslednje molitve za umirajočce, dalje se zahvaljujemo č. duhovščini tukajšnje fare za spremitvo, zlasti še mil. g. mgr. Lovrencu Andreju in č. g. Ferku Mihaelu, župniku v Cezanjevcih za ves njun trud in naklonjenost. Prirčno se zahvaljujemo ljutomerskemu pevskemu društvu za prekrasno petje, Prosvetnemu društvu v Ljutomeru za zastopstvo pri pogrebu, učitelstvu ljutomerskega okraja, vsem obrtnikom in vsem, ki so kakor koli pokazali, kako so pokojnika spoštovali in ga ljubili. Zahvaljujemo se vsem darovalcem prekrasnih vencev, vsem, ki so z darovi v človekoljubne namene poostili njegov spomin, vsem, ki so naju v tem strašnem udarcu tolažili ali nama izrazili sožalje, zlasti še ljubim Cezanjevčanom, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem prisrčni Bog plačaj!

V Ljutomeru, dne 7. marca 1941.

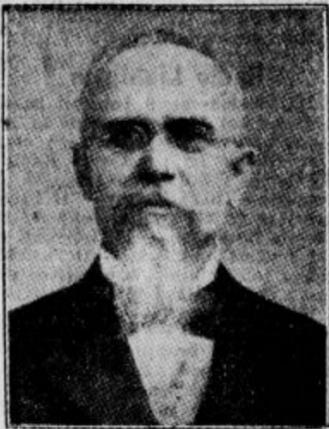
Globoko žalujoči hčerki
Malika in Marta ter ostalo sorodstvo.

Zlati jubilej »Amerikanskega Slovenca«

Slovenci v Ameriki pred 50 leti in danes
Roosevelt čestita »Amerikanskemu Slovencu«

Chicago, 11. 8. februarja 1941.

Ameriški Slovenci slavijo letos izreden doodek. »Amerikanski Slovenec« (slovenski dnevnik), ki izhaja v Chicagu že zadnjih sedemnajst let, slavi letos svojo petdesetletnico ali zlati jubilej. Za izseljenski časopis je to nekaj posebnega. Mnogo časopisov številnejših narodov, kateri so tudi že prej začeli prihajati v novi svet Ameriko, take častiljive starosti ni dočakalo. Zasluga za to gre žilavi in pogumni delavnosti naših rojakov v Ameriki.

Gosp. Anton Murnik, ustanovitelj in prvi urednik »Amerikanskega Slovenca«, prvega slovenskega lista v Ameriki.

Ameriški Slovenci bodo proslavili zlati jubilej svojega najstarejšega in prvega slovenskega in jugoslovanskega časopisa v Ameriki na Tiho nedeljo, dne 30. marca letos. Dopoldne ob 11 bo slovesna sv. maša v slovenski cerkvi sv. Stefana v Chicagu, pri kateri bo imel slavnostni govor veleč. g. dekan Matija Šavs, iz Shakopee, Minnesota. Po maši bodo imeli v veliki dvorani skupni banket, katerega se bo udeležilo do 600 odličnih duhovnikov in laikov, med temi tudi več Amerikancev in zastopnikov oblasti. Navzočni bodo pionirski slovenski duhovniki iz raznih delov Amerike in nekateri, ki že petdeset let bero »Amerikanskega Slovenca«. Po banketu bodo govorili o tisku in drugih važnih vprašanjih slovenskega življenja v Ameriki. Na proslavi bodo govorili tudi zunanji gostje, kot veleč. g. kanonik J. J. Oman, g. Anton Grdina iz Clevelanda, in zlatomašnik veleč. g. p. Ciril Zupan, OSB. iz Pueblo, Colo. Banketa se bo udeležil tudi jugoslovanski posla-

Rajni monsignor Jožef F. Buh, drugi urednik »Amerikanskega Slovenca« (1892—1899).

nik iz Washingtona, D. C. dr. Konstantin Fotič, kakor tudi generalni konzul Jugoslavije iz Chicaga dr. Pero Cabrič. Tako pestrega sestanka, kakor bo ta, ameriška Slovenija še ni videla.

Priloge za to slovesnost vodi predsednik tiskovnega društva »Edinost« in urednik »Amerikanskega Slovenca« g. John Jerič — Jerich, kateri pripravlja za to slavo tudi veleznanimivo Zlato spominsko knjigo, v katero so prispevali svoje spise vsi pionirski slovenski duhovniki in misijonarji iz vse Amerike in nekateri iz domovine. Naj jih omenimo samo nekaj: prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman je zastopan v knjigi z lepim pozdravnim pismom; veleč. g. p. Kazimir Zakrajšek, OFM., oče katoliškega prepoveda med Slovenci v Ameriki, je prispeval krasen članek. Iz Amerike so zastopani: veleč. g. dekan Matija Šavs, ki zanimivo piše o prvih letih »Am. Slovenca«. Za njimi so v knjigi preč. gg. p. Ciril Zupan, OSB.; p. Roman Homar, OSB.; p. Simon Lampe, OSB., ki je par dni pred svojo smrtjo napisal članek za to knjigo. Zanimivo pišejo gg. A. P. Podgoršek, župnik v pokoju; kanonik J. J. Oman; župnik Jurij M. Trunk; msgr. Vitus Hribar; za temi so še laiki

gg. Anton Grdina, J. Jerich, Léon Mladič, Jožef Zalar, Leo Jurjovec in še nekateri drugi.

Prava posebnost je, da je list in vse njegove bralce pozdravil v posebnem osebem pismu celo sam predsednik Združenih držav g. Franklin D. Roosevelt, kar kaže izredno demokratičnost Amerike. Fotografijo pisma prilagamo. Naj ta primer pokaže, da se celo najvišja glava v državi spominja tudi slovenskega dela v Ameriki.

»Amerikanski Slovenec« iskreno želi, da bi mogel ta svoj visoki jubilej obhajati s svojo materjo domovino. A razmere, kakršne so, ne dopuščajo. Spominjajte se nas doma na Tiho nedeljo v molitvi, ki je močnejša od vsega drugega. Saj se Ameriška Slovenija zaveda, da njeni uspehi bi ne bili, kakršni so, ko bi jih stalno ne bila zalivala materina ljubezen v močni molitvi. Hvala Ti, mati Slovenija, zalivaj naša dela še naprej, da bo slovensko življenje živelo vsaj še petdeset let v Ameriki.

Kako se je Slovencem godilo v Ameriki pred 50 leti

O zlatem jubileju »Am. Slovenca« zanimivo piše »A. S.« sam v svojem uvodniku z dne 29. januarja 1941, kjer pravi:

»Veliko ljudi ne dočaka petdesetega leta. Dasi doba petdesetih let ni tako silno dolga, v primeru s časom raznih razvojev, je pa dolga doba za življenje posameznikov v družbi. Koliko se dogodi v življenju petdesetih let! Tudi v krogu Ameriške Slovenije se je zadnjih petdeset let veliko dogodilo. »Amerikanski Slovenec« je bil priča tem dogodkom, jih beležil in jih shranjeval zgodovini našega naroda.

Vsak letnik »Amerikanskega Slovenca« je od dve do štiri palce debela knjiga, v velikosti od 16 x 21 palcev obsežna. Mislite si petdeset takih velikih knjig. To je »Amerikanski Slovenec«, ki je pisal v sleherni številki v raznih slovenskih dogodkih, gibanjih in delovanju. To je zgodovina Ameriške Slovenije.

Kaj je bilo pred petdesetimi leti? Par naselbin, v katerih so se začeli zbirati naši rojaki, ki so prihajali za delom, kruhom in zaslužkom v ta novi svet. Kaj so imeli ti slovenski pionirji tedaj? Par malih društev, ki so jih organizirali in ustanovili po modelih čeških in nemških društev. Menda dve ali tri zaslane lesene cerkvice. Drugega prav malo, če sploh kaj. To je bila Ameriška Slovenija v prvih letih zadnjega desetletja devetnajstega stoletja.

Leta 1891. so slovenski pionirji v Chicagu: Anton Murnik, Franc Zalokar, Ivan Lesar, Jožef Verščaj, Ivan Grille, Alojzij Skubic in Antonija Lesar zamislili prvi slovenski časnik v Ameriki. Dali so mu ime »Amerikanski Slovenec«, ki ga ima še danes. Ko je dobila Ameriška Slovenija svoj lasten slovenski časnik, se je začelo živahno življenje med našimi pionirji v Ameriki. Začeli so vzpodbudljivo pisati v svoj slovenski časnik in to je dajalo in dvigalo življenje. To življenje je narasčalo, bujno cvetelo in rodilo velik, občudovanja vreden razvoj.

Res, okrog leta 1890. je bila Ameriška Slovenija še tako neznatna. Tu pa tam je bila kaka družina, nekaj samcev, kje v kakem stranskem koncu razvijajočih se industrijskih mest. Eden za drugega ni vedel. Slovenski časnik »Amerikanski Slovenec« pa jih je iskal, združeval v društva, župnije in druge koristne ustanove. Kako majhno je bilo tedaj vse. Le tu pa tam je kdo lastoval kak boren lesen domček, pa še ti kako redki so bili. V vsej Ameriki, kakor smo že omenili, dve ali tri zaslane male lesene cerkvice.

Pa še danes po petdesetih letih? Pojdite v naše glavne slovenske naselbine kot Cleveland, Joliet, Chicago, Waukegan, Milwaukee, Pueblo, Sheboygan, Pittsburgh, v naše slovenske nasel-

bine v Minnesoti in druge manjše naselbine drugod. V vseh glavnih državah najdete krasne številne slovenske naselbine. V njih najdete obsežne prave palače, domove naših slovenskih jedrot in zvez, veličastne slovenske cerkve in šola in veliko drugega. N. pr. vzemimo samo veličastne slovenske cerkve, kot cerkev sv. Vida v Clevelandu, cerkev sv. Lovrenca v Jolietu, cerkev sv. Jožefa v Calumetu, cerkev sv. Lovrenca v Newburghu in še marsikatero drugje. Ali niso to veličastne stavbe, na katere spoštljivo gledajo tudi tuje? Sto-

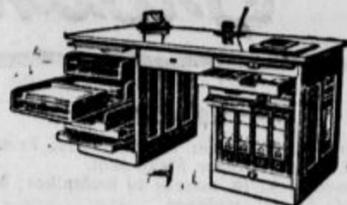

G. John Jerič, sedanjí urednik Amerikanskega Slovenca, ustanovitelj družinske mesečne revije »Novi Svet« in njen urednik.

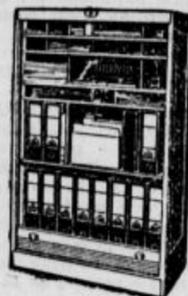
pite v Joliet, kjer najdete poleg veličastne cerkve veliko palačo, dom naše matere K. S. K. Jednote, po mnogih naselbinah krasne obsežne slovenske farne šole. Poleg tega še celo vrsto veličastnih stavb Narodnih domov. Vse to se je razvilo v teku zadnjih petdeset let. Prvi slovenski pionirji takega velikega razvoja gotovo nikdar niso pričakovali. Vse to so ustvarili krvavi slovenski žulji v Ameriki. Če kaj, tedaj zaslužijo to delo priznanje in vse časti.

»Amerikanski Slovenec« kot slovenski časnik je pri vsem tem delu sodeloval na razne načine. n če je delo slovenskih pionirjev vredno priznanja, tedaj je vredno visokega priznanja tudi delo prvega in najstarejšega slovenskega časnika v Ameriki »Am. Slovenca«, ki je bil pri vsem delu tista sila, ki je dajala ideje in kazala pot onim, ki so to delo ustvarjali. Zato ni nič več kakor nas vseh le prijetna dolžnost, da se ob petdesetletnici — ob zlatem jubileju prvega slovenskega časnika v Ameriki, »Am. Slovenca«, s primerno hvaležnostjo spominjamo.◊

Praktične spremembe v konstrukciji pisarniškega pohištva

Na tukajšnji trg je prišlo novo, zelo praktično pisarniško pohištvo, izdelek tovarne Remec-Co., Kamnik. Isto je revolucionarno prekinilo z že zastarelimi oblikami, ki brzini modernega trgovskega poslovanja več ne ustrezajo. Nove konstrukcije pisarniške opreme namreč v največji meri vpoštevajo moment preglednosti spisov, vzdrževanja reda tudi pri veliki obremenitvi, prilagodljivosti na razne vrste in načine poslovanja, udobnosti itd. Daljne odlike novega pohištva so solidnost, brezhibno funkcioniranje, ekonomična izraba prostora in cene — katere so z ozirom na visoko kvaliteto zelo nizke, kar se je dalo doseči samo s fabrikacijo velikih serij.

Ako hočete osvežiti Vaše pisarniško poslovanje, morate tudi pisarniško pohištvo imeti tako, da ne bo zaviralo, ampak pospeševalo organizacijo dela.

Kdor se zaveda da ima tudi pisarniško delo svojo tehnično stran, ki jo je treba torej čimbolj racionalizirati, ta gotovo ne bo štedil z dopisnico, naslovljeno na Remec-Co., Kamnik, s katero bo zahteval brezobvezno ponudbo za tako pohištvo.

Zagorje se spreminja in razširja Starodavna kmečka hiša se umika rudniku

Zagorje, 4. marca 1941.

Po veliki svetovni vojni je nastopila nova razvojna doba v naši industriji, ki je na novo zaživela in se zavidljivo razmahnila. Med kraje, kjer se je industrija v večji meri razmahnila, spada brez dvoma Zagorje, ki je v poslednjih letih dobilo povsem novo lice. Kdor je videl Zagorje pred svetovno vojno, bi ga danes komaj spoznal. Poleg velikih modernih industrijskih naprav je videti po dolini polno novih in lepih hiš, katerih število

je v zadnjih letih naraslo skoraj za 200. Napredek v industriji pa ni viden samo v Zagorju samem, ampak je opaziti njegove sledove v vsej okolici. Nastajajo spremembe na terenu, staro se ruši in gradi novo in lepše. Da vse to ne bi ostalo prikrito poznejšemu rodu, si je Zgodovinski krožek Tujsko-prometnega društva v Zagorju nadel težavno nalogo, da čim več takih zanimivosti in za kraj važnih sprememb kolikor mogoče verno ohrani potomcem.

Nad novim loškim rovom, o katerem se je že mnogo pisalo, leži lepa Dolinškova domačija, ena najstarejših kmetij v zagorski dolini, z domačim imenom »Pri Podreberškuc«. Tudi tej domačiji, ki se prikupno smešlja izza sadnega drevja v dolino, bodo kmalu zrahljani zidovi in umakniti se bo morala potrebam industrije. — Kdo bi pred sto in več leti slutil, da so globoko dolí pod poslopji veliki premogovi zakladi? Od leta 1715, katero letnico čitamo na hiši, je gospodaril tu Podreberškov rod. Novi čas ne pozna idile in zahteva svoje žrtev. Odbor Zgodovinskega krožka je zvedel, da se pripravljajo odkup tega posestva, kar se je do danes že zgodilo v obojestransko zadovoljnost, in se je napolil tja gor, da vzame na fotografsko ploščo tudi ta stari dom s posestvom, preden se porušijo zidovi in se premaknejo prisojna pobočja vinskega vrha. Medtem pa se čuje ropot vrtalnega kladiva spodaj v rovu.

Podreberškova mama, prijazna in žila fenica 70 let, nas je sprejela z vso gostoljubnostjo in povabila v hišo, ki je pred stoletji sprejemala pod svoj krov gamberško gospodo. Za hrastovo mizo je zgovorno pripovedovala nam neznane dogodke iz preteklosti, kar je v mladih letih slišala pripovedovati od svojih dedov Ustna izročila, ki segajo nazaj za več stoletij. Vse, kar vam pripovedujem, je dejata, mi je dobro v spominu, ker sem se včasih zanimala za vse, kad se je kdaj godilo okrog naše hiše. Gotovo, da nam je mama med drugim potožila tudi vse svoje težave in žalost, ker mora zapustiti dom, v katerem je gospodaril njen rod več kakor dve stoletji. Pogovor je nanesel tudi na grad Gamberk in tedaj nam je mama pričela živahno pripovedovati, da je bila prav v tej hiši gamberška sodnja, kjer so bila zaslišavanja in se reševali manjši spori. Prijetno smo bili presenečeni, ko nam je mama nazadnje prinesla cel kup starih listin, kjer smo se prepričali, da je vse njeno pripovedovanje resnično. Dobro ohranjene s podpisani in pečati gamberških lastnikov opremljene listine segajo nazaj do leta 1615. Med listinami je nekaj cerkvenih, kakor tudi obtožba proti Luku Cebulu, katerega dolži lastnik gamberškega gradu, da hujska kmete zaradi nekih pravil na upor proti gamberškemu gospodu. Kot dobra cerkvena pevka ima Podreberškova mama še danes izborn glas, nam je zapela nekaj cerkvenih in posvetnih pesmi, med katerimi nam je posebno ugajala pesem iz dobe, ko je bila odpravljena tlaka in od »Od novih postav«. Poslovili smo se od prijazne ženice z zavestjo, da smo ohranili Zagorju lep košček zgodovine iz fevdalne dobe.

Rooseveltovo voščilo uredniku Jeriču ob jubileju

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

January 21, 1941

Dear Mr. Jerich:

Hearty congratulations on the happy occasion of the Golden Jubilee of Amerikanski Slovenec. In extending cordial greetings to all of your readers may I express the hope that through long years to come your paper will uphold the highest ideals of American journalism.

Very sincerely yours,

Rooseveltovo pismo v slovenščini

Bela hiša,
Washington, D. C.

21. januarja 1941.

Dragi g. Jerič!

Prisrčno čestitke k veselemu dogodku zlatega jubileja Amerikanskega Slovenca. Ob izročilu mojih prisrčnih pozdravov vsem vašim čitateljem naj izrazim še upanje, da bo Vaš list še v dolgih prihodnjih letih branil in podpiral najvišje ideale ameriškega časnikarstva.

Prisrčno Vaš

Franklin D. Roosevelt.

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN KATALOG

MEINEL HEROLD
ZAL-TVOBICNI GLAZBI
MARIBOR
ŠT. 10 2

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Generalno zastopstvo prvovrstnih tovarn za težke stroje-orodničarje, stroje za valjarne, razne pomožne naprave za valjarne, žerjave kovane in lite valjarje in druge kose, orodje i. t. d.

Išče zastopnika za Jesenice

dobro vpeljanega v industriji. Ponudbe pod »181« na »Propaganda« a. d., Beograd, poštni predal 409.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 9. marca: Druga postna; Frančiška Rimska, vdova; Gregor Niški, škof.
 Ponedeljek, 10. marca: 40 mučenikov; Makarij, škof; Kodrat, mučenec.
 Torek, 11. marca: Sofronij, škof; Krištof Mišanski, spoznavalec; Evtimij, škof.

Letopis

9. marca 1451. leta se je rodil v Firenci Amerigo Vespucci, ki je prvi prepotoval in opisal po Kolumbu odkriti novi svet. Amerigovi opisi in karte so šele seznanile Evropo z novoodkritimi pokrajinami, zato so tudi novi svet imenovali po njem, ki jih je prvi z njim seznanil, in ne po Kolumbu, ki jim je pokazal le pot nanj. Umril je 22. februarja 1912. leta v Sevilli na Špankem.

9. marca 1814. leta so združene zavezniške armade premagale Napoleona pri Laonu, ki se mu je sicer posrečilo rešiti vojsko, toda vsi nadaljnji njegovi poizkusi so bili brezuspešni. Francozi so vero v njegovo nepremagljivost že davno izgubili, silil vojn so ga začeli polagoma zapuščati.

9. marca 1905. leta se je končala štirinajstredna bitka med Rusi pod generalom Kuropatkinom in Japonci pod poveljstvom maršala Ojame pri Mukdenu. Rusi so se morali po krvavih bojih, v katerih so izgubili okoli 90.000 mož, umakniti proti severu, vendar so še vedno obdržali večji del Mandžurije. Ko pa je bila uničena maja meseca v pomorski bitki pri Čušimi še ruska baltiška mornarica, so Rusi izgubili zadnje upanje, da bi mogli vojno hitro z uspehom zaključiti, zato so sprejeli ameriško posredovanje za mir, ki je bil nato sklenjen v Portsmouthu. Japonska je dobila Korejo, južni Sahalin in Port Artur. Rusi so obdržali Vladivostok in Poamurje, Mandžurijo pa so vrnili Kitajcem. S temi zmagami je japonski vpliv na Daljnem Vzhodu silno zrasel, toda končni vstop v krogu velesil jim je prinesla šele svetovna vojna.

10. marca 1601. leta je reformacijska komisija lutrovske sinagoge v Begunjah, ki je prej služila za hlev in vinsko klet, razstrelila in nato ostanke sežgala. Smodnik je zid in kamne, gotovo štiri stote težke, kot pravi poročilo, raznesel na vse strani in bil skoraj poškodoval bližnji cerkev sv. Urha.

10. marca 1806. leta je umrl v Ljubljani Blaž Kumerdej, šolnik, filolog in prosvetitelj. Rodil se je 27. febr. 1738. l. v Zagorici pri Bledu, študiral v Ljubljani gimnazijo, filozofijo in teologijo, nato pa odšel na Dunaj, kjer se je vpisal na pravo. Leta 1773. je nenaprosen predložil dunajski vladi »Domoljuben načrt, kako bi se dalo kranski stanovstvo najuspešneje poučevati v pisanju in čitanju. Marija Terezija ga je nato vprav zaradi te njegove gorućosti imenovala za ravnatelja novoustanovljene ljubljanske normalke. Leta 1786. je šel kot okrajni šolski komisar v Celje, pa se že čez šest let vrnil na enako službeno mesto v Ljubljano, kjer je ostal do smrti. V letih 1785—1803. je bil tudi prevajalec uradnih patentov v slovenščini in uradni cenzor za slovenske knjige. Kumerdej si je že zgodaj osvojil več prosvetljskih gesel, obenem pa se izpopolnjeval v znanju materinega jezika. Na njegov razvoj v smeri prosvetljenstva sta vplivala poleg drugih njegov predstojnik na Orientalni akademiji grof Perger in pa Sonnenfels, ki je začel leta 1763. na Dunaju širiti nove nauke o državi, njenem gospodarstvu in moralni. Kumerdejev pristajajočinižim, fiziokratizma (bil je član Kmetijske družbe) in racionalističnih filozofskih naukov; njemu se imamo zahvaliti za uspešen razvoj našega šolstva v času Marije Terezije, Jožeta II. in naslednikov. Kumerdejevo filološko delo — sestavljal je slovensko slovnico in slovar — je zaradi prevelike nagnjenosti k racionalističnim metodam in zaradi premajhnega upoštevanja narodne govorice v marsikaterem pogledu pomanjkljivo, vendar pa pomeni zaradi njegovega zdravega jezikovnega čuta in velike filološke izobrazbenosti potrebni razvojni štadij med Pohlom in Kopitarjem.

Novi grobovi

† V Zabjaku pri Laporjah je v petek umrl posestnik g. Anton Bevc, dober in vzoren krščanski oče, zvest naročnik naših listov. Pogreb blagega pokojnika bo danes, v nedeljo ob 11 v Laporjah. Pokojniku naj sveti večna luč! Sorodnikom pa naše sožalje!

† Umrli je v Novem mestu gdč. Gizela Eckel, učiteljica v pokoji. Pogreb bo v nedeljo 9. t. m. ob pol petih popoldne na novomeško pokopališče. N. p. v. m.!

Osebnosti

— Diplomski izpit na filozofski fakulteti v februarskem terminu 1941 sta napravila poleg že javljenih še kandidata Jurij Štante (pedagoška skup.) in Jožica Vrtačnik (matematična skupina).

KINO KODELJEVO — Telefon 41-64

Errol Flynn, slavni junak iz Robin Hooda, kot velik pionir in neustrašen borec za pravico in svobodo v monumentalnem filmu

NASTALO JE NOVO CARSTVO

Olivia de Havilland — Režija M. KERTEZ — — — V krasnih naravnih barvah

Neznani otok

Magde Evans, John Boles. — Predstave: ob pol 11 (znižane cene) pol 3, pol 6 in pol 9

— Operni pevec Franjo Hvastja v Bratislavi poje v slovaškem radiu v Bratislavi danes med 9 in 12 operne arije iz najslavnejših oper. V Bratislavi je imel velik uspeh ter je ustali sloves slovenskih pesem v tujini.

— Seja širšega okrajnega odbora JRZ Konjice. V četrtek, dne 6. marca t. l. se je vršila v Žičah v Društvenem domu zelo lepo obiskana seja širšega odbora JRZ za okraj Konjice. Sejo je vodil tajnik ban. odbora JRZ v Mariboru g. Marko Kranjc. Politično poročilo je podal g. senator dr. Schaubach, ki je poudarjal našo strogo nevtralnost napram vojskujočim se državam. Ravnotako je poudarjal pomorno izjavo vodilnih mož naše države braniti z vsemi sredstvi neodvisnost in neokrnjenost naše Jugoslavije. Bivši narodni poslanec g. dr. Ševšek je podal poročilo o notranjem položaju ter podrobno poročal o svojem delu za konjiški okraj. G. tajnik Marko Kranjc je prikazal jasno in pregledno sliko o borbi Slovencev za avtonomijo pod vodstvom bla-

gopokojnega našega voditelja dr. Korošca. Nato se je razvila zelo živahna debata. Člani širšega odbora JRZ so izrazili novemu voditelju slovenskega naroda g. min. dr. Kulovcu svoje popolno zaupanje in evestobo. Sejo je g. tajnik M. Kranjc zaključil s pozivom k medsebojni slogi in aporazumevanju!

— Nagrajeni osnutki lepakov za »mladinske dneve«. Glasilo ZFO »Kres«, objavlja v zadnji številki, da je bila na II. zveznem svetu podeljena prva nagrada za osnutek lepaka pod geslom »Módros« g. Jožetu Trpiču, druga nagrada za osnutek lepaka pod geslom »Naša moč« g. Petru Kocjanciču in tretja nagrada za osnutek pod geslom »3257« g. Marjanu Bohincu. Nagrajeni osnutki bodo objavljeni.

— Novi Koroščevi znaki so namenjeni rednim članom in podporim članom ZFO ter prijateljem naše organizacije. Na znaku je v reliefu veren odraz našega pokojnega narodnega voditelja dr. Antona Korošca. Značke dobite pri Društveni nabavni zadruzi, Miklošičeva cesta 7-L.

Čisto volнено - kvalitetno blago
za obleke, površnike, zimske suknje itd. dobite še vedno pri trdki

Drago Schwab, Ljubljana
Aleksandrova cesta 7

Zaloga konfekcije za gospode in dečke

— Razglas glede trganja vršičkov iglastega drevoja. »Službeni list« prinaša v 20. kolu z dne 8. marca razglas kr. banske uprave glede trganja vršičkov iglastega drevoja. Ker je v zadnjih letih v Sloveniji zavzelo trganje vršičkov na gozdnih iglavcih zlasti v mladih še nedoraslih gozdovih izredno velik obseg, je škoda, ki jo trpe gozdovi, zelo velika. S tem se slabi rast gozdnega drevoja, ki postane manj odporna proti boleznim in škodljivcem, zlasti proti lubadarju, ker vršičke trgajo večinoma osebe, ki niso lastniki, niti posestniki gozda. Ker je to početje neopravičeno in ker ogroža trajnost gozdne proizvodnje in napravljiva veliko škodo v nasadih, se bo tako poškodovanje gozdnega drevoja po neopravičenih osebah kaznovalo po § 168 zakona o gozdih. Prepovedano je tudi gozdnim lastnikom samim trgati vršičke v lastnih gozdovih. Tako dejanje je kaznilno po § 142 zakona o gozdih. Gozdarski uslužbenci, vsi ostali organi javne varnosti in vse občine so dolžne vsak primer takega poškodovanja prijaviti občin upravnim oblastvom prve stopnje, ki bodo proti storilecem postopale po zakonitih predpisih.

Za doma kuhano milo
prodaja lužni kamen in ostale dodatke
drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1
Preizkušeno navodilo na razpolago

— Slomškova družba, podružnica za ljubljansko okolico, vabi k zborovanju, ki bo v nedeljo, dne 16. marca ob 10 v Rokodeljskem domu v Ljubljani. Predava g. prof. dr. Gojala: »Kakšno šolo bi rad imel današnji učitelj«. Obvezno za vse članstvo. Vabljeni pa so tudi vsi prijatelji (ce) in osemšljeniki iz okolice in Ljubljane. — Odbor.

— Slovenska straža bo za veliko noč ledala umetniške razglednice, ki so jim usnetike napravili naši priznani slovenski slikarji in v njih obdelali naše prirode narodne običaje, ki so v najtesnejši povezanosti z velikonočno cerkveno dobo. O umetniških in naropisnih vrednotah posameznih slik bodo še s pregovornimi našimi strokovnjaki. Ze danes pa opozarjamo vso našo zavedno slovensko javnost, da za praznične seže po razglednicah naše Slovenske straže in s tem podpre tudi njeno narodnozgodovno in narodnoobrambno delo. Razglednice bodo v prihodnjem tednu prišle v prodajo, naročila pa sprejema tudi pisarna Slovenske straže v Ljubljani na Poljanekem nasipu 12 in v Mariboru na Aleksandrovi cesti 6.

Darujte za staroško »Dom slepih«
šaved za odrasle slepe
Čekovni račun št. 14.672 - »Dom slepih, Ljubljana

— Ali je gimnazija v Krškem potrebna? — Iz Krškega nam poročajo: Pravijo, da je krška dobrotnica Josipina Hočevarjeva nocoj ponudila starim Krščanom možnost, da v Krškem zgradi vodovod, ali pa kupi mestni gardi parade uniforme. Mestni možje so takrat izbrali parade uniforme namesto vodovoda, ker jim je bila starodavna mestna garda bolj pri srcu, v napačni veri, da jim vodovod lahko nadomestita Sava, ki teče skozi Posavje mimo Krškega. Sedaj ni več garde, ne parade, niti vodovoda... Podobni vtis o smislu za napredek smo dobili iz dopisa v nedeljskem »Jutru«, iz katerega sklepamo, da se je nocoj preselil med okoličane, od koder bi rad skozi grla samovoljno prisvojenega si javnega mnenja širnemu svetu dopovedal, da gimnazije ni treba. Zgrešene ugotovitve v dopisu nas ne zanimajo in so itak napravile nasprotni učinek, kot si

ga je pisec želel — slab vtis skuša popraviti v naslednjem »Jutrovem« dopisu od 6. t. m. Iz prviga in drugega dopisa je namreč vidno, da se pisec brani gimnazije v Krškem t. j. ter jo v drugem dopisu ponuja nekam v Posavje, dočim jo je prvotno odrihal kar na Rakek oziroma Jesenice. Se en dopis pa bomo ugotovili, to, kar nas zanima, namreč, kdo so krivci, da je akcija za gimnazijo leto 1937 padla v vodo. — Ugotavljamo in to v smislu izjav 25 občin iz bližnje in daljne okolice Krškega, da je v tem delu naše banovine gimnazija nepobitno in nujno potrebna — da je središče tega dela banovine v Krškem in ne kje na periferiji — in da bi v gimnazijo v Krškem pošiljali otroke stariš kmetiškega, delavskega in obrtniškega stanu, ne oziraje se na to, kje bodo šolali otroke premožnejši sloji. — Prepričani smo, da se merodajni krogi ne bodo ustavili ob ambicijah kakega pisca. Sicer pa se gradi šole za narod in ne za to, da bi kdo dobil ali izgubil zaradi tega svoj lep položaj.

— Svinjska kuga se je pojavila v Troju v Prekmurju, kjer so do sedaj poginile tri svinje. Boleszen se je baje pokazala še v nekaterih drugih vaseh.

— Tuja kolesa so našli orožniki v Dankovcih v Prekmurju pri nekaterih tamošnjih posestnikih. Preiskava bo zdaj dognala, kdo je kolesa kradel in prodajal naprej. Poleg koles pa so našli še več drugega ukradenega blaga.

— Neokusno pustno šalo so si dovolili nekateri malopridneži v Dobrovniku v Prekmurju. Obekli so se v duhovniške in redovniške obleke in se nortčevali iz svetih reči. Ljudstvo se je zgražalo nad takim početjem in se sprasevalo, ali pri nas res ni oblasti, ki bi to preprečila. Krivci zaslužijo eksemplarčno kazen.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine z dne 8. t. m. je objavljena »Uredba o dopolnilnem preskrbovanju vojaških oseb v mobilnem in vojnem stanju z življenjskimi potrebščinami, dalje »Naredba o kontroli uvoza filmov za bioskope iz št. 418/1b uvozne carinske tarife«, »Naredba o spremembi naredbe o razširitvi odškodnine za nezgode po zakonu o zavarovanju delavcev«, »Pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita učadniških pripravnikov pri kazenskih in podobnih zavodih v resoru ministrstva za pravosodje«, »Oredba o kruhu iz koruzne moke« in »Razglas glede trganja vršičkov iglastega drevoja«.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srca, ledvic, želodca, jeter, žolca, raznim katarom, normalizira notranje žleze in živce ter čisti kri in organizem raznihstrupov.

— Prosvetno društvo »Slomšek« v Sevnici ob Savi bo v proslavo 70 letnice pisatelja F. S. Finžgarja igralo 9. marca ob 3 popoldne njegovo igro »Naša kric«. Vabljeni vsi, ki ljubite njegovo kleno besedo!

— Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Kranju sporoča, da bo praktični in teoretični sadjarski tečaj v nedeljo, dne 16. t. m. ob 9 popoldne v dvorani hotela Jelen ter popoldne ob 14 na vrtu g. dr. Zontarja praktični tečaj, kako se pravilno posadi sadno dreve. Predaval bo priznani strokovnjak ban. sadj. nadzornik g. Franc Kofol, tukajšnji okr. referent g. Slemenjak in drugi. Istotam bo obenem tudi praktični tečaj, kako lovimo voluharje. Pripeljite tudi sosede!

NOGAVICE ZA KRČNE ŽILE ter PASOVE ZA KILO
DOBITE
V DROGERIJI EMONA
IV. KANC, LJUBLJANA, NEBOTIČNIK

— Katoliško prosvetno društvo v Črnučah vprizori danes ob 3 in ob 8 zvečer Finžgarjevo dramo v 4 dejanjih »Divji lovec«. Vabljeni.

— Izšla je nova številka ilustrirane družinske revije »Žike« z naslednjo vsebino: 1. Mirko Kragelj, Slovo. 2. France Borko, Sestra Santa. 3. S. K. Spomin iz mladosti. 4. Karneval v Nici. 5. Molnar, Bogastvo in uboštvo. 6. Martin Benčina, Nekaj besed o likovni umetnosti. 7. Miran Jarc, Slovenska pesem. 8. Venillot, Zaspalne. 9. Ljubezen in zakon v ruskih pogovorih. 10. B. F. Če slepec spregleda. 11. Kaj moramo vedeti o grafologiji. 12. Vinko Gaberski, Drobji. 13. Zdravniška posvetovalnica za holne otroke. 14. Gospodinjski kotiček. — Revija »Žike« prejemajo brezplačno vsi, ki se zanimajo za proizvodnje naše domače trdke Žike, to je predvsem za rženo kavo Žiko, Žikino kavino mešanico, Žikin otroški zdrob in za Žikine ovsene kosmiče. Kdor naštetih prvotnih domačih živil še ne pozna, naj pošlje svoj naslov: Pražarni Žiki, Ljubljana - Vič, pa bo dobival revijo »Žike« brezplačno.

— Drž. realna gimnazija v Novem mestu bo priredila v soboto 15. marca ob osmih zvečer v telovadnici ljudske šole akademijo v korist Dijaške kuhinje.

Izrežite slike! Naročite »Slovenec« takoj!
»Pod svobodnim soncem« v slikah!
Od danes dalje. Pridobite nam novih naročnikov

— ARBORIN, priznano odlično sredstvo zoper škodljivce sadnega drevoja ter druga razkužila za dom, vrt in hlev proizvaja Chemotechnica, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

— Šmarnice za leto 1941. Izšle so šmarnice: Andrej Pirč, »Smisel in skrivnost trpljenja«. Prepletene so z zanimivimi zgledmi in prav primerne za sedanjí čas. Naročajo se v Misijonski tiskarni v Grobljah, p. Domžale. Cena 25 din.

— Brezovica pri Ljubljani, Prosvetno društvo priredi v proslavo 70 letnice slovenskega pisatelja F. S. Finžgarja v nedeljo 9. marca ob 3 popoldne in ob 8 zvečer v Katoliškem domu dramo »Razvalino življenja«. Čisti dobiček bo društvo razdelilo med revne družine v fari. Da bo ta plemenita akcija uspeša, vabimo vse, ki imajo dobro srce do revežev, da našo prireditve obiščejo.

— Lesno produktivne zadruge (Marad) prirede tečaj o vodstvu, načinu notranje ureditve ter knjigovodstvu takih zadrug. Tečaj se prične 11. marca ob 10 v Vajeniškem domu v Ljubljani. Hrano in stanovanje si morajo oskrbeti udeleženci sami. Tiskovine da vodstvo tečaja. Poleg že vabljenih zadrug, naj se tečaja udeležijo tudi interesi za lesno produktivno združništvo iz drugih krajev, ker take pričke, seznaniti se s potrebnim aparatom za mirno in uspešno vodstvo lesnih zadrug, ne bo kmalu.

Prijet tat, ki je ukradel za 50.000 din vina in žganja
Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, 7. marca. Pred kratkim smo brali v »Slovenec« o vlomski bandi, ki so jo dobili orožniki v Halozah. Tudi tukaj pri nas so se dogajale tatvine vina in žganja zamozi 10 let. A vsakokrat je bil trud orožnikov zaman, da bi izsledili krivce, Sedaj pa je prišlo vse na dan.

V ponedeljek 3. t. m. pomoči je bilo ukradenih iz pivnice go. Starčič Albine v Ritmerku 150 buteljki vina iz leta 1917 in 1923, ter skoraj 150 litrov vina iz leta 1939, v skupni vrednosti 3500 din. O vlovu so bili obveščeni orožniki pri Sv. Marjeti niže Ptuj, ki so začeli z energično preiskavo. Prijeli so 52 letnega moža. V hišici, ki stoji poleg vinograda, so naredili orožniki preiskavo, ki je rodila obilen uspeh. Našli so 60 buteljki ukradenega vina, 17 sodčkov in steklenice raznih velikosti, kozarcev in razno drugo ukradeno blago. En sodček vina so našli v gozdu. Našli so tudi ostanke 16 panjev čobel in razno vlomsko orodje. Pod težo teh dokazov je mož doslej priznal 6 vlovom in tatvin vina in žganja. Včeraj so zopet našli 30 buteljki, ki jih je imel skrite. Čudno pa je, da ne izda svojih pomaga-

Ljubljana, 10. marca

Gledališče
Drama: Nedelja, 8. marca ob 15: »Princeska in pastirček« Mladinska predstava. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. Ob 20: »Othelo.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 10. marca: Zaprtlo. — Torek, 11. marca: »Cigani.« Red Torek. — Sreda, 12. marca: »Brez tretjega.« Izven. Proslava 40 letnice umetniškega dela Hinka Nučiča in gostovanje Vike Podgorske, članov zagrebške Drame.

Opera: Nedelja, 9. marca ob pol 17: Koncert za našo vojsko v proslavo 25 letnice ustanovitve Prve dobrovoljske divizije v Rusiji. Izven. Ob 20: »Carmen.« Gostovanje altistke Elze Karlovčeve in sopranistke Manje Mlejnjk-Sibinovičeve. — Ponedeljek, 10. marca: Zaprtlo. — Torek, 11. marca: »Rusalka.« Red A. — Sreda, 12. marca: »Sabska kraljica.« Red Sreda. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča, člana zagrebške Opere.

Radio Ljubljana
Nedelja, 9. marca: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Ruski sekstet — 9 Napovedi in poročila, 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz franč cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. Gvido Rant) — 10 Klavirski koncert štiroročno (gdč. H. Seifert, g. G. Demšar) — 10.45 Plošče — 11 Prenos papeške proslave iz velike Unionske dvorane — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Nedeljski koncert Rad. ork. — 16.30 Oddaja za našo vojsko (ob 25 letnici ustanovitve prve jugoslovanske dobrovoljske divizije) — 19 Napovedi in poročila — 19.30 Ura slovenske pesmi in besede. Pesmi Zorka Prelovca poje Slovenski vok. kvintet in branje ge. M. Kmetove — 20.30 Bučarjevi napevi. Sodelujejo gdč. Mija Vidičeva, Avg. Berlot, Kazimir Drašler in Rad. ork. — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Za odh (plošče).

Ponedeljek, 10. marca: 7 Jutranji pozdrav, 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Za veselje in zabavo (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Jugoslov. spored (Rad. ork.). 14 Poročila — 17.30 Pester spored Rad. ork. — 18.10 Duševno zdravstvo (dr. Ant. Breclj) — 18.30 Plošče — 18.40 Gostota in razporeditev prebivalstva v Sloveniji (dr. Svetozar Ilesič) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura: Zagreb govori — 19.40 Plošče — 19.50 Hudomušnosti (Fr. Lipah) — 20 Rezervirano za prenos, 21.30 Naši mladinski zbori (plošče) — 22 Napovedi in poročila.

Drugi programi
Nedelja, 9. marca: Belgrad: 17 Ljubljana — 20.40 Zab. konc. — Zagreb: 17 Ljubljana — 20 Prenos. — Praga: 20.10 Filh. konc. — Sofija: 21 Lahka glasba. — Beromünster: 20.45 Plesna gl. — Bukarešta: 19.20 Opereta. — Sottens: 20.10 Finske narodne. — Švedske postaje: 20.30 Zbor. Belgrajska kratkovalov. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.79 m): 8.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Ponedeljek, 10. marca: Belgrad: 21.10 Simf. koncert. — Zagreb: 20 Prenos. — Praga: 21.30 Smetanove skladbe. — Sofija: 20 Simf. koncert. — Beromünster: 20 Mendelsohnove skladbe. — Bukarešta: 19.20 Lisztove skladbe. — Sottens: 20.15 Švicarske pesmi. — Švedske postaje: 20.30 Simf. koncert. Belgrajska kratkovalov. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.79 m): 8.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave
Salesijanska prosveta na Kodeljevem prireditve v danes, 9. marca ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani tragedijo »Svetovne vojne« Mraček v treh dejanjih. Vljudno vabilen! Finžgarjev »Divji lovec« se uprizori danes popoldne ob petih v frančiškanski dvorani. Vstopnice se dobe danes popoldne v trafiki Soukal, popoldne od dveh dalje pa pri blagajni o pasaži. Ne odlašajte z nakupom do zadnje ure, če si hočete še zagotoviti zaželeni prostori! K uprizoritvi vljudno vabi Stalna prosveta. Pevsko društvo Krakovo-Trnovo priredi svoj koncert v soboto 15. marca ob osmih.

Predavanja
Po znani in neznan srednjeveški Ljubljani nas bo popeljal v svojem predavanju na Ljudski univerzi (Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije) v sredo, dne 12. t. m. ob 20 g. univ. prof. dr. M. Kos. Jugoslov. kirurško društvo, sekcija Ljubljana, ima dne 11. marca ob 18 strokovni sestanek v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani. Predava dr. Novak Franc: Rak maternice. Demonstracija. Vrtinarski tečaj za lastnike malih vrtov pri Podružnici SVD Ljubljana I. V torek, dne 11. t. m. bo predaval g. Kregar Jože o gojitvi čebulnic (tulipanov, narcis, gladiol in lilij) in gomoljnic (dalij in begonij) in njih izboru za mali vrt. Zabelek točno ob 19 zvečer v kemijski predavalnici I. dr. realne gimnazije v Vegovi ulici. Skriptične slike. Vstop prost.

Po znani in neznan srednjeveški Ljubljani nas bo popeljal v svojem predavanju na Ljudski univerzi (Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije) v sredo, dne 12. t. m. ob 20 univ. prof. g. dr. M. Kos.

Sestanki
Belgrajska društvo katoliških mož bo imelo odborovo sejo v ponedeljek, dne 11. marca 1941 ob pol osmih; nato zanimivo predavanje.

Lekarne
Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48; v ponedeljek: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

čev, ki jih je gotovo imel, ker ni mogoče, da bi bil sam vlamjal. Upamo, da bo razkrinkana zdaj tolpa, ki je skoraj 10 let nemoteno opravljala svoj posel. Orožnikom vsa čast in priznanje, da so nas rešili te nadloge!

Bled
Na prošnjo tukaj živečega španskega državljanca Ernsta Simsona bo v ponedeljek 10. t. m. ob 8 v župni cerkvi zadušnica za pokojnik kraljem Alfonzom XIII.

LJUBLJANA

Skofljski odbor Katoliške akcije v Ljubljani vabi ob drugi obletnici kronanja papeža Pija XII. na **papeško proslavo**

ki bo danes, dne 9. marca 1941 ob 11 dopoldne v veliki dvorani »Uniona«

Spored:

1. Papeška himna.
2. Orientirajmo se po papežu — govori akademik.
3. Dr. Rimovec: Ti si Peter — pojo dijaki z Rakovnika.
4. Vdanost Cerkev in papežu — govori akademičarka.
5. Dr. J. Gržinič: Aklamacije — pojo dijaki z Rakovnika.
6. Papeštvo in naš čas — govori ured. Fr. Kremžar.
7. Povsod Boga — pojo vsi.

Vstopnine ni! — Prostovoljni prispevki za kritje stroškov se hvaležno sprejemajo.

Jubilej zaslužnega prosvetnega delavca

V soboto je obhajal 50 letnico rojstva neumornih delavcev v naših prosvetnih organizacijah g. Janez Krčina. Rodil se je v lepem Trnovem in kot Ljubljančan tudi v Ljubljani izučil urarske obrti. Ze 1. 1909. je nastopil službo pri znani urarski tvrdki Suttner, kjer služi sedaj že 31. leto in je njen delovodja. Ves čas svojega življenja je bil jubilar zvest pristaš slovenske katoliške skupnosti. Ze v mladih letih se je uvrstil med prve borce katoliških prosvetarjev v Trnovem. Sodeloval je v bivši orlovski organizaciji in sedaj poštvovalno deluje v ZFO. Kot predsednik vodi Društveno nabavno zadrugo, sodeluje v odboru zadruga Stadion in v raznih drugih združenjih, poleg tega pa je ljubljanski mestni svetnik. Ko mu ob lepem življenjskem jubileju želimo še obilo novih uspehov, mu tudi kot zvestemu naročniku »Slovenca« kličemo: Še mnogo let!

Lokal

najame v sredini mesta staro renomirano podjetje, ki potrebuje dve sobi za pisarno in poleg skladišča. Ponudbe na upravo oglašnega oddelka »Slovenca« pod »Dobri plačniki« 3543.

Koncert za našo vojsko

Združenje rezervnih oficirjev, Združenje vojnih dobrovoljcev in radijska oddajna postaja v Ljubljani priredijo

ob 25 letnici ustanovitve prve jugoslovanske dobrovoljske divizije koncert za našo vojsko v opernem gledališču v Ljubljani, v nedeljo, dne 9. marca t. l. ob 10.30. — Spored: 1. Fučik: Triglavska koračnica. 2. Pozdrav (g. dr. V. Vrhunec). 3. Govor zastopnika min. vojske in mornarice div. generala g. Lj. Stefanoviča, komandanta Dravske divizijske oblasti. 4. Jenko: Kosovo, simfonična slika. 5. Govor bana dravske banovine g. dr. M. Natlačen. 6. Vojaške pesmi: a) Od Urala do Triglava; b) Slovensko dekle; c) Aljaž: Triglav moj dom (poje pevski zbor 40. pp. triglavskega). 7. Koračnica. 8. Slovenci, vitezi svobode (g. Rajko Paulin). 9. Zajc: Duet in finale iz opere Zrinjski. 10. Narodne vojaške pesmi: a) Kaj so to za eni fantje; b) Al' me boš kaj rada imela; c) Leži ravno polje; d) Delaj dekle pušlje; e) Pozimi pa rožice ne cveto; f) Regiment (poje Bežigradsko pevsko društvo). 11. Misel na mater (samogovor iz P. Gollie dramske igre »Dobružac«, govori član Narodnega gledališča g. Ivan Levar). 12. Slovenec, Srb, Hrvat (alegorična slika s petjem). — Režiser: g. O. Sest, godba 40. pp. triglavskega. Cene: Lože I. reda 100 din. lože v prtiličju 80 din, sedeži v parterju po 20 din, sedeži na balkonu po 15 din, dijaško stojišče 2 din. Za ta prvi vojaški koncert je v Ljubljani vsepovsod veliko zanimanje. Poleg tega pa so tudi organizacije, ki imajo prireditve v rokah, po-

skrbele, da bo lahko čim več vojakov poslušalo to prireditev. Tako so prireditelji razdelili 500 prostih vstopnic vojaštvu ljubljanske garnizije, poleg tega pa so razdelili še nekaj sto kart dijaštvu višjih razredov srednjih šol, tako da bodo le še preostali prostori na razpolago občinstvu. S tem bo dana Ljubljani prilika, da pokaže svoje razumevanje za napore prirediteljev, ki streme za tem, da dajo našemu vojaštvu primerne razvedrila. V tem bo prireditev našla gotovo dovolj odmeva med našimi ljudmi.

Prof. dr. Božidar Lavrič ne ordinira do 17. marca

I Akademska zveza vabi člane danes v Union. Ob drugi obletnici kronanja sv. očeta, papeža Pija XII., vabi Akademska zveza vse katoliške akademike in akademičarke na papežovo proslavo, danes, 9. t. m. ob 11 v veliki dvorani hotela Union. Pridite vsi, da izrazimo vdanost in ljubezen krmarju Petrovega čolna in Kristusovega namestniku na zemlji — Akademska zveza. I Katehetski sestanek bo v ponedeljek 10. t. m. ob pol 8 zvečer v društveni sobi v stolnem župnišču. Referira g. katehet Škrbe o Jeruzalemskem templju. Vsi vljudno vabljeni! I Na seji zastopnikov medstrokovnih društev na univerzi dne 6. marca so zastopniki juridičnega, filozofskega in teološkega strokovnega društva protestirali proti levičarjem, ki skušajo strokovne zadeve in zahteve, za katere se sedaj naša univerza bori, izrabiti v svoje levičarske interese in zavajati akademike v nemire, razburjenja in štrajke.

Zobozdravnik

dr. Volovšek Vladimir radi vpoklica do nadaljnjega ne ordinira

I Literarni klub v Ljubljani bo priredil dne 17. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice drugi večer. Uvodno besedo bo govoril Jože Kastelic. Iz svojih del bodo brali Cene Vipotnik, Jože Dular, Severin Sali, France Novšak, Jože Brejc, Cene Kranjc, Joža Vombberger in Jože Kastelic.

I Proslava Hinka Nučiča. Po predstavi v sredo, 12. marca, bo v restavraciji hotela »Slon« komerz, na katerega so vabljeni vsi prijatelji ter častilci slavljenca in njegove umetnosti.

I Nesreča na glavnem kolodvoru. Potniški vlak proti Mariboru, ki odide iz Ljubljane ob pol 2, je imel v sredo nekaj minut zamude, ker je čakal na zvezo potniškega vlaka od Rakeka. Ko je bil dan znak za odhod, se je vlak začel počasi premikati. V tem trenutku priteče k vlaku 50 let star moški, ki se prime za drog pri vratih in nekaj časa teže z vlakom. Ko ga je zagledal neki železničar, je hitro stekel k njemu, da bi ga spravil v voz. Prometnik, ki je vse to videl, je dal znamenje, naj se vlak hitro ustavi. Strojevodja pa ni videm znamenja in je pustil vlak v hitrosti. Končno se je možu posrečilo obesiti se na drog. Ljudje, ki so bili pri vratih, so mu jih odprli in mu odvzeli aktovko. V tem trenutku pa je mož omahnil in padel. Pri tem je z nogami prišel pod zadnje kolo zadnjega voza. Kolo mu je odrezalo obe nogi. Leva noga je bila odrezana v stopalu, desna pa nekoliko višje od pete. Na kraj nesreče so kmalu prihiteli reševalci, ki so ubogega moža prenesli v reševalni avto. Ponesrečenec je kmet Gorenje od Sv. Duha nad Krškim.

ŽIMO IZ LASTNE PREDLJNICE KUPITE NAJČENJEJE PRI »ŽIMA«, GOSPOSVETSKA C. I

I Licejska knjižnica se je začela seliti. Mogočno poslopje vseučiliške knjižnice je na zunaj že popolnoma dokončano, prav tako pa tudi notranjost ne potrebuje drugega več, kakor kvečjemu v nekaterih dvoranah, ki so bile zadnje dokončane svažilk in elektromonterjev, ki bodo pritrdili svetila. Knjižnica je torej že popolnoma pripravljena in bi se licejska knjižnica v celoti lahko začela seliti, če bi bile tudi že postavljene police za knjige. Ker pa so bile naročene kovinaste police, ki jih pri nas niso mogli izdelati, sedaj prav zakasnitve dobave teh polic iz zamejstva zavlačuje selitev. Kovinaste police so bile naročene namreč zaradi tega, da se do skrajnosti onemogoči kakršna koli možnost požara. V skladiščnih knjig namreč ne bo nobenega lesa in tudi tlak je kamenit. Izredne razmere, ki so dobavo polic zakasnilo, bodo sedaj zakasnilo tudi selitev. Pač pa so te dni začeli seliti v novo knjižnico sklade časopisov in

Ne odlašajte niti dneva ampak naročite „Slovenca“ takoj! Nesreča nikdar ne počiva! „Slovenec“ Vas pa za primer smrtne nezgode zavaruje za **10.000- din**

V teh težkih časih Vam je „Slovenec“ najboljši prijatelj — v bridki uri pa najboljši tolažnik.

Ne odlašajte! takoj ga naročite! Poglejte kolikokrat je „Slovenec“ s smrtno-nezgodno podporo že priskočil na pomoč!

Zahvala

Podpisana se zahvaljujem Upravi „Slovenca“ za izplačano zavarovalnino v znesku

10.000 dinarjev

katero sem prejela po nesrečni smrti mojega moža Antona Lindner-ja, gostilničarja in posestnika v Litiji, ki je umrl vsled nezgode dne 3. I. 1941 in je bil mnogo let naročnik „Slovenca“.

Gornji znesek sem v celoti prejela in se ob tej priliki najlepše zahvaljujem upravi „Slovenca“. Vsakemu priporočam, da postane naročnik najboljšega slovenskega dnevnika „Slovenca“, da ga redno plačuje, ker s tem varuje svojcem zavarovalnino, ki pride tako zelo prav v najbridkejših urah.

Spoštovanjem

Jožefa Lindner, soproga.

Litija, dne 14. februarja 1941.

Danes je začel izhajati roman 'Pod svobodnim soncem' v slikah!

revij, ki so bile doslej v stari licejski knjižnici spravljene kar v grmadah v neprimernih kletnih prostorih. Te sklade so spravili v zato določeno dvorano v 4 nadstropje nove palače. Zadnje dni je vseučiliška knjižnica dobila še zadnjo malenkost, na katero smo sicer dolgo čakali. Kletna okna prav pri tleh in so dobila izredno živahne in lično izdelane in močne okenske mreže. Mreže so prav svojstvene in izdelane v dveh različnih oblikah, ki se na oknih izjemoma ponavljajo. I Ženski odtsek Šempetrsko prosvete priredi v ponedeljek 10. t. m. skoptično predavanje: Sv. Hema, prva slovenska svetnica, in sicer že ob pol 20. Predaval bo g. ravnatelj Zor. I V boj zoper sadne in vrtno škodljivce! Po naredbi kralj banke uprave o zatiranju škodljivcev in boleznih na sadnem drevju so lastniki vrtov dolžni zatirati škodljivce in bolezni na svojih nasadih. najuspešnejše se zatirajo škodljivci in bolezni na sadnem drevju s škropljenjem. Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. bo tudi letos

opravljala svojim članom škropljenje sadnega drevja in jagodičja po okoliših svojega področja in po čim najnižjih cenah. Člani se pozivajo, da izpolnijo svojo zakonito dolžnost in se prijavijo zaradi oprave škropljenja najkasneje do 12. t. m. po dopisnici ali po telefonu družbenemu blagajniku g. Teodorju Drenigu, Cesta v Rožno dolino št. 36/1, tel. 23-35 ali pa osebno pri predavanju v torek dne 11. t. m. Cene bodo razvidne iz naročilne knjižnice, ki jo ima seboj predelavec Podružnica tudi izposoja svojim članom ročno in nahrbtno škroplilnico. Informacije daje podružnični blagajnik in predsednik.

I Danes zvečer ob 20 v dvorani Ljudskega doma v Mostah akademija Zasavskega okrožja ZFO — vljudno vabljeni.

I Na koncertu Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki bo jutri ob 20 v Filharmoniji, so ...a sporedu dela skladateljev: Vivaldi, Corelli, Bach, Rousset, Lhotka, Gregorc, Debussy. Izvajajo godalni orkester, sodelujeta Božena Crnivec — Šaplja in Silva Hrašovec. Dirigent: L. M. Škerjanc. Vstopnice v Matični knjigarni.

I Občni zbor Glasbene Matice ljubljanske, ki bi se moral vsiti jutri zvečer, je zaradi koncerta Orkestralnega društva preložen na soboto 22. t. m. ob 20. Občni zbor bo v sobi št. 17 poslopja Glasbene Matice v Gosposki ulici. Dnevni red običajen.

I Krščansko žensko društvo vabi članice in somišljenice na redni letni občni zbor, ki bo v sredo 12. t. m. ob 4 popoldne v dvorani Akademiskega doma Miklošičeva c. 5. Pridite, da čujete poročila o društvenem delovanju in se pomenimo o delu v prihodnji poslovni dobi! Odbor.

I Likof na tržnicah. Graditev tržnice je že tako napredovala, da so delavci v soboto dopoldne na skrajnem vogalu tržnice ob Zmajskem mostu že postavili lepo okrašeno smrečico v znamenje, da so glavna zidarska dela končana. Drugega likofa doslej še ni bilo, bo pa prihodnji teden. Stavba je s tem končana šele v surovem, vendar upajo, da jo bo mogoče končati do poletja.

I V posekanih Zvezdi bodo posuli poti takoj, ko odneha zmrzal, prav tako pa prično saditi drevesa in sejati travo, da bodo trate spet lepo zelene. V kratkem prične tehnični oddelek postavljati tudi nov vodnjak in nove kandelabre. Nestrpnim ljudem pa moramo povedati, da mestna občina posveča Zvezdi prav mnogo pozornosti in plačuje zanjo izredno visoke mnote, da se z nje-no pozornostjo ne dajo skrbti zabavljive primerjati niti od daleč! Upoštevali naj bi vsaj to, kar ve vsak delavec, da vsako delo zahteva sebi primeren čas, in zato v snegu pač ni mogoče opravljati vrtnarskih del in travo sejati na zamrzla tla.

I Cesto na Brdo in zvezne ceste je mestno cestno nadzorstvo že pričelo urejati in bo popravila res potrebna Cesta na Brdo temeljito popravljena do kraja tega meseca. Popravilo omenjenih cest se je zavleklo predvsem zaradi vremena in tudi zaradi prispevka opekarn za potrebno gradivo, ker so svoj prispevek poslale šele ta mesec.

I Ob Vilharjevi cesti mestno cestno nadzorstvo že dalj čas ureja severni hodnik, a južni hodnik še ni dosti odtajan, ker je v senci in se zmrzal drži v globini ter bi prezgodnje popravilo hodnika ne bilo trajno. V kratkem bosta torej oba hodnika ob Vilharjevi cesti urejena, da bo prebivalstvo gotovo zadovoljno.

F. S. Finžgar: Pod svobodnim soncem

1. Osebe: Povest davnih dedov

MARIBOR

Plinarna-sanatorij za tiste, ki imajo oslovski kašelj

Lansko leto je bila mariborska plinarna preprežena in modernizirana, tako da se sedaj lahko upravičeno ponaša, da je najmodernejša tovrstno podjetje v naši državi, pa tudi v drugih državah je malo takih plinarn. Nova komorna peč za pridelovanje plina se je zelo obnesla, obratuje v največjo zadovoljnost vodstva in mariborskih gospodinj, ki hvalijo, da je sedaj plin za kurjavo prvovrsten. Obratovanje novih naprav je tako ekonomično, da dela plinarna z lepim prebitkom, dočim je bila poprej zaradi slabih cevij in zastarelih pečij pasivna ter je povzročala mestni občini same skrbi. Poleg tega se je podjetje sedaj spet razmahnilo na svojem prostoru, ker se je mestni avtobusni promet preselil v nove garaže; plinarna ima sedaj v prejšnjih garažah lepa skladišča za premog, koks in druge proizvode. Vodstvo plinarne neprestano izpopolnjuje obratovanje z novimi pridobitvami na področju plinske industrije ter se bodo uredile kmalu naprave za pridobivanje bencola, kar je v sedanjih časih, ko so pogonska sredstva redka in draga, gotovo velikega pomena. Pa še druge najnovejše pridobitve ima naša plinarna, za katere naša javnost še ne ve, ki pa so tako zanimive, da jih je treba popisati. Med temi je gotovo najbolj zanimiv plinarski sanatorij.

Ze dolgo pred svetovno vojno so nekje odkrili, da vplivajo plini, ki izhlapujejo v plinarnah iz čistilne mase, zelo blažilo na oslovski kašelj, to silno nevarno otroško bolezen. V nekaterih državah so delali zdravniki poizkuse ter so prišli do zanimivih ugotovitev, na katere pa so potem poznejši rodovi pozabili, ko so se pojavile v medicini nove metode. Ravno proti oslovskemu kašlju pa do sedaj ni bilo mogoče najti uspešnega zdravila. V nekaterih državah, posebno v Ameriki, so začeli male bolnike prevažati z letali v velike vi-

sine, ker se je ugotovilo, da višinski zrak naglo pomaga. Pri nas to seveda skoraj nemogoče, ker letalstvo še ni tako razvito. Za otroke z oslovskim kašljem so pred vojno v mariborskem parku rezervirali tudi poseben oddelek, ki je bil nalašč kot takšen obeležen. Toda tudi to je bilo pozabljeno. Sedaj pa se je v Mariboru zopet obnovila stara metoda zdravljenja v plinarnah. Vpeljala jo je nekak mariborska zdravnica, ki je na podlagi literature prišla do tega dognanja. Prvi poskusi so se zelo obnesli in tako ima sedaj plinarna skoraj vsak dan male bolnike kot svoje goste.

Ravnatelj plinarne g. inž. Tomšič je šel zdravnici pri poskusu zefo na roko ter je vesel, da se je njegova plinarna tako dobro obnesla. Plinarski sanatorij se nahaja v prostoru, v katerem se regenerira čistilna masa. To je neke vrste bok-sit, ki ga dobiva plinarna s Češkega. Boksitna zemlja se nasuje v tri čistilne naprave, skozi katere se potem pretaka plin, ki prihaja iz pečij ter v zemlji oddaja svoje škodljive primesi. Ko je čistilna masa že s temi snovmi nasičena, jo zamenjajo, prvo pa razgrnejo po tleh prostora, da plini zopet izhlapijo ter se masa obnovi. Ravno ti plini pa vplivajo na oslovski kašelj. Otroci ostanejo v prostoru izpostavljeni plinom po tri ure. Po trikatnem taksem zdravljenju je uspeh že dosežen ter je dostikrat zdravitev popolna, skoraj v vsakem primeru pa se doseže znatno olajšanje. Dravljenje oslovskega kašlja v plinarskem sanatoriju vzbuja v zdravniških krogih veliko pozornost. Ta bolezen je letos prav sedaj v Mariboru precej razširjena, pa je sreča tako za bolnike, kakor za njihove roditelje, da se je ta metoda uvedla, tembolj, ker je plinarski sanatorij gotovo med vsemi sanatoriji najcenejši — saj je čisto zastoj.

m Fantovski odsek Maribor II. Jutri ob 8 obvezen sestanek. Pridite vsi. Starečinstvo odseka Maribor II. se naproša, da se udeležijo rednega sestanka.

m Ljudski oder. Drevi ob 7 vaja za »Lazarjevo smrt«. Vsi in točno.

m Zimska pomoč na Pobrežju. Danes se bodo pri Pobrežanih zopet oglašili pobiralci. Prosimo Pobrežane, da tudi tokrat ne odklanjajo prispevkov.

Mariborska dijaška mladina proslavi DRUGO OBLETNICO KRONANJA Nj. Svetosti papeža Pija XII.

v nedeljo, 16. marca 1941 ob 11.30 v Karlinovi dvorani, Koroščeva ul. 12.

- Sporod:
1. Basin: *Atila pred Rimom* (poje zbor bogoslovcev).
 2. *Napori in načeta papeža Pija XII. za svetovni mir* (govor).
 3. *Svetemu vodniku naših dni* (deklam.).
 4. *Mladina prisega zvestobo svetemu očetu Piju XII.* (govor).
 5. *Premil: Laudes regiae* (pojo združeni dijaški zbori).
 6. *Zaključna beseda.*
 7. *Povsod Boga* (pojo vsi navzoči).
- Vstopnine ni.

m Licitacija v vojaški garniziji. Dne 17. marca se bo v pisarni mariborske garnizijske uprave vršila druga licitacija za čiščenje dimnikov po vseh vojn-državnih zgradbah mariborske garnizije. Licitacija prične dopoldne ob 11. uri. Pogoji so na vpogled v mariborski garnizijski upravi.

m Proslava obletnice kronanja papeža Pija XII. priredi mariborska dijaška mladina v nedeljo-16. marca, ob pol 12 v Karlinovi dvorani v Koroščevi ulici. Vstopnine ni.

m 100 letnico Čajkovskega, mojstra ruskega glasbenega klasicizma, bo dne 10. marca proslavila Ljudska univerza. Predaval bo prof. dr. Dragotin Cvetko. Izbor skladb ruskega mojstra bo izvajal pianist rektor Anton Trost.

Izrežite slike! **Naročite »Slovenca« takoj!**
»Pod svobodnim soncem« v slikah!
Od danes dalje. Pridobite nam novih naročnikov

m Preizkušnja mestnih alarmnih naprav. Mestni zaščitni urad sporoča mariborskemu prebivalstvu, da bo v ponedeljek, 10. marca, in v petek, 14. marca, preizkušal mestne alarmne naprave.

m Predavanje o Hrvatskem Primorju priredi mariborski Turing klub v četrtek, dne 13. marca, ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze. Predaval bo ob lepih skiptičnih slikah ravnatelj Putnika na Sušaku g. Vrignanin.

m Društvo za podporo revnih učencev bo imelo svoj občni zbor dne 20. marca ob 18 v glasbeni sobi II. meščanske šole v Mariboru. Vabljeni prijatelji revnih šolskih otrok.

m Rojstna hiša + msgr. dr. Jerovškove zgor. V Sp. Novi vasi pri Slov. Bistrici je ob 1 ponoči izbruhnil požar na podstrežju Jerovškove hiše, v kateri se je rodil pokojni ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru msgr. dr. Anton Jerovšek, ki je tako rad zahajal na svoj dom. Zgor. je vse, kar je bilo gorljivega ter je od ponosne kmetijske hiše ostalo samo opečno zidovje. Na podstrežju so se nahajali kmečki pridečki, žito, mast, slanina, razno orodje, v hiši pa razna oprema, obleka, in vse to je požar ogenj. Na pomoč so takoj prihiteli sosede in gasilci, vendar se ni dalo skoraj ničesar rešiti. Škoda je zelo velika. Požar je nastal zaradi tega, ker je začel na podstrežju tleti tram poleg dimnika, ko pa je prišel zrak do žarišča, se je pojavil plamen, ki je zajel vso stavbo.

m Latinski brzojav. Nekdo je prejel z Gorškega brzojavko z italijanskim besedilom, da mu je umrla sorodnica. Izreči je hotel sožalje ali pošta je zavrnila njegov brzojav z eno slovensko besedo, češ, da mora biti nemški ali italijanski. Kaj je potem napravil? Brzojavil je latinsko. Pošta je latinski brzojav sprejela.

m Nušič-Kočičev večer v gledališču. Drevi gostuje v mariborskem Nar. gledališču »Srbsko-hrvatsko gledališče iz Belgradca, ki ga vodi B. Klajič. Je to priznana gledališka družina, ki je s svojimi dosedanjimi gostovanji v Zagrebu in v Ljubljani dosegla lepe uspehe ter laskavo kritiko. Na sporedu mariborskega nastopa so najboljša dela dveh najpopularnejših srbskih dramskih piscev, Nušiča in Kočiča: satira v dveh delih »Jazavac pred

sudomc, šaloigra v enem dejanju »Muhac in komedija v enem dejanju »Analafabet«. V glavnih vlogah nastopijo Klajič, Korparič, Bulič in drugi. Vstopnice za to zanimivo gostovanje se dobijo v predprodaji pri gledališki blagajni.

Gledališče
Nedelja, 9. marca, ob 15: »Carišine Amazonke«, — Ob 20: »Jazbec pred sudomc, »Muhac, »Analafabet«. Gostovanje Klajičeve družine.
Ponedeljek, 10. marca: zaprto.
Torek, 11. marca, ob 20: »Razvalina življenja«. Red C.

CELJE

Velik požar v Tremerjih

Celje, dne 8. marca.
V petek ob 11 ponoči je izbruhnil požar v velikem gospodarskem posloju posestnika Jakoba Štora v Tremerjih pri Celju. Domači so opazili ogenj nekaj minut po 11, ko so rdeči plameni zublji osvetlili vsa okna stanovanjske hiše. Ogenj je bil očitno podtaknjen. Najprej je pričelo goriti na podu, kjer je bil ob stamoreznicah velik kup sena. Na kraj požara so prihiteli celjski, laški in gaberski gasilci in preprečili, da se ogenj ni razširil na druga posebna poslopja, ki so v vasi precej strnjena. Škoda znaša okrog 100.000 din. posestnik pa je bil zavarovan le za 20.000 din. Ker se požari v celjskem okraju v zadnjem času kar vrste, je oblast pričela z vso pozornostjo slediti tem dogodkom. Gasilec se je posrečilo rešiti živino in vozove ter stroje. Zanimivo je, da so našli orožniki na kraju požara tri ukradena kolesa, ki so jih skrili neznanci.

Zensko povozil avto, ki pa je oddirjal naprej

Celje, dne 8. marca.
Na cesti na Polulah pri Celju so našli ljudje starejšo žensko, ki je ležala s prebito lobanjo nezavestna. Takoj so jo pripeljali v celjsko bolnišnico. Neznanka, ki je slabše oblečena, je še vedno v nezavesti, in je dvomljivo, ali bo ostala pri življenju.
Vse kaže, da je siroto povozil kak avtomobil, ki pa se ni zmenil za svoje dejanje in naprej oddivjal.

Palaca OUZD bo dvonadstropna

Kakor smo zvedeli, je bilo sklenjeno pred dnevi, da Okrožno sodišče v Celju dvonadstropno palačo v Vodnikovi ulici. SUZOR je že lani odobril 1.500.000 din za enonadstropno palačo v Celju, sedaj pa je sklenil zgraditi dvonadstropno. Dela so že v teku. V kratkem bodo končani dovršeni temelji, tako, da je pričakovati, da bo prva etapa gradnje dovršena do meseca avgusta in se bo urad, ki je zdaj v stari hiši, preselil v nove prostore. Nato bodo podri staro hišo in dokončali drugo etapo gradnje.

Izrežite slike! **Naročite »Slovenca« takoj!**
»Pod svobodnim soncem« v slikah!
Od danes dalje. Pridobite nam novih naročnikov

e Belgrajsko Narodno gledališče bo gostovalo v torek, 11. marca, na svoji turneji po Jugoslaviji, tudi v Celju. Gostje bodo uprizorili tri komedije. Za predstavo je v Celju veliko zanimanje in bodo vstopnice v Slemškovi knjigarni kmalu razprodane.

e Apelacijsko sodišče v Ljubljani je razveljavilo sodbo okrožnega sodišča v Celju, ki je obsodilo Gosaka Franca iz Planine pri Zrečah, da je umoril svojo mačeho. Gosak je bil obsojen na 15 let robije. Apelacija je razpisala ponovno razpravo.

e Nerodne železniške zveze. Včeraj popoldne se je pojavilo na ulicah več ljudi, ki so vzbudili pozornost. Z zagrebškimi vlakom se je pripeljal naprej proti meji zaradi slabih prometnih zvez. Na celjski postaji sta stala dva lepa vagona, da popeljeta izletnike na veselejem v Nemčijo.

e Tradicionalno akademijo priredita tudi letos na praznik sv. Jožefa celjski Fantovski odsek in Dekliški krožek.

e O umetnosti Savinjske doline bo predaval jutri v ponedeljek ob 8 zvečer v risalnici mešč. šole v Celju univ. prof. g. dr. Mesesnel.

e Občni zbor okrajne MRJZ bo danes ob 2 popoldne v vrtni dvorani hotela Evropa.

e Osebna vest. Dosedanji poveljniki orožniške postaje v Celju narodnik-vodnik Rehar Franjo je odpotoval na novo službeno mesto, v Celju je

ZFO

Raspis. Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani podaljšuje rok za oddajo dramskih del za razpisane dve nagradi za dramsko delo, ki se bo uprizorilo na akademiji na Stadionu ob mladinskih dnevih v juliju 1941 v Ljubljani. Dramatska dela je treba poslati na Zvezo fantovskih odsekov v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7, najkasneje do 25. marca 1941. Prva nagrada znaša 700 din, druga 300 din. Pogoji: Dramatsko delo mora biti prirejeno za veliko množico sodelujočih, in sicer fantov in mladev. Teksta naj ne bo več kot za 20 do 25 minut. Vsebinsko naj delo obsega idejo zvestobe državi in narodu in edinstvo med nami. Prežeto mora biti s katoliško, slovensko, jugoslovansko in enotnostno mislijo. Prikaže naj, kako bodo fantje po Bogu in delu za narod in državo rasti v značajne ljudi, na katerih bo nekoč slovela teža našega dela za Slovence in Jugoslavo.

Novi znaki ZFO. Poleg dosedanjih znakov ZFO, ki ostanejo še naprej v veljavi, je uvedlo predsedstvo ZFO za člane, podporne člane in prijatelje ZFO nove dr. Koroščeve znake, ki so izdelani v umetniški izvedbi. Za mladce so uvedeni v enaki izvedbi znaki z Jegličevim reliefom. Članski znaki so po 5 din, mladčevski po 4 din. Znaki so na razpolago pri Društveni nabavnici zadrugi na Miklošičevi cesti 7/L, kjer jih lahko kupite. Pri naročitih po pošti pošljite denar za znake vnaprej. Odstina se računa posebej.

Sv. Peter pri Mariboru

Občni zbor kraj. Kmečke zveze je zbral preteklo nedeljo obilo svojega članstva. Poročilo odbora je bilo z odobravanjem sprejeto in je bil pri volitvah ponovno izbran stari odbor, ki mu načeluje g. Jože Vračko. Sledilo je predavanje bivšega poslanca g. Spindlerja o naloga kmečkega stanu v današnjih časih.

Zbirka za novo bogoslovje, ki je bila uvedena po vsej naši župniji, je pri nas vrgla 2775 din. Vsem darovalcem — Bog plačaj!

Prosvetno društvo ima svoj občni zbor danek popoldne po večericah. Zanimivo bo predavanje ravnatelja g. Richterja iz Maribora. Vljudno vabimo k udeležbi!

Loka pri Zidanem mostu

Novo kurje tatvine. Komaj so naši orožniki spravili na varno eno tatinsko družbo, že je na delu druga. Ta teden so bile ukradene kokoši pri treh hišah, in sicer v noči od četrta na petek. Za storilci ni sledu, vendar upamo, da jih bodo naši orožniki kmalu izsledili.

Skiopitično predavanje. V nedeljo po večericah bo v Prosvetnem domu skiopitično predavanje »V deželi polnočnega sonca«. Predaval bo znani slovenski večni popotnik g. prof. J. Mlakar iz Ljubljane. Vabljeni vsi!

služboval skoraj dve leti. V službi je bil strogo objektivni in je zato užival povsod spoštovanje. Na njegovo mesto je prišel novi poveljniki narednik-vodnik Iršič Martin iz Sremske Kamenice, ki je službo že nastopil.

e Celodnevni sadjarski tečaj se prične jutri ob 8 v šoli v Petrovčah. Tečaj bo vodil inž. Lovko Alojzij iz St. Jurja pri Celju in obravnava v svojem predavanju čiščenje, obrezovanje, pomlajevanje, precepjanje, škropljenje sadnega drevja, kuhanje žveplene apnene brozge, pripravljanje škropil itd. Tečaj je izredne važnosti za vsakogar, ki se peča s sadnim drevjem. Pripominjamo, da bodo štirje izžrebani udeleženci tečaja prejeli darove okrajnega kmetijskega odbora v Celju: drvesne škarje, žagico, cepilni nož in strgalo.

e Ministrstvo finance je izdalo g. Dideku Rudolfu, višjemu kat. inšpektorju v p., pooblaščenje za izvrševanje javnih geodetsko-geometerskih del v kraljevini Jugoslaviji.

e Predstojništvo mestne policije opozarja vse gostilničarje, da rezervistom ne dajejo nikakih alkoholnih pijač za časa vpkolka. Naredba je že izšla. Krivci bodo občutno kaznovani.

e Razveljavljen starokatoliški zakon. Okrožno sodišče v Celju je sodna razveljavilo zakon po starokatoliškem obredu med Jožekom Otonom in Eleonor, roj. Kornfeld.

e V celjski bolnišnici je umrl 44 letni Siegl Alojzij iz Neganja pri Rogški Slatini.

Ptuj

Klub slovenskih akademikov v Ptujju se iskreno zahvaljuje mestni občini ptujski, ki mu je za prireditve razstave slovenske moderne umetnosti podela podporo v znesku 3000 din.

Danes ob 11 dopoldne bo v Narodnem domu odprta razstava slovenske moderne umetnosti, ki jo v svojem delovnem okviru prireja Klub slovenskih akademikov v Ptujju. Za Ptuj in njegovo okolico bo to važen kulturni dogodek, saj poleg posameznikov (Jirak, Mihelič) v našem mestu razstave del slovenskih umetnikov še ni bilo. Razstavlja skupaj 17 umetnikov: Klub neodvisnih (12), trojica Gorše-Kos-Maleš, profesorja K. Jirak in K. Jakob. Razstava bo odprta do 25. marca, dnevno dopoldne in popoldne.

Veliko hudodelstvo, ki še ni pojasnjeno

Sv. Lenart v Slov. goricah, 8. marca.

Dne 15. januarja 1939 leta je bil izvršen pri Sv. Antonu zločin, ki je razburil Slovence gorice. Umorjena je bila znana in priljubljena posestnica in gostilničarka 60-letna Stefanija Rojce, p. d. Albova. Strašen dogodek se je pripetil zvečer v kokošnjaku Rojsove hiše. V kokošnjaku sta se splazila dva tatova ter se spravila nad Rojsove kokoši. Eden je bil v kokošnjaku ter je davil kokoši, drugi pa je stal pod okencem kurnika, prevzel nadzvaljenca kokoši ter jih basal v vrečo. Zaradi kokodkanja kokoši je postala pozorna 60-letna gospodinja, pa je šla pogledat, kaj kokoši vznemirja. Iz konojskega hleva je stopila v kokošnjak, ne vedo, da se nahaja v njem tat. Ta pa jo je zagrabil z rokami za vrat, jo z vso silo stisnil in davil, z glavjo pa je z vso močjo butal ob zid, da ji je prebil lobanjo. Ko je brez zavesti padla na tla, jo je izpustil ter se je s svojimi tovarišem podal v beg. Na begu sta izgubila še nekaj zadavljenih kokoši. Sleda so pokazale, da sta bila pri tem udeležena dva storilca, eden je moral biti velike postave, ker so bili sledovi čevljev jako veliki. Na cesti pa so se sledovi izgubili. Rojsovo sta našla hčerka in zet nezavestno, ker sta jo šla iskati, ker je dolgo ni bilo v hišo. Prišla je še toliko k zavesti, da je izpovedala, da je bil storilec jako visoke postave, potem pa je umrla.

Oblasti so z veliko vnemo skušale pojasniti umor, vendar so bila vsa prizadevanja zaman. Orožniki so najprej aretirali Karla Kostreva, ki je bil nekaj časa v preiskovalnem zaporu, iz katerega pa

Zdravilna dojava: Rogaska mineralna voda: Pri katarju mehurja je treba piti požirek za požirkom vodo iz vrele Tempel ali Styria tri do štirikrat na dan po 100–200 g temperirane vode.

Dravinjska dolina

Iz Majšperga. Tudi naša fara je z vso Slovenijo lepo proslavila 70 letnico pisatelja Finžgarja. Središče proslave je bilo v tem, da smo uprizorili njegovo pretrajljivo kmečko-družinsko dramo »Razvalina življenja«, ki smo jo igrali isti dan dvakrat v nabito polni dvorani. Predvajali smo jo v domačem, haloškem narčju. Kakor igra, tako bodi tudi nastop moškega pevskega zbora in spominjska slavnostna beseda naš pušeljce jubilantu v dar! A če lepše ga bomo počastili, če si bomo njemu v čast naročili v čim večjem številu »Slovenca«, ki začne danes priobčevati v podobah njegov prekrasen roman »Pod svobodnim soncem«. Ravno tako mu bo v veselje, če si za naprej vsaka hiša naroči mohorske knjige, ki jih je on a tako skrbno urejeval. Saj bo letos med 6 mohorjevkami tudi slavljenceva knjiga »Gospod Hudournik«. — Danes po rani sv. maši je sestanek članov ZZZ. Vsi in točno!

Izpod Pljuške gore

Od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ko so bili vsi hribi okoli nas še v snegu, mi Poljanci že pridno orjemo. Ta teden smo začeli saditi krompir, zlasti smo pa nasadili dosti semenske repe, ki nam bo njeno seme poleti prvi izdaten dohodek. — Betnavskega tečaja »Resnica o zakonu« se je udeležilo iz naše fare 12 deklet. V Ljubljani pa se je udeležilo gasilsko-zdravstvenega enotedenskega tečaja posestnik Lovro Rajih, poveljniki razširjene gasilske čete v Apačah. — Costa s postaje v Zupčju vas je res pretresljiva. Pomagajte nam vendar! Tudi prosimo oblasti, da se dokonča cesta Cirkovce—Sv. Vid tudi v srednjem delu, ki vodi kot tako imenovani »prečje« skozi spodnji del naše občine. Ravno tako predlagamo iz tujsko-prometnih ozirov, da bi se asfaltirala cesta Ptuj—Ptujška gora. Kako bodo s tem povzdignjene naše štajarske Brezje! — Danes gostujejo na nasosedje od št. Janja na Drav. polju z ljudsko igro »Guzaj«.

Izpod Boča

Iz Kostivnice. Zidamo, pridno zidamo, tako že najkrajše povemo, kaj je pri nas novega. Kar tri javna poslopja so v kratkem času zrasla v naši župniji! Potrebne in kar lepe prostore smo v složenem delu naredili občini, cerkvi in društvom. Lani so si namreč svoj gasilski dom postavili naši gasilci. Istočasno sta si občinska uprava in konkurenčni odbor pozidala občinsko cerkveno hišo. Pozno v jeseni pa smo spravili po streho še novi Prosvetni dom. Z mladostno vneto so naši fantje hodili na kuluk, a gospodarji so vse brezplačno zvezili. Z veselimi upi pričakujemo dneva, ko bodo kronani naši trudi ter bo dom dograjen in blagoslovljen. Že danes vas vabimo vse, da se takrat prismete k nam gledat, kako tu za Bočem sončete sijje...

Iz Laporja. Domovinski dan pripravlja naša župnija. Srečka dneva bo uprizoritev češke narodne drame »V temotič, ki nam bo prikazala prekletstvo tujca Mayerja in ljubezen do doma in domovine.

V petek je umrl na Zabjeku 74 letni blagi mož Karel Bevc, posestnik in železničar v pokoju. Svojo številno družino je lepo vzgojil.

Leskovića nad Škofjo Loko

Pretekli torek, dne 4. marca smo doživeli v Leskovići dan, kakršnega še nihče ne pomin. Ta dna smo namreč vozili nove orgle. Živina se je trudila naših slabih cestah, mokra od potu in od dežja. Kljub izredno slabemu vremenu so ljudje vsi veseli spremljali nove orgle v našo majhno obmejno faro. Nato smo tri dni občudovali našega orglarskega mojstra Jenka, ki nam je iz starih izrabljenih orgel naredil popolnoma nove in celo umetno. Da je to res krasna umtina, se bo vsak sam lahko prepričal, ko jih bo sam slišal ob blagoslovitvi na sv. Jožefa Iskreno vabljeni.

Trbovlje

Upraviteljstvo II. drž. deške ljudske šole v Trbovljah vljudno vabi starše šolskoobveznih otrok v roditeljski sestanek, ki bo v torek, dne 11. marca ob 5 v učilnici III. razreda gornje šole. Ker se bo na sestanku obravnavalo zelo važno vzgojno vprašanje, pričakujemo, da se bodo istega roditelji udeležili polnoštevilno. Otroci nimajo dostop!

Dr. Vilma Pirc-Režun

Špecialist za zobne in ustne bolezni
ordinira od 8 do 12 in od 2 do 6
poleg nove lekarnice Bratovske skladišnice

Ob 20 letnica smrti dr. Ivana Oražna

Kmalu po minilo 20 let, kar je v samotni svo-
je doma na Zelenem hribu v Ljubljani umrl dr.
Ivan Oražen. Njegov smrti dan je rojstni dan ene
najpomembnejših ustanov — dijaškega doma, ki
nosi ime svojega dobrotnika.

Dr. Ivan Oražen se je rodil v Kostanjevici na
Dolenjskem kot nezakonski sin knučkega dekleta.
Ze v rani mladosti je okusil bridkost življenja
in ponižanja nezakonskega otroka. Oče sodnik ga ni
hotel priznati. Maturiral je v Novem mestu, medi-
cino pa je študiral izprva na Dunaju, od koder pa
se je z razdvojeno dušo poslovil in odšel v Gradec.
Ze se je bližal cilju — mati bo ob sinu zdravniku
dobila zadoščenje za vsa ponižanja in vse trpljenje.
A tik pred koncem študij dobri brozjavko, da je
mati hudo bolna. Prva ter edina pot, na kateri je
mladi doktor spremljal svojo mater, je bila pot na
kostonjeviško pokopališče.

Kot zdravnik v Ljubljani je še bolj prisljublil
ljudski bedi in težnjam po izboljšanju življenjskih
razmer svojega ljudstva. Vrtnice javnega življenja
je tudi dr. Oražen potegnill vase — bil je nekaj
časa deželni poslanec. Tudi kot zdravnik se je
kmalu uveljavil. A pri vsem tem je ostajal vase
pogreznjen — skrbno je zapiral svojo notranjost
radovednim očem. Plemenit, kakor je bil, se je
z vsem srcem oklepal svoje hudo bolne žene, edi-
nega bitja, ki mu je izpolnjevalo življenje — ka-
tere konec pa je bil samo še vprašanje časa. Leta
1919. mu je končno umrla žena — ostal je sam.
Občutek osamelosti mu je legel v dušo — ob ve-
čerih se je zapiral v svoje sobane in plakal zaradi
občutka osamelosti. A v času, ko je njegova osebn
bolečina najbolj skelela, mu je vendar usoda na-
klonila, da je zrl uresničeni ideal svoje mladosti:
na razvalinah Avstrije je vstala mlada država Jugo-
slavija. Umrl je 11. marca 1921 v zgodnjih jutranjih
urah.

V svoji oporoki je zapustil vse premoženje aka-
demski mladini, v prvi vrsti nezakonskim akade-
mikom. Pokojnikova zamisel pa se je zaradi raznih
ovir dala uresničiti šele v šolskem letu 1925-26,
ko je dobilo stanovanje prvih 29 medicincev. S šol-
skim letom 1931-32 je bil odprt še dom na Zelenem
hribu. S tem in pa s povečanjem števila mest v

domu v Wolfovi ulici se je zvišalo število postelj
na 84. V šolskem letu 1940/41 se je povečalo število
mest v domu na Zelenem hribu za 7, tako da mo-
reta oba domova odslej sprejeti letno 91 akade-
mikov. Od leta 1925-26 pa do vključno zimskega
semestra 1940-41 je stanovalo v domu 532 akade-
mikov. Od tega eno leto: 199. dve leti 148, tri leta
114, štiri leta 50, pet let 23 in šest let 14 akade-
mikov. To pomeni, da bi moglo v vseh teh letih
1296 akademikov dobiti po eno leto brezplačno
stanovanje. Če računamo, da bi sleherni plačal za
stanovanje mesečno 150 din (štetč kurjavo, luč,
postrežbo, kopańje) in če vzamemo, da vsak akademik
prebije v domu letno deset mesecev, dobimo, da so
v teh letih akademiki prešli z brezplačnim stano-
vanjem 1.920.000 din.

S šolskim letom 1930-31 se je pričelo tudi s pre-
hranjevanjem akademikov. V šolskih letih 1930-31
in 1931-32 je dobivalo brezplačen obed in večerjo
51 odnosno 49 akademikov; da bi se moglo ugoditi
vedno večjemu številu prosilcev, je pričel odbor
v šolskem letu 1932-33 podeljevati zgolj brezplačne
obede. Vključno zimski semester 1940-41 je doslej
prejemalo hrano 532 akademikov. Od tega en se-
mester 138, dva semetra 116, tri semestra 86, štiri
semestra 82, pet semestrov 42, šest semestrov 23,
sedem semestrov 13, osem semestrov 13, devet se-
mestrov 6, deset semestrov 10, 11 semestrov 2, 12 se-
mestrov 1, kar pomeni, da bi moglo v teh letih
1677 akademikov dobiti po en semester brez-
plačen obed. V stvari je uprava izdala v teh letih
za hrano 1.320.985.40 din. Navedene številke govore
o plodni naložbi pokojnikovega imetja, a tudi o mo-
dernem gospodarstvu upravnih odborov in gospoda
upravitelja.

Zivimo v dobi, ko so se nam mnogi pojmi za-
meglili in nam je postal smisel mnogih besed ne-
jasen. Mnogim je danes nacionalizem beseda brez
vsebine, drugi pa so smisel te besede izmaličili ali
prikrjili po svoje. Dr. Oražen nam je zgled res-
ničnega rodoljuba — o njegovi ljubezni do sloven-
skega naroda in vseh Jugoslovanov pričajo balkan-
ska bojišča, kjer je ranenim bratom celil rane —
najbolj zgovorna priča te ljubezni pa je slovenska
akademska mladina, kateri je s svojo dobroto olaj-
šal pot v življenje.

nadaljnje ustvarjanje. Priklenjen na bolniški stol
praznuje v krogu svoje rodovine svoj 75. rojstni
dan. Njegovo trpljenje mu pa z ljubeznijo in
samopremagovanjem lajša njegova družica, ki ga
je spremljala skozi tegobe slovenskega umetnika.

Za vse, kar nam je profesor Repič dal na
polju umetnosti, mu ostanemo hvaležni in mu
želimo, da bi nam ga Bog ohranil še dolga leta.
Naj ga živi Bog!

Krst, b'irma, sv. obhajilo, poroka - vse obenem v isti družini

Stična, 8. marca.
V nedeljo, dne 2. marca je bila v Stični velika
in lepa cerkvena slovesnost, katere se je udeležilo
5 do 6000 ljudi. Prestopila je v rim. kat. vero druž-
ina Stefana in Suzane Valent iz Osijeka, stanujo-
ča v Planini pri Stični. Družina ima 9 otrok.

Prezvzišeni g. škof. dr. Rožman je sam krstil
očeta in mater ter 28-letno že poročeno hčer Marijo
in jim tudi podelil zakrament sv. birmo. Birma je
tudi vse druge že prej krščene otroke. V lepo okra-
šeni baziliki belih menihov, kjer so bili sv. obredi,
je bila slovesna sv. maša z ljudskimi petjem. Med
mašo je imel g. škof. lep govor, v katerem je med
drugim prikazoval Marijo kot veliko dobrotnico in
najboljšo mater katoličanov, ki jim vedno pomaga,
kadar jo prosijo.

G. župnik p. Benedikt Bolcar je podelil med
mašo prvo sv. obhajilo vsej družini, po maši pa je
poročil po kat. obredu očeta in mater in 28-letno
hčer Marijo. Tako sta prešla oče in mati in hči te
družine ta dan krst, birmo, prvo sv. obhajilo in za-
krament sv. zakona, drugi otroci pa birmo in prvo
sv. obhajilo obenem. Hkrati sta praznovala oče Ste-
fan Valent in njegova žena Suzana še 25-letnico
svoje poroke po drugem verskem obredu izvršene
poroke. Po zaključeni cerkveni obredih je bilo pri-
rejeno v samostanski dvorani kosilo, pri katerem je
g. opat p. Kostelic izrekel čestitke in zdravice
Stefanu in Suzani Valent in vsem članom njegove
družine, botrom in botricam pa se je za trud in po-
žrtvovalnost lepo zahvalil.

Pri svečanosti so sodelovali: gosp. minister in
univ. prof. dr. Leonid Pitamic po svojem za-
etopniku sodniku dr. Kržišniku kot birmanski
boter sinu; g. Karel Čuč in njegova gospa kot
krestna in birmanska botra materi in sinu; g. Ina
Strojanšek kot krestna in birmanska botra in
priča pri poroki hčerki Mariji; gđc. Inka Strojan-
šek kot birmanska botra hčerki; Janez Strojan-
šek kot birmanski boter sinu, in g. Miško Vrabec
kot krestni in birmanski boter in priča pri poroki
staršev.

K lepemu dnevu, ki bo ostal vsem udeležencem
v trajnem spominu, je prispevala vsa fara, ki je po-
stavila visoke mlaje in lepe slavočke ter s stre-
ljanjem z možnarji povzdignila slavnostno razpolo-
ženje, zlasti vasi Metnaj in Goričica sta se pri tem
odlikovali.

Valentova družina je globoko hvaležna vsem,
ki so omogočili tako lepo slovesnost.

Mengoš

Dne 25. februarja je mirno v Bogu zatis-
nil svoje oči sedmošol-
ec drž. realne gimna-
zije v Kranju, 21letni
Joško Nahtigal. Bil
je blag, vzoren
mladenič mirnega zna-
čaja, poln veselja do
učenja, globoko veren
in vnet delavec na
katoliškem polju. Bil
je član Marijine kon-
gregacije, član katoli-
ške akcije in katoliške
dijaške zveze. Kako
ljub je bil vsem, je
pokazal njegov veliča-
stni pogreb. Spremljali
so ga med drugimi duhovščina iz Mengša, pred.
g. Franc Blaj, prefekt zavoda v Kranju, g. prof.
dr. Zontar Josip itd. V slovo so govorili krasne
govore bogoslovec g. Anton Mušič, zastopnik ka-
toliške dijaške zveze iz Ljubljane in dijak osmošol-
ec g. Stanko Kavalar. Osmošolci so mu prinesli
krasen šopek nageljnov, učenci iz zavoda v Kran-
ju ter dijaki in dijakinje iz Mengša pa lepe vence.
Bog plačaj vsem tem in tudi drugim!

Če kdaj, potem gotovo v
današnjem času potrebujete
zvestega prijatelja!

Zato naročite
„SLOVENCA“
tako!

Če kdaj, potem gotovo v
današnjem času potrebujemo
pouka in vzpodbudnega raz-
vedrila.

Zato tako
naročite
„SLOVENCA“

Veliko lepo zanimivost je začel z današnjim dnevom prinašati:

F. S. Finžgarjev roman

„POD SVOBODNIM SONCEM“ v slikah

Naravnost dolžnost vsakega Slovenca je, da postane naročnik
»SLOVENCA« vsaj za čas, ko bo roman »Pod svobodnim soncem« v
slikah izhajal!

Slike izrezujte!

Pridobite nam novih naročnikov!

Pišite nam dopisnico ali pa se poslužite dolnje naročilnice.

(IZREZITE IN POSLJITE)

Naročilnica

Podpisani naročam »Slovenca« za
1 mesec — za 2 meseca — za 3 me-
sece — za pol leta — za celo leto —
za 8 dni na ogled.
(Cesar ne želite črtajte.)

P. n.

Znamka
za
1 din

Ime in priimek _____

Kraj _____ hiš. št. _____

pošta _____

Lastnoročni podpis.

Uprava „Slovenca“

Ljubljana
Kopitarjeva 6

Josip Tomšič — 70 letnik

V sredo 5. marca je poteklo 70 let, kar se je rodil v Brezjem pri Dobrovi g. Tomšič Josip. Jubilant živi kot upokojeni orožn. poročnik v Novem mestu, kjer je služboval pred svojo upokojitvijo leta 1926. polnih 16 let. Z mirnim srcem in čisto vestjo lahko gleda na svoje življenje. V svoji službi je bil sicer strog, a vedno pravičen in so ga obranili v lepem spominu vsi, ki so prišli z njim v stik bodisi v službi ali izven nje. Ves čas je bil zaveden katoličan in se ni ob nobeni priliki sramoval pokazati svoje prepričanosti, tudi tedaj ne, ko je bil še v aktivni službi. Doma v družini je bil vzoren in po-
žrtvovalen oče. Bog je njegov zakon z Marijo roj. Ljudec blagoslovil z 11 otroki in oba sta se pošteno trudila, da jih krščansko vzgojita. Danes jih stoji ob njima še sedem, vsi so že odrasli in večinoma že preskrbljeni. Kakor vse življenje ni pozabil na Boga, tako je tudi sedaj na starost vse njegovo življenje posvečeno Bogu in molitvi: vsak dan ga vidite v cerkvi pri sveči maši in pogosto pristopa k angelski mizi. V javnem življenju se sicer ne udeležuje in živi tiho in skromno. Udeležuje se samo v verskih društvih, zlasti pa posveča svojo skrb delu za reveže kot dejavni član novomeške Vincencijeve konference. Ob njegovi sedemdesetletnici mu želimo vse najboljšo in da bi mu Bog dal dočakati še mnogo srečnih let!

Tržič

Drevi bo ob pol 7 predava v dvorani na Skali g. Avsenek o svojih doživljajih v bivši in sedanjih Rusiji. Predavanje bodo spremljale skiptične slike. G. Avsenek je bil lani član jugoslovanske delegacije v Moskvi. Predavanje bo nad vse zanimivo za vsakogar, zato se ga udeležite vsil!

Sneberje — Zadobrova

Dramatični odsek Pevskega društva v Sneberjih ponovi danes ob pol 4 popoldne dr. Dobo-
viško burko s petjem v treh dejanjih »Radikalna kurac«. Vstopnice pri tov. Avšiču. Vabljeni!

Cerknica

Danes je pri nas tiskovna nedelja. Popoldne in popoldne bo predavanje o tisku in za odmor o ljubljanskih kongresih. Predava salezjanec g. Franc Štuhec. Vstop k predavanju prost. Vljudno vabljeni!

Škofja Loka

V petek zvečer je predaval v Društvenem domu predsednik Preveda g. minister Franc Snaj o polo-
žaju Slovenije z ozirom na prehrano. Poslušalci iz vseh slojev so do zadnjega kotička napolnili dru-
štveno dvorano in so z največjim zanimanjem sledili izvajanjem g. ministra. V skoraj dvehurnem govoru je natančno razložil organizacijo prehrane v drugih državah ter ustanovitev in nalogo bano-
vinskega prehranjevalnega odbora v naši bano-
vini. Zagotovil nas je, da smo lahko popolnoma mirni, kajti odločujoči faktorji so ukrenili že vse potrebno, da bodo zatore krušne moke, masti, slad-
korja, olja in riža zadostne našim potrebam. Se-
veda pa bo treba discipliniranosti in tudi kaj žr-
tev, ki pa so v primeri s krvnimi žrtvami drugih narodov maienkostne. Debata, v katero so živahno posegali predvsem trgovci in delavci, je razčistila vse nejasnosti in pomisleke, tako da so bili vsi brez izjeme z izvršnim predavanjem nadev zadovoljni. Prosvetnem društvu pa hvaležni, da je za širše ob-
činstvo priredilo tako potrebno predavanje, ki je v vseh ožirih odlično uspeš.
»Svejk« zadnjikrat danes ob 4.

70 letnico rojstva

praznuje danes g. Gregor Vavpotič, upoko-
jeni nadpaznik ljub-
ljanskega mest. troša-
rinskega urada. Rodil
se je 9. marca 1871 v
Rafolčah pri Lukovici.
V Ljubljano je prišel
kot 20 letni mladenič.
Poročil se je leta 1898.
s Heleno roj. Šubic iz
Godešiča pri Skofji Lo-
ki, ki pa je leta 1924.
umrla. Iz tega zakona
so se mu rodili štirje
otroci, od katerih dan-
es živita dva, in sicer
Joško, uradnik tobač-
ne tovarne, in Rudolf, zastopnik naše največje za-
vzemne varovalnice. Kmalu se je poročil drugič,
in sicer z Marijo roj. Kreše iz St. Ruperta pri Mo-
kronogu. Po upokojitvi se je iz Ljubljane preselil
v St. Rupert pri Mokronogu, kjer si je kupil lično
hišico in kjer zadovoljno uživa jesen svojega živ-
ljenja. Kot uslužbenec mestnega trošarinskega ura-
da je bil pri svojih predstojnikih zaradi vestnosti
zelo priljubljen. S strankami je bil ljubezniv in
šaljiv. G Vavpotič je zvest naročnik »Slovenca« ter
veren katoliški mož. Ob njegovi 70 letnici, katero
praznuje danes s svojo družino v prijaznem St. Ru-
pertz še mladeniško zdrav in šil, mu iz srca želimo
še mnogo let zdravja in zadovoljnosti.

Planina pri Rakeku

Prosvetno društvo Planina uprizori v nedeljo
9. t. m. ob pol 5 igro »Veriga« v proslavo 70 let-
nice rojstva pisatelja Franca S. Finžgarja. — Na
praznik 19. t. m. pa priredi Prosvetno društvo za
sedanje čase zelo zanimivo predavanje o sedanji
vojni pod naslovom »Sedanja vojna v besedi in
sliki«. Vabimo vas, da se obeh prireditveh udele-
žite v obilnem številu.

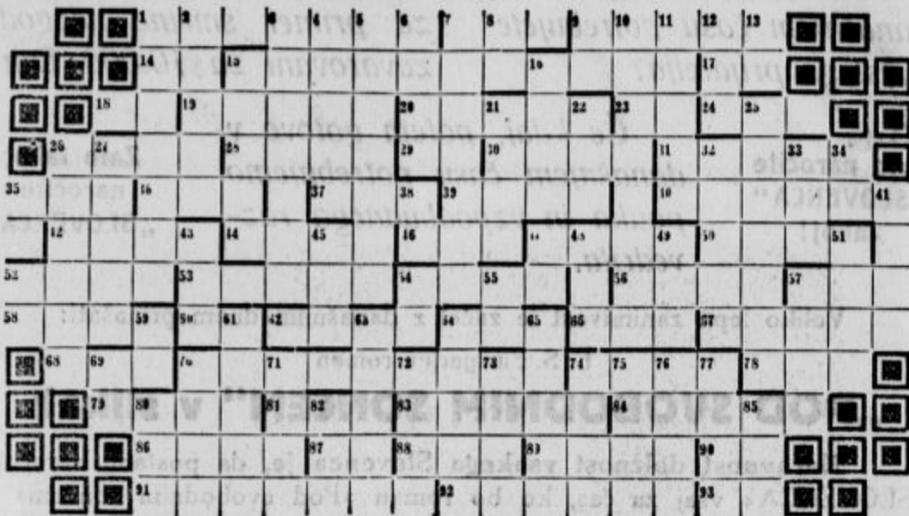
Litija

Akademija v korist občinskih revežev bo v
nedeljo, 16. marca ob 8 zvečer v dvorani na Stav-
bah. Pri akademiji bodo sodelovali: Prosvetno dru-
štvo, FO in DK, Kokoli, gasilska četa, skavti, pevsko
društvo »Lipa«, ljudska šola in otroški vrtec. So-
deloval bo tudi orkester iz Ljubljane. Dohodke
bodo dobili občinski reveži, zato se bomo akademije
zanesljivo udeležili.

Radovljica

Tukajšnji okrajni odbor društva Rdečega križa
je imel v nedeljo, dne 16. februarja svoj redni letni
občni zbor, kateremu so prisostvovali delegat banov.
odbora RK univ. prof. g. dr. Korosec Viktor, gđ.
predstavniki oblasti in uradov v Radovljici, dele-
gacije občinskih odborov RK v okraju ter lepo šte-
vilno članstva. Iz poročil, ki so bila podana, je raz-
vidno, da je organizacija RK izvedena v vseh ob-
činah radovljiškega okraja, da se je število članstva
skoraj pri vseh edincih zvišalo, da imajo odbori
nabavljenega precej sanitetnega in obvezilnega ma-
teriala ter da je do sedaj v okraju bilo 10 osnovnih
in 4 višji samarijanski tečaji ter en bolničarski te-
čaj, pri katerih se je izvezlo 247 oseb, ki so tudi
napravile predpisane izpite. Te so iz 32 različnih
krajev v okraju. Pri vseh tečajih je bil soglasno izvo-
ljen stari odbor. Za tem je g. delegat banov. odbora
RK v lepem in klenem nagovoru obrazložil namene
in cilje društva RK ter se je nato lepo uspeš
občni zbor zaključil. — Dne 28. februarja pa so bili
izpiti višjega samarijanskega tečaja. Pri tem so sa-
marijanke dokazale, da snov prav dobro in točno
poznajo ter so odlično izvedle zastavljene jim prak-
tične vaje.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Kraj na Gorenjskem, svetovno znan po smuških poteh. — 7. Eden izmed čutov. — 9. Domača oblika moškega krstnega imena. — »Sem ribičin... po celem svet sem znana. — 14. Izraz pri kartanju. — 15. Novi jugoslovanski rekord v smuških skokih, član ZFO v Kropl. — 17. Besedica, s katero prigovarjamo. — 18. Časovni veznik. — 19. Sprednji del živalskega telesa; tudi komponist operet iz Celja. — 20. Bolgarski predsednik vlade. — 23. Predlog. — 24. Del naslova. — 26. Znamke domačega čaja. — 28. Luna sije, kladov. — 29. Kratica vojnega strupa. — 30. Srednjeevropski narod. — 31. Star galski svetnik. — 33. Temelj, pod. — 36. Napladi. — 37. Del imena angleške letalonosilke, ki je bila že večkrat potopljena. — 39. Evropsko-azijsko mejno gorovje. — 40. Užiten sad gozdnega grmicevja. — 42. Mednarodna zimskošportna ustanova, ki je vodila hudo borbo proti naši Planici. — 44. Del človeka. — 46. Nelep. — 47. Mikroskopsko vodno bitje. — 50. Mesto v Kavkaziji, znano po ogromnih ležiščih nafte. — 52. Angleški general, znan iz sedanje vojne. — 53. Velikodušni podpornik; človek, ki z denarjem podpira umetnost itd. — 54. Država v Zapadni Indiji, v napetih odnosih z Francosko Indokino. — 56. Angleški minister. — 57. Razlega se, doni (pesniško). — 58. Zimska padavina. — 60. Crki, ki v abecedi odgovarjata številka 18. in 2. — 62. Rodoviten kraj v puščavi. — 64. Večja časovna enota. — 66. Vranji glas. — 67. Zepna pritlikara. — 68. Prvi jutranji sij. — 70. Država, ki so je nedavno zasedle nemške čete. — 74. Slovenski sodobni dramatik (Grohar, Stari Rimljan). — 78. Primitivno prevozno sredstvo. — 79. Arabski dostojanstvenik. — 81. Dejanje, čin (tujka). Tudi pravna listina. — 83. Hrib pri Belgradu, na katerem je spomenik Neznamemu junaku. — 84. Prijeten vonj. — 86. Muslimanski bog. — 87. Grška črka. — 88. Gol, neobleden. — 89. Žensko krstno ime. — 90. Kratka vprašalnica. — 91. Nemški smučarski skakač, ki je postavil nedavno svetovni rekord v Planici. — 92. Slovenski smučarski skakač, ki je od domačih tekmovalcev postavil najdaljši skok v Planici (toda z rahlim padcem). — 93. Pijača starih Slovanov.

jaško strankine organizacije. — 55. Kratice domače poročevalske agencije. — 57. Glasbilo. — 59. Kratica manjše utežne enote. — 61. Lani umrl ameriški republikanski senator. — 63. Zahod, zapad. — 64. Del sobnega pohištva. — 65. Močan dež. — 69. Dva samoglasnika. — 70. Star slovenski izraz za pogrebno pesmi (fonetično). — 71. Nemški smučar, prvak iz tekem v Beljaku. — 72. Stopnja, služben položaj. — 73. Oseba iz Šekspirjevega »Othelca. — 74. Vojaški korak, pohod (tujka). — 75. Del človeškega telesa. — 76. Riževo žganje. — 77. Prevozno sredstvo. — 80. Čarodej; tudi znamka motociklov. — 82. Najdragocenejša tekočina. — 85. Ljubek, nežen.

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Od — 3. Ud — 4. Ko — 6. Bo — 8. Kosovo — 16. Luk — 19. Ovadah — 23. Vrt — 24. Lesen — 25. Ki — 26. Ep — 28. Patoz — 29. Ah — 31. Zgib — 32. Osoje — 34. Poza — 35. Par — 36. Re — 37. Ave — 38. Za 39. Kap — 30. Upa — 41. Le — 42. M. S. — 44. El — 45. Oto — 46. De — 47. Ne — 48. Os — 50. Kapela — 52. Pi — 53. Vrl — 54. Slikar — 57. Urez — 58. Rim — 60. In — 61. Voha — 62. Peta — 63. Snemi — 64. Aloh — 65. Olt — 67. Vrisk — 70. Kolon — 73. Kre — 74. Naum — 76. Oje — 77. Met — 78. Vis — 79. Real — 80. Lijana — 82. Mentor — 83. Osa — 84. Cin.

Navpično: 1. Ost — 2. Dol — 3. Um — 5. Ol — 6. Bas — 7. Oda — 8. Kwart — 9. Orle — 10. Vega — 11. Osivel — 12. Debel — 13. In — 15. Seja — 17. Up — 18. Kapun — 19. Otpele 20. Voza — 21. Ural — 22. Haram — 25. Kozoprs — 27. Pepelnik — 33. Oko — 42. Marela — 43. Spet — 46. Drim — 48. Okel — 49. Sahara — 50. Kupon — 51. Ezav — 53. Vmesen — 54. Stal — 55. Ivan — 56. Rahel — 59. Veznik — 66. Tul — 68. Roj — 69. Seno — 71. Oven — 72. Ost 73. Ker — 75. Mi — 79. Ro.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: a, a, Ben, eaj, ibn, le, me, na, ne, no, pe, ros, saud, te, tek, tist' — besede sledečega pomena:
Dan v tednu —
Grški otok —
Balkanska prestolnica —
Niti eden —
Sodobni arabski vladar —
Cula, torba —
Drag kamen —
Prve črke dobljenih besed ti povedo kraj na Gorenjskem, tretje črte pa kraj na Dolenjskem.

Rešitev nedeljske zlogovnice:

Makale — Osorej — Gibanica — Anima — Delo — Ilijada — Secirati — Krava.
Prve črke: Mogadisk, tretje: Kobilica.

Premenjalnica

Dvor—jan, Le—tar, Be—den, Tar—te, Stri—na, Le—sa, Ko—la.
Zamenjaj zloge teh besed tako, da dobiš nove besede sledečega pomena:
Postaja — Zamrzel — slovenski pisatelj — draga snov — koristna žuželka — hrvatska reka.

Rešitev nedeljske premenjalnice:

Iz besed: So—ma—li—ja, Po—lo—po—nez, Da—vi—ca, Co—ti—na, je bilo sestavljeni besede: Janez, Malo, Posoda, Peca, Vilice, Tina.

Letošnji redni občni zbor Slovenske šahovske zveze v šoštanju, kjer je dal poudarka proslavi desetletnice obstoja tamkajšnjega kluba, je potekel v redu in miru in pomeni nov dokaz, da zveza v zaupanju vseh klubov uspešno dela za napredek našega šaha. Odbor je poročal o svojem delu v pretekli poslovni dobi in o načrtih za tekočo dobo in naletel na priznanje. Pri volitvah je bil stari odbor v celoti ponovno izvoljen in je pričakovati, da bo pod vodstvom svojega predsednika dir. dr. A. Bajca s svojim delom ravnotako uspešno nadaljeval. V zvezi je sedaj včlanjenih 21 šahovskih klubov s približno 600 člani, kar pomeni za naše razmere močno organizacijo. Seveda so pa dane možnosti, da se ta organizacija razširi in poglobi in a tem je tukaj široko polje zveznega udejstvovanja. Pogoj za uspeh pa je čim tesnejše sodelovanje vseh šahistov. Na zveznem občnem zboru so o tem razpravljali in smemo pričakovati v tem pogledu novih pobud.

V medklubskem tekmovanju za prvenstvo Slovenske šahovske zveze je bila v ljubljanski skupini odigrana težko pričakovana tekma med prvima moštvoma Centralnega in Ljubljanskega šahovskega kluba. Igralci LŠ-ka so pokazali rahlo premoč in dosegli zmago 8:2 z izgledi, da dosežejo iz treh nekončanih partij še 2 in pol točke. Vse partije so bile zelo borbeno, najlepšo igro sta pa delo Šorli na 2. deski v partiji z mojstrom Preinfalkom in C. Vidmar na 5. deski v partiji s Hermanom. Prvo partijo danes prinašamo.

Šorli — Preinfalk

1. e2—c4, e7—e6; 2. Sg1—f3, d7—d5; 3. g2—g3 (najsolidnejše je na tem mestu brez dvoma d2—d4. Dobro je tudi b2—b3. Po igrani potezi bi mogel črni takoj odgovoriti d5×c4 in izenačiti igro.) Sg8—f6; 4. Lf1—g2 (z d2—d4 bi mogel beli še vedno preiti v katalonsko otvoritev, z b2—b3 pa v Retijevo otvoritev.) d5×c4; 5. Dd1—c2 (slabše bi bilo Dd1—a4+.) a7—a6 (ta potez sicer spada v obrambni sistem črnega proti otvoritvi belega, toda važnejše je bilo preprečiti manever belega n. pr. s Sb8—d7). 6. Sf8—e5! (na ta način odpre beli lovcu g2 diagonalo in obenem uspešno privede konja v boj na damskem krilu. Črna igra je sedaj že združena s težavami pri razvoju damskega krila.) Sb8—d7; 7. Se5×c4, c7—c5; 8. d2—d3!

Slovenska Krajina

Prosveta na deželi. V obsejnem Kobilju je Fantovski osek uprizoril z velikim uspehom »Scapinove zvijače«. Oder je dobil nove zavese in je zdaj njegova oprema znatno izpopolnjena. Pri Sv. Sebeščanu so tudi zaključili pust z veselo igro »Dve nevesti«. Spet je bila dvorana nabito polna. V Turnišču prireja prosvetno društvo poučna predavanja, ki so dobro obiskana. Predavanja bodo vsak mesec. — V Dolnji Bistrici je Rdeči križ priredil ljubko otroško prireditev pod vodstvom tamkajšnjih učiteljev.

Zalna spominška svečanost za dr. Korošcem je bila 2. marca v Crensovcih v šolski sobi, ki je bila lepo okrašena. Spomin na narodnega voditelja je bil počastčen z deklaracijami, petjem in slavnostnim govorom, ki ga je imel dr. Korošček politični sodelavec g. banski svetnik Jožef Klekl.

V Lendavi je umrl v 80. letu starosti g. Kolo-man Kresturi, brat upokojenega župnika v Bakovcih. Bil je do zadnjega čil in zdrav.

Dobova

Regulacijski načrt za Dobovo je v osnutku izvršen. Načrt izdeluje inž. Šneiderle iz Rajhenburga na pobudo »Tujsko-prometnega in olepševalnega društva Dobova. Dobova bo menda med prvimi občinami v okraju, ki bo imela modern regulacijski načrt. Načrt bo dvignil v Dobovi močnejše kaj nezadovoljnosti, vendar bodo lahko potomci za to hvaležni. Moramo pač s časom naprej. Ako se bo držali novega regulacijskega načrta, bo gradbeno delavnost v kratkem narasla za več sto procentov in ni več daleč čas, ko bo postala Dobova kritejen kraj na meji Slovenije in Hrvatske. Regulacijski načrt pa naj bi vzel v prvi vrsti okoliš žel. postaje v Dobovi, posebno postajno poslopje. Ta stavba spada daleč proč v kako zakonito vas, ne pa ob glavni progi Zagreb—Ljubljana. Postaja, ki ima skoraj največ potniškega prometa, bi morala za številne potnike imeti tudi primerne prostore. To je bilo mogoče primerno takoj po svetovni vojni, a danes je davno več ne ustreza svojemu namenu. Res nujno je, da se kaj lepšega postavi.

Zagorje

V nedeljo po prvi maši bo v zagorski šoli občni zbor Kmetijske podružnice v Zagorju. Po zborovanju bo poučno predavanje, ki ga bo imel okrajni kmetijski referent g. Šušteršič.

S strani poštna uprave v Zagorju prihajajo priporočila, da razni upokojenci, ki prejemajo svoje pokojnine, nakazovane po pošti, ne povzročajo svojega točnega naslova. Ta povrnost povzročajo poštnim dostavljalcem obilo nepotrebnega dela in iskanja, a upokojenci prav tako včasim samo zato ne prejmejo pravočasno svojih pokojnin. Kdor bi bil prizadet, naj čimprej ta pogrešek popravi.

Se iz zagorske pošte. Minule dni je bila nanovo vpeljana dostava pošte za kraje Podkraj—Repnik ter Potoško vas in Sjanovno. S tem se je izpolnila dolgotrajna želja prizadetega občinstva. Novi pismenoša za omenjene vasi je g. Jože Lorber.

Občina bo prejela v prihodnjih dneh dva vagona krompirja. Krompir bo prvovrsten ter priporočljiv tudi za seme.

Prometne knjižice za kolesa so prišle. Občina razglasa, da bo v torek, dne 11. marca vračala potrjene prometne knjižice vsem kolesarjem, ki so vložili svoje prijave v rednem januarjem terminu. Občinski urad je ta dan odprt ves dan.

Krajevni odbor za zaščito prebivalstva pred napadi iz zraka v Zagorju bo v kratkem priredil vajo o nočnem zatemnjevanju kraja ter stanovanj. Prebivalstvo na vajo opozarjamo, ker bo pri njej vršena prvikat kontrola nad osemi, ki bi se javno izdanih navodil ne držali, ker bodo točno in brez izjeme kaznovani. Navodila so na občinski deski in na občinskem uradu med uradnimi urami.

Objava razporeda za obveznike zagorske občine letnikov 1981 do 1919 bo v nedeljo na občinskem uradu pri vojaškem oddelku. Za one obveznike, ki bi bili zaradi poklicnega dela in službe dopoldne zadržani, bo urad izjemoma odprt tudi popoldne od 2 do 5.

Središče ob Dravi

»Živa pokopana«. FO priredi danes zvečer ob pol osmih v društveni dvorani lepo igro »Živa pokopana«. Pri tej priliki bo nastopil tudi nanovo pozivel tamburaški zbor.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Te dni enkat, ke sem šla zjutri na plac, sem stupila tud not u »Rio« na kufetek. Pa na smete miselt, de sem ga bla res tku putrebna. Za božja vola, sej sem ga že duma spila za frustek, več ket pu literka šalca. Sam ferbec me je gnou, de b vidla, če maja res tku dober kufetek tam, ke ga Gustl zmeri tku hval. Kumi stopem not, pa že zagledam Gustlina tam u en spuvednic, ke sa jih zdej na zima pustaul not kar eneh pet al šest, ke je sedou, koker kakšen zgrevan grešenk, pa cigareta je držu u naf. Šalca je še stala pred nim na miz, ampak je bla že prazna.

Gustl je kar ud vesela u lft puskoču, ke je mene zagledu. »Neška, kar tiela k men se used, pa pučaki, da t bo Mici kufe skuhala. Ce tud pred frustkam križ narediš preden začneš kufe pit, ga kar hiter nared, drgač bo pred kufe na miz stavu, preden boš križ naredila.

Jezt pa sem se kar z veselam k nemu useda. Kufe je pa tud, koker de b mignu, že stavu pred manu na miz. Sej še križa nisem mogla tku hiter naredit.

»Men se je kar zdel, de bom tebe tle not du-bila, zatu sem pa pršla sem. Marskej b se rada s taba puguvarila, ke že tku doug niva skp pršla. Koker videm, s pa ti dons slab razpuzlen. Tku se držiš, koker de b t črvi iz nusa lezel. Al s slab spau, al te je kej druga tku putri. Če že čuteš kašne srčne bulečine, jih men lohka putožeš, če jest sem že navajena tojga nergajna bl, koker be-rač mraza,« sem začela žlebedrat.

»Prou nč ni pusebenga. Spau sem še precej

dober, sajnal se m pa tud ni prou nč tacga, de b me spraul u slaba vola. Neki družga m gre dons že ceu juter pu glau.

»Kua pa ket tacga? Kar puvej m. Murde t bom jest lohka ke pumaga. Jest usakmu žluevek rada pumagam, če pride u kašna zadrega. Sam pumpat me na sme, ke sama trpim pumajnkajne. Z dobrem nasvetem sem pa prec pr rukah.

»Mislem, de m tud z dobrem nasvetom na boš mogla prskočt na pumuč, tku sem ja zafuru.

»Veš kaj, Gustl, scagat na sme člouk nekol, pa če je še tku zahumatana reč. Puglej mene! Kašne križe in težave sem mela že jest u žulejn. Usaka ženska b že zdauni scagala, če b pršla u tak pulužaj, koker sem bla jest že večkrat. Jest sem pa še zdej tle živa in zdrava, pa se tud na bom pustila še tku kmal ugnat člouk more met holt kurajža pa šnajd, pa maja usi respekt pred nim. Če s pa eden res na more na nubena viža več pumagat, more pa zbejzat, dokler je še cajt. Kar puvej Gustl, kua t fali, pa bova že kej tacga puruntala, de se boš zmazu.

»No, nej pa bo, t bom pa puvedu, de na boš mislela, de mam pred taba kašne skrivnosti. Koker veš je bla učeri nedela. Dons, glih pretla sem pa jest stavu tamla na Aleksandru cest pred tista štacuna, ke maja usesorte peškote, torte, krofe in tud še druge take sladke prgrizke u auslog. Ke nisem mou glih dost drubiža u varžet, de b se lohka s kašna torta mal pucrklu, sem s pa začeu z mojmu užigalankam cigarete pržigat. Koker vaš, se pa užigalenci strogo prepudevani, če nisa štemplan. Za ta štempel moreš pa plačat usak let stu dinarju. Če nimaš štemplanga, t ga pa žihor pulcaj al pa tud kašen drug člouk uzame in te na pulci melda. Seveda, pol t pa strašen velika kazen nalujeja. Če ja na moret plačat, te pa za en lep čas zamehurja. Viš, Neška, tu pa ni špas.

»Tu jest tud vem, de ni špas, če te zamehurja. Ceu soj žulejne na bom puzabila tiste nuči, ke sem bla zavle tebe in tojeh kutajnu na pulci

zamehurjena. Oh, tu jest prou dober vem. Kar na prej puvej, kuku je blu pol. Jest sem ferbena, če boja tud tebe zavle užigalenka zamehur. Gnarja tku nmaš, de b pustu užigalenk štemplat. Jest ga pa tud nimam, de b t ga pusudila. Kar putrpet boš mogu, če te boja zamehur, koker sem mogla jest putrpet, če prau sem bla čist pu nadoužnem tista nuč zamehurjena. Ti boš vender loži putrpou, ke s se tku grdu pregrešu nad pustava, koker sem jest, ke sem bla pu nadoužnem. Kar udej se u božja vola, pa pučaki kuku bo ta reč ven izpadla. Zavle tega te mende ne boja ubesel, ke še roparske muriruci več na ubešaja. Cist lohka je tud mugoče, de te boja sam pugojno ubsudil, ke še mende nis biu nekol zamehurjen. Sej zdej punavaj take mejhne zlucince sam pugojno ubsojaja. Nč na scagi. Ja zdej pa puvej še, kuku je blu pol naprej, se s s enkat cigareta z užigalankam pržgau. Al sa te aretirat al kal?

Veš, ke sem s tou jest tam pred auslugam z užigalankam cigareta pržgat, pa stop k men en pulcaj in puguvera, de nej mu pukažem užigalenk, de bo vidu, če je pu zakone štemplan. Tu je biu pulcaj numara dve, ke sem s ga dober zapounu. Zvezjde pa ni mou še nubene, koker sem vidu. Jest sem biu seveda vez iz sebe, ke sem mu užigalenk muliu ke pod nus. S sreč m je pa glih tekak en fajn izgovor u glavla padu. Buh ga boš zahvalen. Ke m je tou pulcaj užigalenk uzet, mende pa u ene bukelce zapisat, sem se pa prec pustavu, ket petelen na gnoj, in mu reku: »Uprustite gespud pulcaj. Jest užigalenka na dam, ke sem dau glih učeri, ke je bla nedela, pedeset dinarču zajn.

»Tu mene nč na briga, kulst ste dal zajn. Užigalenk ni pu zakone štemplan, pa je fertik,« m je ugdvuru pulcaj. »Užigalenk dajte men, pa soj ime m puvejte. Ce me prec na ubugate, bote šli pa z mana, pa boma ta reč u vorenaga djal.

»No, no, mejčken še putrpite, de vam bom use du konca puvedu. Kene, učeri je bla nedela, ke sem jest ud enga Dalmatince ta užigalenk za petdeset dinarju kupu. Jest puznam zakone glih tku dober, koker vi, gespud pulcaj. Jest b šou prec na daukarja in s pustu užigalenk štemplat in pušten b plaču tistih stu dinarju, koker jih za en užigalenk puguveraja. Ke sa ub nedelah use konce-

larije zaprte, m je blu pa nemugoče soja držau-lanska dožnost strit. Glih zdeja sem pa namenem tu naredit. Majčken tiela pučakite, de ta reč uprave, ke bo užigalenk štemplan, vam ga bom pa prnesu pukažat.

»Asten dober. Jest vam zaupam, ke videm, da ste puštenak. Kar hiter ga neste štemplat, jest vas bom pa tiela pučaku, de m ga bote pukažal. Sej veste gespud, zakon je holt zakon. Ce se pulcija na bo zadržala pu zakone, kdu se bo pa pol?« m je reku pulcaj in m salutiru.

»Jest sem ja hiter ubrau nazaj preke pošč kar z užigalankam u rok. Pu pot sem se pa tula zmlisu, ke se m je škoda zdel tisteh stu dinarju, ke b jih mogu dat za štemplat. Kar hiter sem užigalenk nekam prou na varen skrou in šou rajš semla na kufe. Viš Neška, zdej me je pa začel skrabet, kua bo pulcaj reku, ke bom pršou kar brez užigalenka nazaj in mu puvedu, da sem užigalenk rajš u Iblanca vrgu, koker de b plačuou stu dinarju ud nega. Kar mejčken me tiela Neška pučak, de bom hiter ta reč upravu in se znebu te skrbi. Buh dej, de b m dober ta reč ven izpadla.

»Oh, Gustl, kdu b s mislu, de s ti tku nafri-gan? Kar hiter tec, de te na bo pulcaj predoug čaku. Če boš kmal upravu, te bom še tiela pučaka. Če b mene več tle na blu, m boš pa juter puvedu, če se t je ta knif dober ubnesu. Sej juter spet pridem fem na kufe, ke je res tku dober, koker ga ti hvaleš. Torej na svidenje!

Gustel je kar hiter ustou, pa je šou. Ni pa še menil ferkelo ure, pa je pršou že spet nazaj. Tku je biu pa dobre vole, de sem ga kar gledala.

»No, kuku s upravo?« sem ga prašala.

»Izborno!« m je reku in se tku smejav, koker pečen maček. »Veš, koker me je pulcaj zagledu, me je prec pražu, če je moj užigalenk zdej štemplan. Veste gespud pulcaj, ta užigalenk zdej leži tam pr flekajnarskem mostu u Iblanc. Men se je škoda zdel stu dinarju plačvat zajn, sem ga pa rajš u voda vrgu, pa sem s kupu ena škateca užigalic, de s bom lohka cigarete pržigu. Pulcaj m na tu ni druga reku, koker de sem pameten nareudu, ke muapoua se na sme guliat, pa m je hrbet ubrnu.«

Nedeljsko branje

Uboj za zabavo

Kunec je v divjem diru praškajoč z nogami planil noter pod ploeko skalo. Desna zadnja noga mu je odkrnila kamnat zadirek s čeri in izginila, prav ko je pes s smrčkom butil v luknjo. Pes se je v besnem zaletu prekopicnil in bevsknil. Kunec je zlezal po ravnem rovu v čeri pod skalo. Kremplji so mu škrtljali, ko se je pogajal naprej, zdaj s prednjimi, zdaj z zadnjimi nogami. Za seboj je puštal sled rjave dlake. Na sredi je postal in hlipal. Pred seboj je videl črni pasji smrček, ki je pihal in se mrdal na daljnem koncu rova. S težavo je potegnil nogo pod trebuh, zasukal tako, da mu je bilo moč videti oba vhoda v rov, in čakal. Lakotnico so mu utripale in se pritiscale ob skalo.

Z leve strani je pridrvel fantič preskakajoč bolvane, ki so obrobili vrh čeri. V desni roki je držal usahljeno vrbovo šibo. Na enem od bolvanov se je ustavil in ozrl. Pes je pridrignil glavo, pogledal fanta, pomahal z repom in zalajal. Fant je zavričkal in se pogajal po čeri k ekali. Pes je veselo zarenčal, sunkoma dvignil glavo, ter ves iz sebe praškal in nemočno grebel po luknji v apneničasti čeri. Fant se je vrgel po dolgem na tla, na tistem koncu, kjer je kunec ušel pod skalo, zaprl eno oko in pogledal noter. Ko se mu je oko navadilo teme, in je ugledal kunca, je še on zagrcal.

Ko je kunec na obeh straneh videl sovražnika, je poskušal zriniti glavo skozi majhno špranjo na levi strani, onod, kjer se je skala opirala na dva stožčasta podaljška čeri. Glavo je zrinil v režo do uhljev, dalje pa ni mogel. Obstal je pri miru. En uhelj se mu je preganil v dve gube, drugi pa naravnal po hrbtu in skoncema trepetal, ker je pihala vanj pasja sapa, ki se je bledomodra valila po zatohlem rovu. Nato je zaelšal praškaje, ki je prihajalo od zadaj. Fantič je s svoje strani potlaškal po rovu vrbovo šibo.

Konec šibe se je narahlo dotaknil kunčevega levega bedra, zdresnil po njem navzgor in zadel ob skalo. Nato se je šiba zavrtela, zaškrtala in obitčala v mehki dlaki na levi strani repa. Zasukala se je v drugo. Koža se je nabrala okrog šibe in na bedrih napela. Kunec se je prestrašil. Pridržel je sapa in bipoma izvelkel glavo iz razpoke. Ko je zagledal pred seboj na daljnem koncu rdeči pasji jezik, ki je visel izmed belih zob, je stegnil desno zadnjo nogo nazaj. Obstal je, desno zadnjo nogo upognjeno v bedru, in trepal z očmi. Biki so mu drhteli, uhelji pa se pritiskali ob ekrcni vrat. Šiba je spet škrtala in se zaobrnila. Kunec je potegnil kožo po trebuhu kvišku v klobučko kože in dlake, ki se je nabral ob koncu šibe. Šiba se je vnovič zavrtela. Kunec se je koža v bedrnem upogibu napela.

Fantič je zaklel. Udaril se je z bokom ob zadirek čeri. Togotno je revnil in zastokal: »As-e-e-e!« Pes je mahoma sunil gobec v luknjo in zalajal. Lajanje je odmevalo po rovu, da je dlaka na kunčevem vratu strepetala. Kunec je

zaprl oči, in glava se mu je poniknila. Močni duh pasje sapa ga je dušil. Fant je globoko dihnil in poskušal šibo spet zavrteti. Potne roke so mu spodrsevale po suhi vrbovini. Šiba je bila preveč okorna, da bi se vrtela. Kunec je imel kožo po vsem životu tako napeto, kakor je napeta koža na bobnu. Kremplji desne zadnje noge so se mu oprile, jemale čeri s tako silo, da so se mu na koncih škrtali. Pes je vzdignil glavo in stopil nekaj korakov v stran, da je povihal kačo, ki je lezla po čeri. Potem je spet prišel k luknji, dvignil levo sprednjo šapo in eklonil glavo po strani.

Fant je zlagoma in previdno začel šibo vleči. Nekaj trenutkov jo je vlekel, tako po malem, da kunec ni čutil, kako ga vleče. Kar na lepem pa mu je desna zadnja noga, ki je nosila težo celega telesa, praškajoč zdrsnila nazaj, in nato votlo udarila. Celo telo mu je začelo polzati in butati ob čer, s prednjimi nogami pa je v temi grebel po tleh. Puštil se je počasi vleči nazaj, ker je bil preveč zbežon, da bi se uprl. Pes je vohal pri svoji luknji skrajša pazljivo, pollej pa nepočakano. Zazdelo se mu je, da hoče kunec uiti. Zdrvel je preko skale k fantiču, bevskal in zrinil smrček med fantičev obraz in luknjo. Potem je zavtil in se pogajal nazaj k svoji luknji.

Kunec je bil približno en čevljev od fantičevih rok pri kraju luknje, ko se je šiba zataknila v špranjo tam, kjer je skala slonel na podaljšku čeri ravno v žrelu rova. Fantič je zaklel in šibo potresel. Šiba pa se ni dala premakniti. Zato jo je porinil nazaj. Ko je kunec začutil, da je napon ponehal, je potegnil zadnjo nogo k sebi. Fantič je poskušal zasukati šibo še enkrat, da bi jo izdl. Ze jo je malo zavrtel, ko je kunca koža na levem bedru počila in se odrla. Kunec je naglo sunil z glavo navzgor in navzdol, silno zavtil, se pogajal naprej, in z vsemi štirimi butal ob čer. Pes se je nepočakano zaletel v svojo luknjo in si ob čeri porazal gobec. Nato je legel na trebuh. Oči je imel vodene in čeljusti narahlo odprte. Fant se je vzdignil na kolena, pograbil šibo oberoč in jo s precejšnjo krpo kunčeve kože na konci iztrgal iz rova. Kunec je omoten od bolečine lezel naravnost naprej, ne da bi mu bilo mar psa. Pes je odmaknil gobec. Rep se mu je zravnal, Oči so se mu prirole. Prsi so mu drgetale. Prikazala se je kunčeva glava. Tedaj je pridušeno zavtilo, in ko so se pasji zobje stisnili v kunčevem vratu, je tiho škrtalo.

Ko je fant ekotil čez skalo, je pes zmagovito stresal kunca. Fantič je pograbil kunca za zadnji nogi in eurovo bronil psa v rebra. Pes je epustil kunca in cvileč stekel nazaj. Fant je vzdignil telo, ki je tako drgetalo, kakor da bi preskakovalo v smrtnih težavah ograde. »Živijo!« je iztisnil fant skozi zobe.

Nato je razstrelil kunčovo glavo ob skali.

(Angleško: Liam O'Flaherty.)

Prišla bo pomlad zelena...

Miška

Daleč tam zunaj, v poslednjih hišah konec mesta, ni bilo niti zrnca več za živeč. Zatorej se je mlada miška odpravila, koj ko se je zmračilo, v pošastno blodišče ljudi. Po dolgem švigašva-gstem iskanju je našla luknjo v zidu velikega, mogočnega poslopja. Prerinila se je skozi in je bila mahoma vsa v iskreči se svetlobi. Prestrašila se je in se pomaknila nazaj. A koj nato je radovedno pomolila smrček naprej, ozrla se je krog sebe in je smuknila v neskončno blesteči se prostor.

Tega poznega zimskega večera so šli trije moški vzdolž ceste skozi temo.

»Do jutra bi bili morali počakati,« je dejal eden od njih, ki je bil višji knjigovodja in je pospešil korake.

»Ah kaj,« je odvrnil blagajnik, »zaradi teh nekaj ur pešpoti!«

»Prav,« je rekel prokurist, »bomo vsaj vedeli, da je denar čez noč že na varnem v blagajni, ki ji ni nihče kos, in bomo lahko mirno spali. In jutri zjutraj bo moč točno izplačati mezde in plače.«

Blagajnik je imel v svoji aktovki dve sto tisoč dinarjev za izplačevanje mezd, in po ta denar so bili ti trije šli v mesto v banko. Zdaj pa so se vračali nazaj in v tvornico, ki je bila daleč zunaj mesta.

Trdo so udarjale stopinje teh treh moških skozi temo.

»Dobro, da smo trije,« je dejal knjigovodja, »saj nikoli ne veš...«

V naslednjem hipu je padel. Aktovka mu je spolzela iz rok. Prokurist jo je brž pograbil. Napol oslepljeni od razburjenja, so vsi trije videli, kako sliš se iz bližnjega grmovja izločiti dve postavi in zbežali v gozd. Hkrati pa so ti trije dognali, da se je knjigovodja zapletel v zanko iz bakrene žice; razvoljali so jo in jo zaglali proč.

Mahoma je prokurist zavpil: »Električni tok!« Vse bled ko zid je pokazal na konec žice, ki je bila obtežena s kamnom in vržena čez električni vod. Vsi so zdaj videli, da je bila žična past v zvezi z električnim vodom.

»Toda — toda — kako je to mogoče, da smo mi trije še živi?« je slednjič zajecjal knjigovodja, »saj smo se vsi dotaknili žice...«

Resnično, kako je bilo to mogoče? In kako se je zgodilo, da sta prav ob istem času postala Janko in Metka srečen par? V isti minuti, ko so bili oni trije tako čudovito rešeni?

Mladi inženir Janko in učiteljica Metka sta sedela v družinski sobi pri Metkinih starših in sta šahirala. To se je dogajalo večer za večerom in že več let, kar nikakor ni bilo vseč Metkinim staršem, ki bi bili že radi zvedeli, kaj ta inženir prav za prav misli in zakaj že slednjič naravnost se zaslužbi Metke. Pa tudi; Metke ni bila volja, da bi bila samo šahirala, in prav tako ni maral tega Janko sam. Vendar, Janko je bil take sorte, ki kar ni mogel najti pravih besed.

»Kraljica!« je pravkar zmagovito vzkliknil in je se segel z roko, da bi s tekačem napadel. Tedaj se je stemnilo. Tako se je stemnilo, da je njegova roka, ki je pravkar hotela ograziti kraljico na šahovnici, prevrnila vse figure in se je oklenila roke kraljice svojega srca. »Šah kralju,« je zašepetala Metka — in nato je bilo vse tiho.

In prav nič nista opazila in sta se vsa srečna držala za roke, ko sta oče in mati smejočih se obrazov stala pred njima z gorečo svečo »Kratek stik!« se je pošalil oče. — »Torej vendarle pojasnilo!« je vzkliknila mati vsa vesela.

»Oddelek 26 je brez elektrike,« je naznanil strojnik električne centrale, ki je oskrbovala del predmestja z elektriko in lučjo. Pogledal je na kazalec, čigar drhteče delovanje je nenadoma zamrlo.

In tedajci je ugasnila luč tudi v sosednji hiši, prav tako kot pri Metkinih starših. To pričko je uporabil nekdo, ki je popival v krčmi, da se je, ne da bi plačal, naglo izmuznil iz krčme.

V prvem nadstropju je nenadna tema nekemu fantu zaprla knjigo, ko je bil vprav sredi najbolj napetega prizora svojega detektivskega romana; za nadstropje više pa je ista tema dokončala mukopolno šivanje starki pri šivalnem stroju, in v kavarni »Pri roži« je predčasno prekinila kvartanje in je obvarovala mladega dijaka pred izgubo velike vsote denarja.

Svetilke so ugasnile. Vendar se je zdaj za njimi, v četverokotu odprtih oken zablistela druga, milejša luč. To je bil odsvit zvezd, ki so se jasno in epokojno iskriale na nočnem nebesu. In svetile so se nad vsemi majhnimi in velikimi dogodki tiste minute. Te dogodke pa je povzročila neka majhna, lačna miška s tem, da je žrtvovala svoje življenje. Po dolgem iskanju je strojnik električne centrale našel vzrok motnje. Zasmel se je, ko je potegnil zmrcvarjeno živalco za rep ek izpod žic, rekoč: »Lej si ga no! Zaradi ene same miške! Le kako je zašla sem noter?« (A. Leitiš.)

Nedeljski listi

»To je namreč volja božja, da se posvetite...« Jasen izrek, po katerem more vsak prav pojmovati in uravnati svoje življenje. Kaj bi mogel ugovarjati temu izreku? Nič, prav nič se ne more ugovarjati. To je pač izrek, ki kaže vsakemu prav pot v bodočnost. Nikogar ne ovira pri njegovem delu in pokliu; nikomur ne zabranjuje nič, kar je v resnici velikega, dobrega in lepega.

»To je namreč volja božja, da se posvetite...« Ali misliš predvsem nato? Potem je vse drugo v redu, potem počiva nad vsem, kar storiš, božji blagoslov. Bog je zadovoljen s teboj in njegovo delo je tvoje delo, ker ustreza njegovi volji. Kar pa te ne posvečuje, ni njegovo. To nima koristi, nima smisla, nima pomena. Potem je boljše siromaštvo, ki nas posvečuje, nego bogastvo, ki nas pogublja. Pa tudi nasprotno, potem je boljše bogastvo, ki nas posvečuje, nego ubostvo, ki nam more biti v pogubo — seveda, kolikor je to v našo odgovornost.

Kdor razume izrek: »To je namreč volja božja, da se posvetite:« ta bo tudi razumel smisel in skrivnost trpljenja. Trpljenje, da trpljenje napravlja ponižne glave, pobožne roke, vdane oči, pa tudi resne, plemenite gube v obrazu in polaga pokojen mir okrog usten.

Grof Leo Sternberg, znan avstrijski politik in pesnik, je po dolgem času, toda šele na mrtvaškem odru, zopet videl svojo mater. Zalosten in začuden je gledal v njen plemeniti, od skrbi razgubani obraz in še bolj razgubano čelo. Potem pa se je vrgel na kolena z bridkimi vzkliem: »In jaz nisem vedel, da je moja mati — kraljica!« Zares, trpljenje ji je dalo kraljičji obraz in izras.

Za vse trpeče, za vse bridko obiskovane, za vse, ki si ne najdejo nikjer več ne pomoči, ne sveta; za vse te govori danes sv. Pavel zadnjo, odločilno in folajžno besedo: »To je namreč volja božja, da se posvetite...« Živimo v časih, ko mnogi, zelo mnogi po nedolžnem trpe stiske in nadloge; ali pa jih morda v obilnejši meri trpe, kakor so jih zaslužili. Saj imamo še vendar nekaj dobrih žena in deklet, pa tudi pošteni mož in fantov, ki ne zaslužijo tako grenkim in nemirnim dnevom gledati v obraz. Pa tudi njim, kakor vsem velja: »To je namreč volja božja, da se posvetite...«

Jadrnica v vinarju

Vse hišice ribiške vasi čepijo za nasipom. Pokrajina je ravna, v neskončnosti sega pogled v daljavo. Le zadaj kraj ceste samotno štrli nekaj stolpov v nebo. Malce počevno stojijo in so nagujnici proti kopni zemlji. Viharji, ki prihajajo od morja, so štrli njihov ponos.

Za nasipom je morje, ki se zmeraj giblje. Ne-prestano se podnevi in ponoči zajeda v skalnate sklade na nasipu. Nikdar ni miru. Zmeraj je hru-menje in vrvenje v ozračju. Kadar pa vihar z bičji udarja po vodi, takrat morje grmi in kriči. — Ljudje v kočah prisluškujejo. Temno je. Nasip sloka. Topoli ječijo, da jih siliši na daleč. Pene se v belini vrtničijo na skalah Vrteče se luči svetilnika pa švigajo kakor preplašene živali nad razburkanim morjem in okorelo zemljo.

Zjutraj je sijalo sonce. Morje je bilo skoraj mirno in gladko. Ribiči so se bili odpeljali na lov. A proti polднеvu se je na zahodu nagromadila kopicna črnih oblakov. Sonce je zbadalo. Sun-koviti zagoni sapa so nenadoma butali kvišku in so trgali veje s topolov. Morje se je vznemirilo. Valovi so imeli zahrbtno bele grebene. Stemnilo se je. Cunjasti oblaki so se podirli po mrtvaško bledem nebesu. Ribiči so se povrnili.

V vaški krčmi so že imeli luč. Okrog mize s kvartalno so sedeli ribiči in pa po modri obleden gospod iz mesta. Kvartalni pa niso nič več. Iz pip se je kadilo, oknice so neprestano šklopetale. Vihar je tulil v dimniku in je trgaj opeke s streh. Nad vsem pa je bilo hrumeče grmenje morja.

»Hudo je, kdor je v teje nevihti na morju,« je rekel gospod iz mesta.

»Jaz sem že hušje nevihte doživljal,« je odvrnil star ribič. Nekateri so prikimali. — Ana, krčmarjeva hči, je stopila k točilnici namesto očeta. Bila je velika in trpka, ponosna in plavalasa. Laskave besede mestnega gospoda je kar preslišala. Gašper in Krištof, dva plavolasa, mla-

da fanta, sta glasno naročila še pijače. Pri tem sta drug drugega merila z očmi.

Vsak od njiju bi si bil rad pridobil Ano. To se je pletlo že več tednov. Težke, stisnjene pesti so počivale na hrupavi namizni plošči. Zunaj je besnelo morje, a v njunih žilah je besnela kri.

»V takem vremenu bi niti ven ne stopil,« je začel spet gospod iz mesta.

»Lahko si mislim,« je porogljivo odvrnil Gašper.

»Menda bi ti, Gašper,« je vprašal Krištof in je poškilil čez nizo proti njemu.

»Jaz bi se še ven na morje upal!«

»S parnikom, kaj?«

»Z jadnico!« je zavpil Gašper in je na sredo mize položil svojo pest.

»Moj čoln je koj za nasipom. Kako bi bilo, če bi ga pogajal po morju, kaj?«

Gašper je takoj vstal: »Kar! Rekel sem — in to drži.«

Krištof se je prav tako dvignil.

»Kaj sta znorela?« so vzkliknili ribiči. »Ana, tak reci jima vendar! Tebe bosta ubogala ta dva tepeca!«

Ana je skomignila z ramama. Ona dva sta šla do vrat in sta vse odrinila, kar koli se jima je postavilo na pot. Hreščeče so se zaloputnili vrata za njima.

Zunaj ju je ledeno, porogljivo, cefrajoče zgrabil vihar. Nič se nista zmenila za to. Kakor dva bika, ki devajo jarem na nju, sta rinila z glavo naprej. Na nasipu sta se opotekala ko dva pijanca. Burja jima je cefrala obleko. Čoln je pri pomočki poplesaval v penastem vrvežu in s treskom butal ob drogove. Krištof in Gašper sta se zagrizeno borila skozi ob nastpu. Dobro sta se zavedala, da bi bilo noro, če bi odjadrala ob tej uri. Toda kri je bila tako divja kakor morje in ni dala miru.

Prerinila sta se do jadrnice. Jadro je šinilo kvišku kot bi trenil. Vihar so je zagnal v sivo platno, kot bi se porogljivo zakrohotal in je pogajal jadrnico kot izstreljeno puščico v kipeče morje. Začulo se je tuljenje, vrskanje in žvižganje. Morje kipi in je razrito prav do dna. Gašper se krčevito oprjema vesla, v roke Krištofa za-režejo vrvi z jadra globoke, krvave brazde. Še sta gospodarja jadrnice. Oba si vroče želita ti-slega trenutka, da bi eden od njiju zakričal, naj se vrneta. Nebo je črno ko noč. Val za valom pljuska čez čoln in ga napolnjuje z vodo. Oba si morata na vso moč prizadevati, da sta čolnu kos. Vihar pa je hušji in hušji.

Ta vožnja po morju že zdavnaj ni več merilo za njune moči. Že zdavnaj ne gledata drug drugega v obraz, češ, katerega je bolj strah. — Obema se že svita, da sta dala na tehtnico vse kaj drugega ko le žensko. Zdaj se bliža val, ki je visok kot hiša, in na njegovem vrhu se reži smrt. Tedaj se za hip srečata pogleda obeh moških v blede mesečini. Nič sovražstva in nezaupa-nja ni v tem pogledu, nikakor ne, privikrat njima nihče od njiju nobene zahrbtno misli, oba sta resna in oba brez besede razumeata drug drugega: Zdaj tvegata več kot eno zmagol! Zdaj je v nevarnosti življenje obeh! Složno se morata boriti! Vsak od njiju je brez drugega izgubljen!

Neskončne množine vode pljuskajo nizdol. Čoln se brez obrambe divje vrti v krogu. Oba

»Lenka, glejte, da ne pozabite, da boste ribo vsak dan nakrmili!«
»Ali mislite, gospa, da se bo zredila toliko, da bi jo spekli?«

brodnika padeta in ležita na dnu čolna, držoč se drug drugega. Še enkrat videta peklju. Nato kratak odih viharja. Gašper se sopihaje dvigne in zakriči: »Vstani, Krištof! Midva morava priti skozi!«

Po trdem Gašperjevem obličju huškne smeh-ljaj. »Midva je dejal! Midva morava skzi!« Torej ne, jaz, ampak midva, čeprav prej nasprotnikate!

S podvojeno silo se spravitva v boj z vihro. Obodnice na čolnu se lomijo, v pljučih obeh moških piska, ko lovita sapa, z divjo slastjo grabi vihar po jadrnih in jih razcefra, jambor upogiba ko šibo. Oba se obupno borita. Ze tisočkrat sta misliila, da ju pobere smrt, tisočkrat sta se ji

spet izognila; drug drugega se držata, da si ogre-jeta zledenelo kri. — Tisočkrat premagata svoj obup, tisočkrat reši tovariš tovariša spričo divjih voda. »Midva se morava rešiti!« Oba!

Pozno zvečer, ko je vihar mahoma ponehal, sta dospela na obalo. Nejeverno so bolščali ljudje vanju, obisipavali so ju z vprašanji. Nista odgo-varjala, le čudno sta se smehljala in izječljala le eno: »Spati...«

Naslednji dan sta se Krištof in Gašper sešla v krčmi. Nista stiskala pesti, le drug drugega sta s plamtečimi pogledi motrila. Molče sta drug drugemu segla v roko, pristopila sta k točilnici, kjer je stala Ana vsa velika in bladna, trčila sta in se zasmejala. (G. Beseni.)

MLADI SLOVENEČ

Zgodnja pomlad

Brezen je prišel lažnivi od pomladnih žarkov vnet, hitro so na kopni grivi jagelci pogrnali v svet.

A čez nekaj dni ležali mrtvi so na trdih tleh in vetrovi so metali nanje sneg in gnali smeh:

Prav vam je, brezumni cvet!
Ni ledina precej vrt.
Hitro jeli ste živet — hitro vasi je vzela mrt.

A. M.

Čudovite dogodivščine v Afriki

1.

Mama je še poslednjič poljubila svojo ljubljeno Košatorepko in bridko zatarnala:

»Za božjo voljo, Košatorepka, nikar ne hodi v daljno Afriko! Ostani raje pri meni v varnem zavetju tivolskega gozda. Samo pomisli, kaj vse se ti lahko pripetijo!»

»Kaj neki?« je ugovarjala hčerka. »Skrijava se bom splazila v letalo. Letalo je veliko, jaz pa majhna. Bom že našla primeren kotiček, da me nihče ne bo iztaknil.«

»Preveč si pogumna, Košatorepka, se ni mogla utolažiti skrbna mama. Mar ne veš, kako napravijo s slepimi potniki, če jih dobijo? Na ladjah jih pomečejo v morje, z letal pa vržejo na zemljo.«

»Le nikar ne skrbi, mama! Sem že dovolj velika, da se mi kaj takega ne more pripetiti. Bom že pazila sama nase! To rekoči, je pogledala v sonce in se pošeno prestrašila: »Ojej, saj bom še zamudila! Skrajni čas je, da odidem. Mama, na veselo sviedenje!«

Stisnila je mami tačico in že je ni bilo več. Kakor blisk je drvela od drevesa do drevesa in se v naglih skokih bližala letališču. Letalo je že bilo pripravljeno za odlet. V naslednjem hipu je Košatorepka skočila na krov. Nihče je ni opazil, ne letalec ne ljudje na letališču.

Letalo se je dvignilo. Joj, kako prijetno se je zibal! Cisto narahlo, tako, da bi verveca kar prijetno zadremala, če se ne bi bala, da jo opazijo potniki. Toda strah je bil odveč! Kmalu se je Košatorepko prepričala, da ni v kabini nobenega potnika. Letalo je prevzalo samo običajni tvor in pošto.

Ker je bilo na zunanjem obodu zelo vetrovno in je bila verveca že večkrat v nevarnosti, da jo odpihne veter z letala, je skočila — predrzna in pogumna, kakor je pač samo verveca — skozi odprto okno v kabino. Prvi razred! Košatorepka se je udobno zleknila po mehkih blazinah in prav prijetno ji je bilo

2.

Slednjič je napačila tista dolgo pričakovana in srečna ura: Afrika! Košatorepka si je izbrala primeren trenutek, ko je aeroplan letel nizko nad zemljo, in pogumno skočila v globino. Kar vrisočila je od veselja. Toda kmalu se je utrudila. Saj takšno dolgo potovanje tudi ni kar takol sedla je na drevesno deblo. Toda — o, groza — domnevno deblo se je pričelo premikati in izkazalo se je, da deblo ni deblo, ampak krokodil. Še preden je moglo Košatorepka skočiti z živega drevesnega debela, jo je krokodil zagrabil za košati rep. To bi ji bilo kmalu v nesrečo.

»Okusen grizljaj za zajtrk,« je zadovoljno zabrzdal krokodil in že slovesno odpiral svoje ogromno žrelo, da bi jo pohrustal.

»Veverica je pričela klicati mamo na pomoč. Toda mama je bila daleč in je ni slišala. Pač pa jo je slišal slon in prihiten pogledat na obalo, kdo se tako nazaredno dere. Seveda se je dobrodošnemu stricu slonu zasmilila uboga verveca. Grozeče je zarežal nad požrešnim krokodilom:

»Če uboge živalce takoj ne pustiš pri miru, ti bo slaba predla!«

Dvignil je rilec in tako presunljivo zatrobil, da je krokodilu padlo srce v hlače in jo je neutegoma pobrisal nazaj v svoje blatno bivališče v reki.

Košatorepka se je svojemu rešitelju pri srčno zahvalila in mu obljubila, da ga nikoli ne bo pozabila. In še to je dostavila, naj se, kadar bo v stiski, kar nanjo obrne za pomoč.

Poslovila se je od svojega novega prijatelja in odhitela dalje — novim dogodivščinam na sproti. Ko se je zvečerilo, je splezala na visoko palmo in sladko zaspala. Nemalo je bila preseščena, ko se je drugo jutro zbudila in opazila pred seboj veliko, toda ozko rumeno glavo, ki je debelo buljila s svojimi majhnimi očmi vanjo. Pogledala je navzdol in videla, da je glava pritrjena na čudovito dolgem vratu velike živali. Ko sta se tako dolgo časa ogledovali od nog do pete, je spregovorila velika žival: »Moj Bog, kako smešna opica!«

Da bi jo videli, veverico našo, kako je zrasla v svojem ogorčenju: »Kaaaaj? Jaz da sem opica? Takšna nesramnost! Še nikoli mi ni nihče rekel, da sem opica. Veverica sem, da veš, tebe!«

»A tako,« se je vlijudno opravičila velika žival. »Nisem še nikoli videl take živali. Pa sem mislil, ko sem te tako videl plezati in skakati z drevesa na drevo, da si opica. Vedeti moram namreč, da se zanimam za nove živali. Sem doktor Zirafius, naravoslovec!«

»Doktor Zirafius!« je vzklisknila veverica. »Krasno ime! In naravoslovec da si, praviš? Potem znaš gotovo latinsko?«

»Rectum est!« je slovesno odgovoril dr. Zirafius — zirafa, kakor ji pravimo. (Rectum est se pravi po slovensko: res je.)

Kajpak je bila Košatorepka na moč vesela, da je sklenila poznanstvo s tako imenitnim in učeničem gospodom. Dr. Zirafius se ji je ponudil, da ji bo razkazal vse lepote afriških gozdov. Ker pa veverica ne bi mogla teči z njim vstric, sta se domenila, da mu sede na hrbet. In tako je Košatorepka na prečudnem jutranjem spreobodu na žirafinem hrbtu zvedela in videla marsikaj zanimivega, kar se našim ljubljanskim vevericam v Tivoliju še sanja ne.

3.

Na robu pragozda se je Košatorepka poslovila od ljubeznivega starega gospoda in ne-

Lepa beseda lepo mesto najde

1.

Mati je stopila na prag in proseče zakričala: »Nikar ne pretepaj konj, saj vidiš, da sta čisto zbegana! Se usla ti bosta, potem baš pa imel.«

Oče se je zadril nad materjo in še enkrat krepko ostrvrnil mlajšega konja. Ta je poskočil in zadel z nogo ob voz. Ker je bil spočit, se je tega tako prestrašil, da je v divjem diru zbežal z dvorišča. S seboj je vlekla starejšega konja, voz in še gospodarja. Gospodar je kričal na vse grlo in skušal pridržati podivjanega konja. Pa vse ni nič pomagalo. Mati je obupno vilo roke in prestrašeno gledala, kdaj se bo mož zamotal med kolese. Mladi konj, ki so ga klicali za Jelko, je čedalje bolj divjal. Gospodar je nazadnje moral apustiti vajeti. Bog ve, kako bi se vse to končalo, če ne bi Jelka raztrgala opreme in se oprostila voza. Šele čez nekaj časa se je naveličala divjati in prišla domov.

Gospodar je medtem spravil starejšo kobilo Doro v hlev in pregledal škodo. Podivjana Jelka je v teh nekaj minutah povzročila več kot tisoč dinarjev škode! Oče je bil na vso moč jezen. Vpil je nad materjo, ki ga je razdražila s svojimi nauki, ostevala je starejšega sina Jožeta, ki bi se lahko pomagal očetu pri delu. Dri se je, da mora narediti vse sam, zato pa je zdaj toliko škode...

Ko je zagledal pred vrati Jelko, je kar pobesnel. Peljal jo je v hlev, privezal trdo k jaslom, nato pa vzel v roke grablje in začel strahovito udrihati po njej Jelka je skakala zdi na to, zdaj na drugo stran, skušala se je oprostiti vrvi, pa se ji ni posrežilo.

Mati in Jožek sta v veži s stlenjenimi zobni posluala očetovo divjanje. Jožek je že dvakrat hotel prosiť očeta, naj neha, toda mati mu je odsvetovala.

»Jožek, premagaj se in ne hodi! Očeta boš že bolj razdražil. Samo to te prosim: obljubi trdno, da ti ne boš nikoli pretepal živali!«

Jožku se je storilo miho pri srcu. Joj, kako bi rad pomagal ubogi Jelki! Trdno je sklenil, da bo lepo ravnal z njo in jo samo z lepo besedo vzgajal k poslušnosti.

2.

Poslej je Jožek vsak dan prinesel Dori in Jelki kaj dobrega za pod zob. To je seveda storil le takrat, kadar ni bilo očeta doma. Z materinim dovoljenjem je večkrat na drobno narezal krompir in ga nesel v hlev. Kako sta bili kobili veseli! Ko sta pojedli krompir, sta Jožku lizali roko in se mu dobročkali. Včasih je Jožek podaril Jelki tudi skor-

jico kruha. Potem pa je ovil roke okrog njenega vratu in jo ljubeznivo klical: »Jelka, pridna bodi! Ubogati moraš, drugače boš spet tepena od očeta!«

Jelka je pokimala z glavo, kakor da bi ga razumela. Jožek jo je spet pogladil, nato pa stopil k Dori in še tej privoščil prijazno besedo.

»Da ne bo zamerala« je rekel materi, ki je prav ta hip stopila na prag in se mu prijazno smehljala. Jožek se je počasi učil voziti s konjema. Oče se kar ni mogel načuditi, kako ga ubogata. Večkrat je rekel sosedu:

»Mislil sem, da je Jožek premehak za naša konja in da ju ne bo mogel voditi. Pa sem se zmotil. Bolj ga ubogata kakor mene. Nikoli ne rabi biča, nikoli se ne dere nad njima — konja sta pa pohlevna kot ovčiki!«

Čedalje pogosteje je prepuščal konja Jožku v oskrbo. Nekega dne mu je velel, naj gre z Jelko v goro po les. Mati je ugovarjala, da je Jožek še premlad za to vožnjo, pa ni nič pomagalo.

»Naj se fant navadi trdega dela! Jaz se ne bom več jezil s tema našima divjakoma. Fant je mlad, vsega se mora navaditi!«

Jožek je brez ugovora odšel v gozd. Vedel je, da bo vlačil les po velikih strmini. Malo ga je res skrbelo, ko pa je videl, kako Jelka pohlevno in previdno vozi, se je zadovoljno smehljaj:

»Kaj se bom ball! Saj imam dobrega prijatelja s seboj!«

In izvlekel je iz žepa kos kruha, ki mu ga je dala mati za juzino. Dal ga je Jelki, češ: prijaznost za prijanznost!

Čez dobro uro se je Jožek že vračal proti domu. Samo nekaj korakov strmine je imel še pred seboj. Ze je mislil, da je nevarnost pri kraju; odmahnil se je in stopil pred konja. V tem hipu se je hlood zavilil počez. Jože je zakričal in že se mu je zdela, da je hlood prevrnil konja in njega in z obema zdrčal v globino.

Jelka pa je prej opazila nevarnost. V trenutku se je vrgla z viska na tla in s svojim močnim telesom odbržala hlood. S tem je rešila Jožku življenje. Sama je bila poškodovana, a vseeno je vstala in nadaljevala pot.

Se istega dne se je po vsej vasi raznesla vest, na kako čudežen način je Bog obvaroval pridnega Jožka. Oče je pa ta dan hočeš nočeš moral priznati, da se tudi pri živalih z lepo besedo in dobroto več opravi kot s preklinjanjem in tepežem.

MLADA NJIVA

Domovina

Goreče ljubi nas draga mati in zdi se nam, da ona je edina, ki vse prenese in trpi za sina, ki vsa za nas se mota žrtvovati.

Bojiš se, da boš moral sam ostati, da mater vzela ti bo holecina? — O, ne pozabi, da bo domovina postala tvoja druga mati!

Virant Branko, Dev. Mar. v Polju.

Materi

Nad mano je noč se razpela, ne vidim več belih poti, vse zvezde holest mi je vzela, vzdihljaj moj v temo se gubi...

O mati — med nama daljina — še sklepaš za sina rok? — O mati, ti zvezda edina še siješ v samotno sreč!

Peter Levec, dijak.

Vrag na Svetini

(Legenda.)

Visoko v hribih, nekaj ur hoda južno od Celja, leži vas Svetina, ki slovi po svoji znameniti romarski cerkvi. Ta cerkev je zunaj popolnoma temna, skorajda črna, kar je seveda nekaj nenavadnega. Še bolj čudno pa je, da te cerkve sploh ne morejo pobeliti. Kolkorkrat jo pobelijo, tolikokrat postane spet črna...

Najkrajša pot iz Celja na Svetino vodi po »Hudičevem grabncu«. To je globoka, ozka soteska, skozi katero divja hudournik. Skozi to sotesko je mogoče priti samo po železnih klinih, ki so pritrjeni v skali. Romantična je ta pot. Nad teboj se dvigajo več sto metrov visoke razpokane skale in le ozek pas je viden tvojim očem, zato vlada v soteski škrojar zmerom mrak; pod nogami pa ti buči hudournik iz kotanje v kotanje in napolnjuje sotesko s svojim hrumenjem. Če hodiš tod, si ne hote priznaš, da čudno ime precej ustreza stvarnosti.

Zdaj pa poslušaj tole zgodbo in zvedel boš,

zakaj in kako je dobila soteska to ime in v kakšni zvezi je s črno svetinško cerkvijo!

Mnogo, mnogo let je že preteklo od tistihmal, ko so še divji Turki hodili ropat v naše kraje. Življenje je bilo takrat hudo, vendar so bili ljudje boljši in pobožnejši kakor dandanes.

Posebno pobožni so bili Svetinčani. Svoje cerkve še niso imeli, zato so morali hoditi k maši daleč v Celje ali pa k Svetemu Rupertu, kjer je bila njihova fara. Čeprav je bila pot naporna, jih vendar ni ovirala pri izpolnjevanju verskih dolžnosti.

Vrag je v peklju kar zelenel od jeze, ko je videl, da so Svetinčani posebno dobro zapisani pri Bogu. Zarotil se je, da bo naredil temu konec. Premišljeval je in premišljeval, nazadnje pa je iztaknil rešilno misel. Odločil se je, da bo zgradil na Svetini cerkev. Čudno, kaj ne? Toda hudobec je imel svoje načrte in je že vedel, zakaj bo tako naredil. Vedel je, da se bodo Svetinčani polenili,

ustrašeno zastavila svoj korak v nepregledno afriško puščavo. Korakala je in korakala in proti poldnevju zagledala drug pragozd. Prišla je v deželno opico. Opice je kar mrgolelo na drevesih. Ko so zagledale našo veverico, so zagnale nepopisen vrišč. Odvedle so jo k svojemu kralju. Kralj se je neizmerno razveselil, ko je zagledal pripadnika svojega rodu — kakor je revež v zmoti mislil. Košatorepka mu je morala na dolgo in široko pripovedovati o svoji domovini. Kralju je bilo to pripovedovanje tako všeč, da je zapovedal, naj opice dožežne, kakšnega imenitnega gosta ima na svojem dvoru.

Ogromni lepaki so napovedovali na čast milemu gostu, slavnostno večerjo, na kateri naj bi predaval o zanimivem predmetu: »Opice v tujih deželah.« Zbralo se je na tisoče, deset-tisoče opic. Ko je bila slavnostna večerja pri kraju, je stopila na govorniški oder Košatorepka. Slovesno se je izprsil in začela svoj znameniti, zgodovinski važni govor. Tako-le je govedala:

»Slavno občinstvo! Doslej še niste vedeli, toda jaz vam povem, da živijo v tujih deželah tudi opice. Če ne verjamete, poglejte menel Jaz sem opica iz Ljubljane.«

Košatorepka se je slovesno obrnila naokoli, da so si jo poslušalci lahko ogledali z vseh strani. In s tem je bilo dolgega govora konec. Temeljito in izčrpno predavanje o razširjenosti opic po vsem svetu je bilo nagrajeno z navdušenim ploskanjem.

Drugače dne se je Košatorepka spet odpravila na pot. Kralju je kot zastopnica plemena v tuji deželi zelo prirasla k srcu in ji je zato dal celo kopo nasvetov na pot. Svetoval ji je, naj se predvsem in najbolj varuje krvoločnih tigrov. Če jim pride v pest, tako ji je razlagal, je izgubljena Levov pa da se ji ni treba bati, kajti so čisto prijazne živali, ki nikomur nič žalega ne storijo — seveda če niso lačne. Pa še tedaj bi se za veverico ne zmenile, ker bi jim tak majhen grizljaj prav nič ne utešil lakote

Slovo ni bilo tako lahko, kajti vsaka opica si je želela dlako iz veveričnega košatega repka za spomin. Kmalu bi jo bile oskubile do golega, če ne bi posegel vmes sam kralj, ki jih je napodil, da je lahko Košatorepka nemoteno odpotovala.

Ko je tako potovala po brezmejnih puščavi, je zagledala v zeleni oazi (zelenici), skozi katero je vodila pot, slona, ki je bridko jokal. Takoj je spoznala v njem slona, ki jo je rešil iz krokodilovih zob.

»Zakaj jočeš?« ga je sočutno vprašala.

»Kako ne bi, ko mi je pa črnski glavar iz vasi, ki leži takoj za zelenico, izstrelil puščico v zadnjo nogo. Rad bi jo izvlekel iz rane, pa je ne dosežem z rilcem. Hu, kako bolil je začel vekati.«

»Kar potolaži se,« ga je mirila Košatorepka. »Saj ti lahko jaz pomagam.« Res je spretno izvlekla puščico iz slonove rane. Potem pa je skrivnostno pomežiknila slonu in se zarotila:

»Črnskemu glavarju bom zdaj takšno zagodla, da me nikoli ne bo pozabil.«

In že je ni bilo več. Odbrzela je v vas in smuknila v kočjo črnškega glavarja. Z ostrimi zobmi se je zagrizla v lesene podpornike, na katerih je slonela poglavarjeva bajta. Napravila je v steni široke luknje. Nato se je vrnila k slonu in se od njega poslovila, svetujoč mu, naj gre malo proti vasi, kjer bo videl nekaj zanimivega.

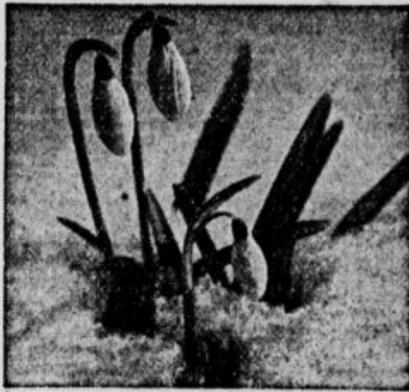
Slon jo je ubogal in odhlačal v bližino vasi. Ravno prav je prišel, da je še videl, kako se je zrušila kočja nad njegovim lastnikom. Črnski poglavar je namreč po stari črnski navadi, da se »iznebijo svoje golazni, drgnil s hrbotom od vrata svoje bajte. V temeljih izpodjednena kočja ni vzdržala takega pritiska in se je zrušila. Lahko si mislite, da ni bil poglavar od strahu skoro omedlel. Deset dni ga je moral vaški čarovnik polivati z vodo po hrbtu, da si je nekoliko opomogel. Kajpak je poslej slone pustil pri miru.

Še bodo imeli cerkev pred nosom, in tako ne bodo imeli več toliko zaslug pri Bogu. Upal je tudi, da si bo za plačilo izgovoril kako dušo. Pa tudi to še ni bilo vse! Vedel je namreč, da se na prostor sredi vasi vidi iz same Turčije. Tja bo postavil cerkev, da bo vidna daleč v Turčijo in bo privabila krvoločne Turke v deželo. Ti bodo opravili s telesi, duše pa bodo pripadle njemu, hudobcu...

Nekega dne se je kar naravnost predstavil svetinškimi veljakom, ter se jim ponudil, da jim sezida cerkev. Najprej so se prestrašili in začudili, potem pa so se toliko ojunačili, da so ga celó vprašali, kaj hoče za plačilo.

Prva duša, ki se bo iz vaše vasi preselila na drugi svet, bo moja,« je zahteval vrag.

Veljaki so se spogledali, hudobec pa je postrani škilil in jih opazoval. Oči so se mu hudobno svetlikale. Videl je v njihove duše in poznal njih misli. Možje so se namreč spomnili, da leži v bajti na koncu vasi stara ženica, ki so ji že ure štete. »Če te vzame, ne bo velike škode,« so mi-

slili in si prikimavali. V njihovih sreih se je pričela prebujati hudobija — in vprav na to je satan čakal.

Sporazumeli so se in vrag jim je obljubil, da bo cerkev narejena že ob zori drugega dne.

Res se je takoj v mraku spravil s svojimi pomočniki na delo in opolnoči je že bila ura v zvoniku nove svetinske cerkve.

Sam Bog Oče v nebesih se je začudeno ozrl skozi linico in prisluhnil. Videl je novo cerkev in v svoji vsevednosti tudi takoj spoznal hudobčeve naklepe. Odločil se je, da mu bo prekril račun. Izstala je svojo mogočno roko — in cerkev je postala popolnoma črna.

Hudobec je s pomagači pravkar nameraval oditi, ko je opazil, da je cerkev črna. Ukazal je pomagačem, naj jo pobelijo, sam pa je zadovoljno odkersval nazaj v svoje podzemeljsko kraljestvo. Bil je prepričan, da uspeh ne bo izostal in že vnaprej si je mel roke.

Ob zori drugega dne so Svetinčani že občudovali novo cerkev; le one jim ni bilo všeč: da je cerkev črna. Ko se je vrag oblastno prikazal med njimi in zahteval plačila, so ga odločno zavrnili, češ da mora cerkev popolnoma dovršiti, potem bo šele dobil plačilo. Hudobec je osupnil, ko je opazil nepobeljeno cerkev. Odvihral je v peklo, prej pa jim je še obljubil, da bo cerkev prihodnji dan bela kot sneg. Doma je pošeno premiknil svoje pomagače, češ da niso izvršili njegovega povelja. Proti večeru je odšel z njimi v Svetino, da pobeli cerkev.

Vso noč so trdo delali in vso stavbo sedemkrat prebelili — toda ob zori naslednjega dne je bila cerkev spet črna. Zdal je vrag spoznal, da je prevaran. Besen kot še nikoli se je pognal iz Svetine skozi velik hrib in ga preklal na dvoje. Drvel je naravnost proti Celju, kjer je imel navadno več sreče. Svetinški veljaki so se krepko oddahnili, kajti vest jih je hudó pekla.

Vendar pa vrag še ni bil popolnoma premagán. Res, da je izgubil dušo in da cerkev zaradi svoje temne barve ni privabila Turkov, ena želja pa se mu je vendarle izpolnila. Izkazalo se je namreč, da je stari pregovor: »Blizu cerkve, bliže pekla,« precej resničen. Svetinčani so namreč nekaj časa vnoto zahajali v cerkev, toda ččasoma so postali leni. Tisti, ki so včasih hodili več ur daleč k maši, se zdaj niti tistih nekaj korakov do cerkve niso potrudili. Raje so posedali v krčmah, ki so zrasle okoli cerkve kakor gobe, po dežju...

In še eno korist si je napravil hudobec: ko je na begu predrl hrib, je s tem napravil Svetinčanom najkrajšo pot do Celja, ki se torej po pravici imenuje »Hudičev grabenc«. Po tej poti je začel marsikateri Svetinčan v Celje in marsikateri Celjan na Svetino. Z njimi so prišle na Svetino razvade in navade, ki vragu zelo prija in mu pomagajo pri delu in kakršnih je v Celju — kot v vsakem drugem mestu — več kot preveč.

Vladimir Virant, dijak, Celje.

Medtem je naša veverica potovala dalje. Vročina je pritiskala. Zleknila se je pod košato palmo in v njeni senci kmalu sladko zadremala. Ko se je zbudila, je v svojo grozo opazila, da je v temnem prostoru. Skozi okno, ki je bilo zamreženo z bambusovimi palicami, je padala le medla svetloba v notranjost. Izza samotne ječe je prihajalo zamolklo renčanje. Košatorepka se je zavedla, da je v gradu krvoločnih tigrov.

Toda Košatorepka ni izgubila poguma. Kljub grozanski nevarnosti, v kateri je bila, je napeto poslušala, kaj se menijo tigri za steno. Slišala je, kako je kralj tigrov razlagal podložnikom svoj načrt:

»Preden mine ura, napademo levji grad. Armada tigrov je pripravljena...«

Daljš Košatorepka ni poslušala. Razumela je, da hočejo tigri napasti leve. Treba jih bo posvariti. Podjetno se je spravila na delo. Pregrizla je bambusovo omrežje in skočila z okna. Z velikanskimi skoki je dirjala proti levjemu gradu. Neopazeno se je zmuznila mimo dvorne straže v kraljevsko dvorano. Ko je kralj levov zvedel za nevarnost, ki preti njegovemu rodu, je hitro zbral svojo vojsko in odkorakal proti sovražnim tigrom. Razvila se je velika in krvava bitka. Zmagali so levi.

Potekali so tedni. Košatorepka je še vedno bila v levjem gradu in ni se ji slabo godilo. Ko je lepega dne pohajkovala po kraljevskem vrtu, je zagledala lastovice, ki so se vračale v domovino.

»Lastovice, lastovice,« jih je klicala Košatorepka, počakajte malo, tudi jaz pojdem z vami!«

Lastovice so ji zgradile gnezdo. Košatorepka jih je zapregla kakor konje pred voz. Ko se je prisrčno poslovila od gostoljubnega levjega kralja, je sedla v gnezdo in z lastovincami odletela nazaj v domovino.

Teško je reči, kdo je bil bolj vesel, mati ali Košatorepka, ko sta se po tako dolgem času spet videli.

Žalosten računski zaključek

(Velja tudi za naše kraje.)

Listi so v teh dneh objavili vest, da je bilo v letu 1939 v Švici ločenih 2996 zakonov. V 2496 primerih je bil kot vzrok ločitve naveden nesporazum med zakoncem, razrahljane vezi in da nista drug za drugega Le v 249 primerih je povzročila ločitve nezvestoba, v 62 ogražanje, v 102 zločinstvo in v 69 primerih so bili drugi vzroki za ločitev. V Švici naraščajo ločitve zakonov od leta do leta, dasi jih je bilo leta 1939 z 2996 ločitvami manj kot leta 1938, ko jih je bilo kar 3390! Toda tudi število 2996 za leto 1939 da misliti in predvsem še dejstvo, da je največ ločitev povzročila razravanost, razrahljanost zakonskih vezi. Ta razrahljanost pa izhaja manj iz gospodarskih težkoč, saj je ta vzrok zakonskih ločitev ne glede na gospodarske spremembe že 40 let naveden kot poglavitni vzrok. Poglavitni vzrok ločitev moramo iskati pač v splošnih kulturnih razmerah, ki so bolj in bolj pospešile, da je bil zakon izpodkovan, tako da prevladuje dandanašnji v naših evropskih civiliziranih krogih (ki jim pripada tudi Amerika) splošno ta težnja, da naj se možnost ločitve zakona zmeraj bolj olajša. Spočetka je bila ločitev mogoča le, če so bili dani hudi vzroki. Potem so bile pripuščene ločitve tudi brez kake krivde, na podlagi razrahljanosti vezi in slednjic je težnja ta, naj bo dovoljena ločitev zakona kar tako. S tem pa oblasti zanikajo sleherni versko in družinsko zvezo. Zakon je tukaj le še kot zasebno-pravni sporazum, ki ga je moči vsak čas ločiti. Švedska je tako pravico (s posebnimi pridržki) zakonske ločitve že uzakonila. Korak dalje je stopila Sovjetska Rusija, ki ne pozna nobenih pridržkov in ločuje zakone kar tako po mili volji zakoncev. S tem je na področju zakonskih ločitev dosežena poslednja točka. V

ostalih krajih Evrope še nismo tako daleč, vendar je že pripravljena pot za to. Toda s samim jadikovanjem in z golim ogorčenjem ne bomo mogli ničesar storiti proti temu neskončno težkemu problemu zakona. S samimi nauki in z besedičenjem ne bomo pri današnji generaciji ničesar dosegli. Kar naši generaciji, posebno pa mlajši generaciji čisto manjka, je to, da nima spoznanja za najvažnejše življenjske skrivnosti, ki naj bo predpogoj za moralno zavest. Saj smo dandanes kar preplavljeni z literaturo o zakonskih in spolnih novotarijah in mnogo teh novotarskih predlogov je brez dvoma resno mišljen. Toda le to je, da tem, ki predlagajo reforme v zakonskem in seksualnem življenju, tudi manjka spoznanje, da zlo ne more biti odstranjeno zgolj z utajo moraloverskih temeljev, marveč se zlo še poslabša. Tako zvani stovariški zakon se ni obnesel in povsod je očitno, da brez verske podlage, brez strpnosti, potrpljenja in samozataje zakon ne more držati, saj narekuje Cerkev svoje zapovedi na podlagi splošnega gledanja na življenje, ne pa z gledišča tistega breztalnega, razravnega mišljenja, kjer človek misli, da bi mogel razna področja svojega udejstvovanja v življenju kar tebi nič meni nič odrezati. Tudi v takih razravnih časih, kakor je renesančna doba, ki je poznala mnogo moralnih pregreškov prav do najvišjih cerkvenih krogov, so bili Cerkvi temeljna načela bolj važna kot celo kraljestvo, bolj kot Anglija Henrika VIII. (ki se je sprl s papežem, ker je zahteval ločitev in je nato, ko je papež to odklonil, nastal cerkveni razkol in se je Anglija versko odcepila od rimske-katoliške Cerkve).

Glavno mesto paprike V Szegedinu proizvajajo vitamin C

Ogrsko mesto Szegedin ob Tisi ni le znano po svojem golažu »szegedinskem golažu«, ki ga najdeš na jedilnih listih vsega sveta, marveč slovi tudi po svojih neizmernih nasadih paprike, ki so razporejeni okrog mesta in ki s svojimi plamtečimi cvetovi čudovito poživljajo vso okolico. Iz mnogih vročekrvnih ogrskih pesmi nam je znano, da Oger in paprika prav tako spadata skupaj kakor Pusta in ciganska godba. Le malokomu pa je znano, da je Szegedin vprav zaradi svojih nasadov paprike svetovna centrala za najvažnejši vitamin in sicer za vitamin C.

Pred nekaj leti se je profesorju dr. Szentgyörgyiju posrečilo iz paprike proizvajati neobhodno potrebnim vitamin C. Ta iznajdba se je izkazala kot znanstveno veledelo, zakaj odlej je mogoče poceni in v poljubnih množinah pridobivati to važno hranivo in Szegedin je postal središče te mlade industrije, ki more kriti tozadevno uporabo vitaminov vsega sveta.

Znano je že, da so vitamini tista, za življenje važna hraniva, ki jih mora telo s hrano dobivati in ki so neobhodno potrebna za telesni ustroj. Vitamin C zabrani, na primer, da človek ne dobi škorbute, to je tisto hudo bolezen ljudi, ki dolgo časa niso uživali zelenjave, sadja in krompirja. Vitamin C dobimo sicer tudi v marelicah, citronah in paradižnikih, a nikjer ga ni toliko kot v papriki. Zato je tako važna iznajdba omenjenega profesorja, da je moči kemično iz paprike pro zvajati vitamin C.

Proizvajanje teh, za medicino tako važnih vitaminskih preparatov, ki pobijajo bolezni, katere so nastale zaradi pomanjkanja vitaminov, temelji vprav na tej iznajdbi in je radi nje postalo omenjeno mesto prava zlata jama moderne prehranjevalne znanosti. Tako je paprika prav tako zdravilo kakor začimba in je poglavitno izvozno blago mesta Szegedina.

Ivan Kosoci Za izlet

Spomlad je tu, z njo se pričnajo izleti tudi za one, ki so pozimi čepeli za pečjo in po kavarnah. Za take prilike je nujno, da je človek primerno opremljen ne samo z obleko itd., temveč tudi glava, oziroma frizura, mora biti urejena. Od kar imamo trajno ondulacijo, ki omogoča trpežno

frizuro, ki je ni treba skrbno skrivati in katero ne uniči vlaga, je lahko tudi na izletu glava nepokrita. Kako prikupen je obraz ženske, ko se spomladanski vetrič poigrava z lasmi! Vendar čisto brez pokrivala še ne gre. Naši sliki prikazujeta frizure, primerne za izlet, s primernimi pokrivali. Manjša slika 1 a kaže frizuro, kakšna je brez pokrivala.

Kako si mast prihraniš?

Mastno meso daš v vodo, namesto na mast, da zarumeni. Daš ga v lonec, kjer je le malo vode in pustiš, da vpliva vročina z vseh strani nanj in ga zmeraj obračaš. Mast, ki se izceja iz mesa, povzroči, da meso porumeni.

Posodo za peko namaži zmeraj z raztopljenim masljo in ne s surovim maslom.

Za prežganje potrebuješ mnogo manj masti, če pripraviš prežganje najprej iz polovične količine masti in moke in nato dodajš potrebno tekočino. Slednjic zgostiš omako z vsukanjem moke.

Majhne skrbi

So ljudje, ki ob sleherni priliki nergajo in govoričijo, kako da je hudo in kakšne skrbi da jih tarejo. To so tisti ljudje, katerim se zazdi sleherna najmanjša skrb važna in ki jo vidijo v povečani obliki. Pomen zmožnost za življenje pa je ta, da človeka te drobne, vsakdanje skrbi ne vzemirajo. Kdor vidi pri drugih samo sonce, a pri sebi samo črne senice, ta seveda ne spozna mnogih lučk, ki mu jih nujna življenje, in ki prav te lučke prinašajo toliko svetlobe in toplote v naše domove. Treba je, da imamo glavo zmeraj pokoncu in da se ne urvarimo s stvarmi, ki »bi se nemara utegnile zgoditi«. Mirno je treba pričakati vse, kako se bo razvilo; treba je pa, da smo zmeraj pripravljeni, da posežemo dejansko vmes.

Naše življenje, posebno še življenje ženske, sestoji večidel iz samih malenkosti. Če nima kake pokliene službe, opravlja dan na dan svoje gospodinske posle in jih izvaja vestno, kot

Neredna stolica

je ženski večidel prirojeno. In zato postane ženska, preden dokonča svoje dnevno delo, ko večidel le polaga košček zraven koščka, tudi malenkostna. Če ji kdaj ne uspe kaka malenkost, recimo le kaka juha, pa se jezi vse dan, in ker je navajena, da gleda malenkosti, kot bi bile velike stvari, se ji tudi majhne skrbi zazdijo velike. Tako poimovanje pa vpliva kakor strah, to mori in uničuje človeka in jemlje veselje do dela. Prav tako pa bi bilo napak, če bi se hoteli izogniti vsem nevednostim. Vojak ne sme zbežati spričo sovražnika, gospodinja pa ne spričo vsakdanjih gospodinskih skrbi. Čeprav se te skrbi nagrmadijo pred njo kakor visoka gora, se ne sme plaho skriti, ampak mora trdnih korakov stopiti na pot, ki vodi navkreber do vrha. Z božjo pomočjo je vse dosegljivo.

špinače bi moralo biti v zemlji prav za prav že čez zimo. Ako ga sejemo takoj sedaj konec zime, skali še dokaj pravočasno.

Stročnice so v splošnem občutljive za nizko toploto. Izjemo delata bob in grah. Zlasti bob stori samo tedaj, ako je sejan zelo zgodaj. Dobra vrtna sorta je Handdown. Za hladno spomladansko vreme najmanj občutljiv je rani okroglozrnati grah n. pr. sorte saksa.

Izmed čebulnic zahteva zelo rano setev čebula za enoletno pridelovanje, kakor je n. pr. Zlatavska rumena. Na ta način gojena čebula zori sicer nekaj kasneje, zato je pa mnogo bolj trpežna nego ona iz čebulka. Naše gospodinje goje čebulo navadno iz čebulka. Za tako pridelovanje je pa najboljša naša domača svetlo rdeča čebula. Tudi za saditev čebulka in česna bo sedaj ugoden čas. Zelo rano zelenjad da drobniak. Večje grme vzemimo iz zemlje, jih razdelimo na več delov in iznova posadimo, če mogoče v močno, vlažno zemljo.

Za prve setve treba zemljo še posebno dobro pripraviti. Pogojeno bi moralo biti prav za prav že jeseni. Večina naštetih zelenjadnih plemen ne mara svežega gnoja. Najbolj ji pa ugaja rahla, že od prejšnjega leta dobro pregojena zemlja. V težki, prevlažni, mrzli zemlji bomo imeli z samimi setvami slabe uspehe. Ne sejmo, dokler zemlja ni toliko osehla, da se ne prijemlje orodja in obutve. Nikdar ne sejmo v slabem, deževnem vremenu.

Prilicni okraski za obleke

S pričujočih risb je razvidno, kako utegne najpreprostejši okrasek olepšati kako obleko.

1. Temnorjava popoldanska obleka je polepšana od rame do zapeljstva z nežno zlato vezzenino, ki jo vidiš tudi na pasu.
2. Črna volnena obleka ima na rokavih od komolca nizdol in na obeh ščitastih žepih srebrno vezzenino.
3. Na temnovijoličasti popoldanski obleki vidiš kot okras zlato vrstico v obliki črke S.
4. Zobčki iste barve, kot je obleka, so izredno lep okras obleke. Lepi so rdeči zobci na črni obleki.
5. Biserna vezzenina, ki je bila v starih časih moderna, je spet v modi.
6. Tudi prišiti, ozki žametasti trakci v dveh ali treh barvah tvorijo mladosten okras. Na naši risbi je obleka siva, žametasti trakci pa so rdeči in modri.
7. Jako preprosti in lepi so pretaknjeni trakci. Pričujoča obleka je peščenorjava, trakci pa so mavričaste barve.

8. Ta siva pomladanska obleka je na ovratniku in žepih okrašena s tankimi, rdečimi in črnimi vrvicami.

9. S preostalo volno si utegnesh obnoviti lanski kostum. Spletješ si ovratnik, žepne lopute in čepico iz volne. Obleka na sliki je siva, dopleteni deli pa so rdeči.

Špranje v peči zamažeš s temle lepilom: Zmečkaš osem delov ilovice, 1 del presejanega pepela od drv, 1 del kuhinjske soli, 1 del železnih opilkov, 1 del galuna in 1 del navadnega kleja. To mešaš, da postane skoraj trdo in zamažiš vse razpoke in špranje. V peči zakuriš šele, ko je to mazilo že posušeno.

Madeže od tinte, rje in koprnega svinčnika odpraviš z limonovo kislino ali s ponarejeno limonovo kislino; z njo madeže pokapljaš in obesiš blago na sonce.

Domači vrt

Kaj bomo sejali najprej

Letos kaže, da se bomo morali tudi na domačih vrtovih omejiti zgolj na pridelovanje zelenjadi. Stieka za živež bi utegnili biti vprav tedaj največja, ko bo godna razna povrtnina (maj, junij), poljski pridelki pa še ne bodo zreli. Prav zato pa je potrebno, da se vsakdo s posebno vnemo loti pridelovanja zelenjadi in o pravem času izvrši setve in druga dela, da bo imel s svojega vrta čimprej in čim obilnejši pridelek.

Tople grede obsejmo, če le mogoče, že pred sredo marca. V njih bomo vzgojili predvsem sadike od kapusnic, zelene, paradižnikov, pora, pa tudi prvo solato, redkvice in še marsikaj, ako so dovolj velike. Kdor nima tople grede, naj si priredi mrzlo gredo. V to svrhu izbere v zavetnem, sončnem kraju prostorček z dobro zemljo, ki ga ogradi z deskami in pokrije s kakršnimi koli okni, da temeljiteje izrabi sončno toploto in obvaruje setev zlasti ponoči pred premočnim ohlajanjem.

Čim se bo zemlja le toliko osušila, da se bo dala obdelovati, začnem sejati razno zelenjad tudi na prosto. Med zelenjadnimi plemeni je namreč mnogo takih, ki jih brez nevarnosti za seme lahko

sejemo, še preden se zemlja dovolj ogreje in setvam celo precej hudi nazikali nič ne škodujejo. Upoštovati moramo tudi to, da se pozne setve pri nekaterih vrstah sploh ne obnesejo, ker imajo zelo dolgo vegetacijsko dobo in je njih seme težko kalivo.

Izmed kapusnic sej najprej kolerabe (praška ali Dvorskega) in sicer v toplo gredo pa tudi na prostem v zavetno lego. Setev pokrij z smrekovimi vejami ali še bolje z okni (mrzla greda). Ko skali, odstrani veze, okna pa zračni. Prav tako lahko sejemo začetkom marca rano zelje.

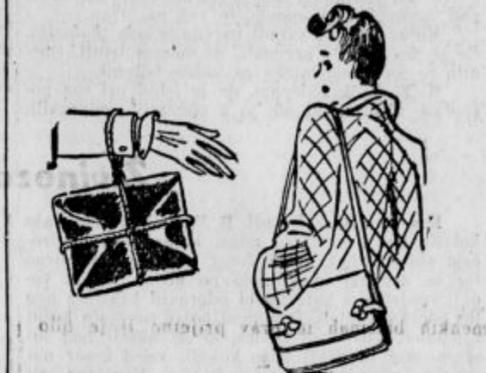
Najbolj zahtevne glede rane setve so nekatere korenčnice, zlasti peteršili, vrtno korenje in črni koren, ker jako počasi kalé. Tudi mesečna redkvice se lepo razvija, ako jo sejemo v zavetno, sončno lego, v rahlo, sprsteno zemljo. Do srede marca sejmo tudi rdečo peso (egiptovska ploščata ali okrogla).

Solatnice vobče niso preveč občutljive za hladno spomladansko vreme. Berivko sejmo čimprej, prvo seveda le na zavetne, tople grede v lahko zemljo. Tudi prvo setev glavnate solate (n. pr. kraljica majnika i. dr.) lahko opravimo že zgodaj marca meseca.

Špinača stori le v spomladanskem hladu. Zato jo sejmo kar kmalu. Najboljši sorti za spomladno setev sta viroflay in piking. Seme novozelandske

Drobnarije

Drobnarije, ki spadajo k obleki, so večinoma bolj važne kot obleka sama. Saj šele drobnarije: torbica, pahovka, klobuk, rokavice, nogavice in čevlji obleko poživijo in ji dajo pravo lice. Ne moremo pa k vsaki obleki kupiti primerne klobuka, torbice in pahovke, zato je važno, da smo pri izbori teh drobnarij zelo previdne in izberemo takšne barve in snov,

ki se ujema še z ostalimi našimi oblekami in plašči. — Obleko in klobuk lahko predelamo, usnjene torbice, ki je postala nemoderna, ne moremo predelati. Sicer so torbice dandanes na splošno bolj praktičnega pomena. Saj gremo le redkokdaj brez opravkov na sprehod. Kako prav nam pride torbica, ki je dovolj velika, da spravimo vanjo nakupljene drobnarije, listine in drugo.

Tu vidimo sliko precej velike torbice, ki jo lahko nosimo čez ramo. Takšna torbica je za dopoldanska pota zelo primerna. Jermen te torbice je — prav za prav — usnjen pas, ki ga pretaknemo skozi torbico.

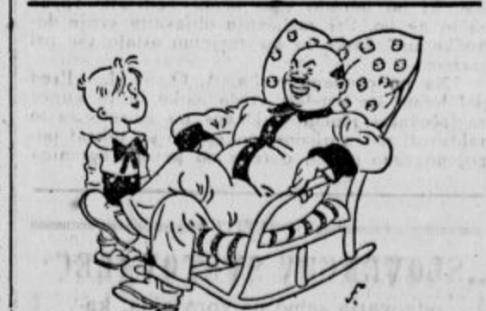
Naslednja torbica je narejena v obliki zavitka. Toda vrstica je le bolj okrasek; torbica pa se odpira zgornaj na zadrgo. — Oblika ovitka je v toliko pripravna, ker si tako torbico lahko naredimo same iz blaga, baržuna, kožuhovine ali pa iz usnja.

Beseda o špinači in še kaj

Danski profesor dr. Sonderbloem je baje sam doživel, da uživanje nekaterih zelenjav in sadežev vpliva na človeški značaj. Zdravljenje s krompirjem, pravi profesor, prežene živčno razdraženost in vpliva tako, da postane tisti človek razsoden in odločen. S korenjem in špinačo pa uspešno preganjamo žalost in slabo voljo. Belušji utrjujejo zavest dolžnosti, hruške povečajo zmožnost mišljenja, ananas pa človeka obrabri. Zelena solata pa baje vsebuje čudovito moč, da postane človek bolj muzikaličen. Nemara je danski profesor le pojedel preveč hrušk? Vendar, kogar zanima, naj poskusi!

Polentni prepričenec

Skuhaj do mehkega 2 debelejša krompirja. Ko ju olupiš, ju zelo dobro preliči in daj v posodo, kjer imaš ¼ l mleka. Primešaj malo polente (koruznega zdroba) dodaj 2 cela jajčka, osoli in če imaš rada, tudi malo sladkaj. Vso zmes še dobro premešaj in daj na pomazano pekačo. Kadar je že napol pečeno, dani po vrhu še malo suravega masla. Speci zlatorumeno. Tako pripraviš zelo okusen in še ne tako drag polentni prepričenec. Zraven skuhaj kompot iz krljcev, pa imaš dobro večerjo.

»Janez, kje imaš srce?«
»Tega pa te vem.«
»No, ali ne čutiš nobenih udarcev v prsih?«
»Ne, te čutim drugje.«

Škaf domači zdravnik

Dolenjka. Na eni goleni imate že 4 mesece rano. Od časa do časa se vam posuši, potem pa zopet ožgno. Zdravnik vam je rekel, da je to kožno vnetje; teta, da se tako začne rak; zopet drugi, da je to »flesc«. Vi pa spravljate v zvezo s čisto drugim pojavom. Stari ste 18 let, močno slabokrvni.

Mislim, da nimate razloga dvomiti v zdravnikovo dognanje. Rak navadno v teh letih ne nastopa. Tudi za »flesc« je že tudi prezgodaj. Ker je sladkorna bolezen v družini, je prav, da mislite nato, ker se noče noga zaceliti. Tudi to možnost je treba izključiti. Zaužite zdravniku, ne mažite in ne pacajte sami. Zveze pa nima nobene z onim, kar vi mislite. Ko se boste okrepili, bo prešla tudi ta nadloga.

L. I. P. p. E. Močno, splošno potenje, ki dalje časa traja, se pojavlja pri kroničnih infekcijskih boleznih (pljuča, sklepi), pri boleznih, ki močno slabijo človeka itd. Vzrok je pa tudi Basedow. Ker ne omenjate razen potenja nobenih drugih znakov, vam ni točnega ne morem povedati.

Gorenjka. Ne vem, če je to res mleko v čistem pomenu besede, za katerega rabimo besedo. Verjetneje se mi zdi, da je izcedek posledica sprememb v dojki. Na daljavo pa tega ne morem točno dognati. Obrnite se na zdravnika.

F. S. G. p. C. 25 let ste stari. Večkrat vas holi želodec. En mesec pa vas hudo skrbi kri, ki jo opažate večkrat po iztrebljenju. Trikrat se vam je vtila kar čista kri. Vprašujete, če nimate rane na želodcu?

Niti bolečine v želodcu, niti kri, ki jo opažate, ni zadosten dokaz za želodčni čir. Bolečine v želodcu spremljajo tudi druge bolezni ne samo čire. Pri čirih so navadno prav svojevrstne in značilne. Kri pa tudi v taki obliki ne prihaja pri čirih. Verjetno je, da se za temi krvavitvami skriva zlata žila. Potrebna je zdravniška preiskava.

S. A. Z. Odgovoril sem vsem na vaša vprašanja zaradi Basedowa. Kaj niste brali. Saj so bile začetne črke vašega imena in kraja. Če ste niste storili, klor sem svetloval, napravite čimprej. Stanje se vam bo iz dneva v dan slabšalo.

M. P. M. O zapeki sem pred kratkim ponovno razlagal. Razložil sem princip zdravljenja. Ste se ravnali tako? Ne vem, če boste s tabletami dosegli kaj uspeha. Koliko jih smete jemati, je v navodilu. Tega se držite! S tabletami samimi imam premalo skušenj, da bi vam jih mogel priporočiti.

F. D. R. p. M. Prva smernica za vaše zdravje je ta, da ne mislite več nazaj. Pomirili se boste in dobili zaupanje sami vase. Druga pa je ta, da greste po spoznanju zla z močno voljo po ravni poti naprej in ne omahnete več na stran.

Meša. Koža je zaradi barvila v koži temnejša. Če se bo dalo to pregneti, ne morem trditi. Obrnite se na strokovnjaka za kožne bolezni.

M. N. S. M. Sklepam, da je istok pri vašem sledica okvare, ki ste jo z operacijo odpravili.

Možnosti je pa seveda še mnogo drugih. Trenutno ni nobenih znakov za raka. Nevšečnosti, ki so s tem v zvezi, boste najbolje pobijali, če boste kar najbolj vestno skrbeli za snago. Jemljite večkrat hypermanganove kopeli, pogosto menjajte predloge. Spuman lahko uporabljate. Z vsem tem boste nadloge samo omilili. Ozdravili pa bi jo tedaj, če bi odstranili vzrok. Svetujem vam pa, da povprašate še strokovnjaka za ženske bolezni.

B. C. Lj. Kaj je vzrok ekcemu, ne morem dognati. Mislim pa, da so vam v bolnišnici povedali kaj o tem. Ni morda predolga kožica in za njo nesnaga, ki se nabira vzrok oteklini? Prav gotovo pa je eno. To, kar tudi »nekdo«, ni vzrok!

M. J. R. F. Za mater vprašujete, ki so zboleli pred enim mesecem. Prehladili so se, od takrat v trebuhu ni nekaj v redu. Potljo se ponoči, bolj jo jh roke in noge. Mati trdijo, da imajo trakujo, ker toliko poje, pa jim nič ne zaleže. Kuhate jim razne čaje, pa vse nič ne pomaga.

Svetujem, da pošljete mater k zdravniku. Potrebna je namreč preiskava. Lahko je to samo gripa oziroma njene posledice. Ker pa so mati v letih, v katerih takele bolezni kar rade pokazujejo na bolezni, ki so ližale kje skrite, je potreben posvet z zdravnikom.

R. K. V. p. C. Vzrok rachiitisa je pomanjkanje vitaminov v hrani. Nekateri govorijo tudi o tem, da je tudi dedni pri tem. Preprečiti se da s tem, da mati v nosečnosti vživa veliko vitaminov in kalcija.

A. K. M. V. posvetovalnici vam ne morem odgovoriti na vaše vprašanje. Če bi napisal ime katerega koli strokovnjaka v Ljubljani, bi mi lahko očitali, da delam javno reklamo za njega.

K. A. M. Mama ima črne žile. Pred leti se ji je ena odprla. Noge nosi povite, boji se pa ne prestando, da bi ji znova ne odprla kakšna žila. V bolnišnico noče, ker se boji, da bi ji nogo odrezali.

Zaradi krčnih žil samih še niso nikomur odrezali nogo. Zato je strah, ki ga ima mama, neopravičen. Krvavitve, ki se pojavljajo, če krčna žila poči, so včasih prav izdatne. Svetujem, da se mama odloči za korenito zdravljenje. Zdravljenje je mogoče tudi brez večjih operacij.

J. M. B. v. Pred enim mesecem se je po vaših krajih potikal stekel pes, ki je več ljudi ogrizel. Tudi vas je zagrabil za roko. Ker ste imeli debel plašč, sta se poznala samo odtiska zob. Krvaveli niste nič. Zaradi tega tudi niste polagali nobene važnosti na to. Dobra znanca vas je pa potolažila, da se steklina pojavi še po 7 letih. Kaj vam je zdaj storiti?

Steklina se pojavi po 1 do 3 do 12 mesecih in tudi čez. Verjetnost obolenja pa se po enem mesecu močno zmanjša. Ugriz skozi obleko je manj nevaren. Po vsem tem je tudi za vas malo verjetnosti, da bi zboleli. Svetujem pa vam, da greste v najbližji zdravstveni dom, kjer vas bodo cepili, če se jim bo zdvelo potrebno.

Živnozdravniki

Krastave noge kokoši. B. F. T. Nekatero vaše kokoši imajo krastave noge, katere jim povzročajo stalni srbež, vsled česar so kokoši nemirne ter se drgnejo in kljujejo po nogah. Zelite vedeti sredstvo, s katerim bi odpravili kraste z nog ter odpravili srbež. Omenjeni pojav povzroča kožni zajedalec, imenovan pršica, ki se naseli pod luskami nog in draži kožo kokoši, vsled česar nastajajo zgoraj omenjene kraste. Krastave ali apnene noge je mogoče zdraviti na več načinov. Najenostavnejše je namazati kurje noge s kolomazom ter jih potresti s pepelom. Tako nastane na nogah neprodušen oklep, ki pršice v nekaj dneh zaduši in kraste se začno polagoma luščiti. Slaba stran opisane načina odpravljanja krast pa je v tem, da se kokoši kljujejo po svojih nogah in pri tem pogoltno precej kolomaza in pepela, ki povzroča lahko znatne motnje v prebavilih. Priporočljivejše je namazati kokoške noge z mazavim milom ter jih po 24 urah oprati v topli vodi. Nato je treba namazati noge z mešanico petrolaja in sezamovega olja v razmerju 1:10. Isti postopek je treba večkrat ponoviti, dokler ne postanejo noge popolnoma gladke. Razen omenjenega

postopka pa je treba tudi kurnice temeljito očistiti in jo razkužiti z vrelim lugom.

Svinje grizejo les. I. S. T. Opažate, da vaše svinje glodajo korita. Radi bi vedeli, s čim bi dosegli, da svinje ne bi glodale korit. — Da svinje glodajo les je navadno vzrok pomanjkanje rudijskih snovi v hrani ter enostransko hranjenje s tekočo hrano. N. pr. pri hranjenju s pomijami ostaja želodec vedno prazen, ker tekočina hitro zapuša želodec. Svinje se ob taki hrani nikdar ne čutijo dovolj site ter zato stalno iščejo hrane. Zatorej hranite svoje svinje razen s pomijami tudi z nekoliko gostejšo hrano, kateri dodajate dnevno po 3 žlice klajnega apna. Namesto klajnega apna lahko dajete pusešene drobno zmlete jajčne lupine v isti količini. Včasih se dogaja, da tudi glistavi prečihi glodajo korita. Ker glistovost ni nikaj redkega pri prečihih, jim je dobro dati sredstva zoper gliste. Sam česen navadno ne zadostuje. V apoteki dobite na recept učinkovito sredstvo, ki sigurno prežene črevesne zajedalce. Če boste vse to izvršili, vam bo verjetno uspelo odvdati prečihe glodati les.

Pravni nasveti

Oprostitev hranilec. L. K., V. Po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice ni smatrati za hranilec, ki se oprosti vojaške službe v kadru, onega, ki se je po naboru oženil ter postal s tem edini hranitelj žene in otrok. Če ste se torej po naboru oženili, bi bila prošnja za oprostitve brez uspeha. Drugače pa bi bilo vložiti prošnjo na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja. — Glede podpore naj se žena obrne na domačo občino.

Zapravljanje posestva po drugem možu. V. K. J. - Po smrti vašega očeta se je morala vršiti zapuščinska razprava in tam se je tudi določilo, kako da je vaša mati prevzela posestvo in koliko je morala iz posestva po očetu plačati otrokom očetove dediščine. Če se je mati potem poročila v drugo, je mogla s svojo imovino prosto razpolagati in je mogla svoje posestvo prepisati na moža. Če mož sedaj zapravlja in je nevarnost, da bo vse spravil v nič, potem lahko mati predlaga, da se ga preklicne in mu bo sodišče postavilo oskrbnika. Če pa ne bo spoznan za zapravljivec, bi se mati mogla rešiti le na ta način, da doseže ločitev zakona po moževi krivdi. Potem bi mogla doseči tudi razveljavljanje ženitne pogodbe in bi posestvo zopet prišlo v roke matere.

Povišanje preživnine. S. J. - Nezakonska mati lahko zahteva povišanje dosedanje preživnine za otroka, bodisi, da so otrokove potrebe narasle ali pa, da se je očetov položaj zboljšal. O takem predlogu bo odločalo varstveno sodišče, ki bo moralo tudi očeta zaslišati. Tožbe za to ne bo. Pri zaslišanju objasnite svoje dohodke in izdatke in bo verjetno ostalo vse pri starem.

Na up prodana moka. A. O. Sv. J. - Pred pol letom ste prodali vrečo moke in je kupec zavlačeval s plačilom. Danes ne morete za to zahtevati sedanjjo ceno moke, pač pa takrat pogojeno ceno in 6% obresti od prvega opomina

— Drva morate plačati po pogojeni ceni ob času naročila. Če se pa takrat niste glede cene nič zmenili, pa morate drva plačati po dnevni ceni ob času dobave.

Zaradi malenkostne terjatve prodano posestvo. F. B. G. - Če je bila dražba v redu izvršena, je ne morete razveljaviti in bo kupcu ostalo izdražbano posestvo. Vaša stvar je bila, da ste se pravočasno brigali, bodisi za kako posojilo, da bi zahtevali upnika plačali, ali pa, da bi poprosili upnika, da odstopi od dražbe, ali pa da bi pridobili čim več ponudnikov, da bi bilo posestvo čim višje izdražbano, da bo vam preostali presežek tem večji. — Saj to vam je gotovo svetloval sodnik in bi se bili po tem ravnali.

Pravica nezakonskega otroka. S. M. R. - Nezakonski otrok ima pravico zahtevati od nezakonskega očeta, da prizna očetovstvo in da plačuje za njegovo preživnino toliko časa, dokler ni sam sposoben za samostojno preživljanje. Teh pravic otroku nihče ne more vzeti in je zato tudi ni izgubil, ker je mati prejela od fanta plačilo za obdrževanje.

Odgovor št. 1c: Fant lahko v v nekaterih primerih zahteva povračilo tistega, kar je dekletu podaril kot zaročenici v pričakovanju bodoče poroke, ki se je po krivdi dekleta razdrlo. Če pa je fant obdaril tudi še sestro svoje takratne izvoljenke, ne more take daritve preklicati in ne več daru zahtevati nazaj. Kar je dano, je zakopano.

Razveljavitev notarske pogodbe. F. G. Lj. - Posestvo ste z notarsko pogodbo izročili prevzemniku, ki se je zavezal, do vaše smrti obdelati posestvo in vam dajati prevzitek. Sedaj se je po prevzemniku odselil in noče vam delati, tako da ste morali sami najeti hlapca in dekle. — Zahtevajte od prevzemnika, da se drž dogovora v pogodbi in mu stavite zato primeren rok s pretnjo, da sicer odstopite od pogodbe. Če se tudi v tem roku prevzemnik ne bo brigal za vas, in vam ne bo dajal užitka, niti delal na posestvu, potem ga lahko tožite na to, da prizna, da je pogodba razveljavljena.

Dolg na neplačani preživnini. M. D. K. g. Imate nezakonsko hčerko, katere oče je bil od sodišča primoran, da plačuje mesečno preživnino po 75 din, pa je tekem več kot 10 let plačal vsega le 2800 din. Ostalega pa ne plača. Medtem in že prej je obljubljal, da vas bo poročil, zato ga niste terjali. Vprašate, če znoj, ko ste spoznali, da vas ne bo poročil, lahko

vse skupaj izterjate? — Terjatve na preživnini zastarajo tekem 3 let. Če vi kot varuhinja, napram nezakonskemu očetu niste sprti z izvršbo skušali izterjati zapadle preživnine, potem je preko 3 let zastala preživnina že zastarana in je ne morete več izterjati. Sedaj imate pravico, da predlagate pri varstvenem sodišču povišanje preživnine, ker ni samo narasla dražinja, ampak so tudi otrokove potrebe veliko večje.

Razširitev strehe. Š. J. V. M. - Sosed ima prost prehod preko vašega dvorišča. Če hočete na tem dvorišču streho gospodarskega posloja razširiti, tako da bo ivorišče v glavnem pokrito, morate pač streho tako napraviti, da ne bo sosed v svoji pravici prav nič oviran. Streha mora biti tako visoka in pod njo prehod tako širok, da bo prehod uporaben tudi za največje doslej uporabljene vozove.

Zaplomba jaje? F. S. L. - Promet z jajci je prost in jih po našem mnenju lahko konzervirate, kolikor jih potrebujete za lastno uporabo.

Premožjenje društva ob cepitvi. Š. R. Z. - Z društveno imovino sme razpolagati odbor in občni zbor v okvirju določb v pravih. Preden je skupina članov izstopila in osnovala v svoji vasi novo slično društvo, je mogla ta skupina na občnem zboru predlagati primerno delitev imovine. Če ste to opustili, sedaj po izstopu iz društva, niste več član tega društva in tudi do društvene imovine nimate več nobenih pravic. — S pogajanjmi skušajte doseči pameten sporazum, s silo ne boste mogli nič več doseči.

Odpravljen nezakonski otrok. P. J. S. B. Imate nezakonsko hčerko, ki ste jo popolnoma izplačali. Vprašate, če še kaj lahko zahteva, odnosno če ima pravico zahtevati dediščino. — Če se otrok že samostojno preživlja in dokler se bo samostojno preživljal, ne more nič več zahtevati od nezakonskega očeta. Če bi pa n. pr. hčerka zbolela in postala nesposobna za pridobivanje, pa boste kot oče dolžan skrbeti za njeno preživljanje. — Napram nezakonskemu očetu nimajo nezakonski otroci nobene dedne pravice.

Ogoljujani dediči? M. Z. L. D. - Po smrti starega očeta, ki je zapustil pet živih otrok, med njimi tudi vašega očeta, sploh niste bili

Posebno pazite, kaj bolnik pije!
Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in vaš bolnik čim čišše našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospecte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

zakoniti dediči, ker je bil sodedič z ostalimi brati in sestrami vaš oče. Zapuščinski dogovor, kakor je bil sklenjen med brati in sestrami, pač velja, kot je bil končno zapisan in podpisan. Vi sploh ne morete tožiti na neveljavnost tega zapuščinskega dogovora, ker pri tem niste sodelovali. To bi mogle vaše tete, ki bi pa morale dokazati, da so bile od vašega očeta z zvijačo ali z nepravilnim in neutemeljenim strahom zavedene k podpisu zapuščinskega dogovora.

Počena školjka v stranišču. F. D. - Če je školjka na stranišču počila zaradi neumornosti najemnika, ki je pozimi premalo pazil na to, da je bilo tudi stranišče primerno ogreto, potem je gospodar upravičen od tega zahtevati povračilo škode. Seveda mora v morebitni pravi di gospodar to nemarno najemnika dokazati. Če pa je kljub pazljivosti najemnika školjka zaradi prehudega mraza počila, trpi škodo lastnik, t. j. hišni gospodar. — Zaradi stanovanjske zaščite počena školjka ne more biti utemeljen razlog za odpoved.

Neizpolnjena obljuba zakona. I. P. G. V. Če ste nezakonski materi že pred več kot tremi leti resno in odločno povedali, da je ne boste poročili, potem je ona za sebe že zaradi preteklih treh let izgubila pravico odškodninskega zahtevka zaradi morebitne odškodnine. — Glede otroka vam svetujemo, da se zgledate na sodišču ter se bo po sodišču z vami in otrokovim varuhom uredilo, koliko da morate mesečno plačevati za vzdrževanje otroka. Neizterjana preživnina zastara v 3 letih.

Kmetijski nasveti

Umetno gnojilo za krompir in fižol. Z. G. Z. — Ker nam primanjkuje hlevskega gnojja, želimo gnojiti krompirju in fižolu z umetnim gnojilom. S katerim, kdaj in kako je gnojiti? — Krompir rabi za svoj razvoj več dušika in kalcija, zato boste mu gnojili z mešanim gnojilom Nitrofoskal I; fižol je bolj hvalježen za fosforno kislino, zato boste zanj vzeli Nitrofoskal Z. Na zemljišče, ki meri 1000 m², vzemite po 60 kg vsakega teh gnojil, potrosite ga po zemlji, ki jo prekopate ali preorjete. Potem šele sadite fižol ali krompir. Gnojja ne nasipati v brazde pripravljene za krompir ali fižol, ampak ga morate zaorati, da se zmeša z zemljo.

Premogov pepel kot gnojilo. A. Š. Lj. — Da je pepel bukovih drv dobro gnojilo za zelenjavo, je znano. Premogov pepel pa se odklanja. Kaj je vzrok temu? — Bukov pepel vsebuje do 10 odstotkov kalija in do 6 odstotkov fosforne kisline. Zato je dobro gnojilo za zelenjavo, zlasti za stročnice: fižol, grah. Premogov pepel pa ne vsebuje teh hranilnih snovi, je torej za rastlinstvo brez vrednosti. Je pa naravnost škodljiv, če ga rabimo takoj, ker vsebuje še neke strupene snovi, ki se v zemlji počasi razkrajajo in zastrupljajo rastlinske korenine. Zato na premogovem pepelu prva leta ničesar ne raste. Šele po nekaj letih, ko dež izpere tiste strupene snovi, se lahko tam naseli rastlinstvo. Toda druge koristi od njega nima, kakor da zrahlja težko zemljo. Torej premogov pepel ni samo nobeno gnojilo, ampak celo strupena snov, ki rastlinam škoduje.

Gnojenje ozimnega žita z umetnim gnojilom. J. F. D. Lj. Jeseni ste gnojili pšenici in ječmenu z nitrofoskalom Z, 150 kg na oral (5750 m²). Je-li to gnojenje zadostuje? — Je-li bi bilo dobro spomladati pognojiti še z apnenim dušikom? — Sejano je bilo na krompirišču v razmeroma dobro zagnojeno zemljo. — Nitrofoskal Z vsebuje po navedi tvornice 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforne kisline. Če računamo to na hektar, pride okroglo 300 kg tega mešanega gnojila na 1 ha. Ker je pa to gnojilo sestavljeno iz kalijeve soli, apnenega dušika in superfosfata, ste gnojilina 1 ha s 60 kg kalijeve soli, 75 kg apnenega dušika in 150 kg superfosfata. (Na 1 oral torej polovico teh). To je zelo šibko gnojenje, ki temu žitu ni preveč nevarno, da bi poleglo, pa tudi učinka ne bo bog ve kaj. Če ste sejali žito po dobro razgnojnem krompirju, tedaj vam ni bilo treba gnojiti še s tem mešanim gnojilom, ki bi, če bi ga več dali, po-

vzročilo poleganje. Tudi apnenega dušika ne trošite, pač pa, če morete dobiti superfosfata, tega dajte še kakih 150 kg. Po njem boste šele videli uspeh gnojenja pri zrnu Apneni dušik pa žene preveč v rast n bujnost, zaradi česar žito po njem zlasti na močnih zemljah rado poleže. Fosforna kislina v superfosfatu pa vpliva na cvetenje, zorenje in na klenost zrnja; pa tudi slamo utrdi, da ne poleže.

Krompir in umetno gnojilo. M. H. V. G. — Lani ste njivo krepko zagnojili s hlevskim gnojilom ter posadili krompir. Letos bi istotam dali krompir, pa je hlevski gnoj predrag, zato bi radi gnojili z umetnim gnojilom. Katerim? — Za tako malo njivo od 700 m², kakor je vaša, si boste lahko kupili mešano umetno gnojilo Nitrofoskal I, ki vsebuje vse troje hranilnih snovi. Za vašo njivico ga bo zadostovalo 50 do 60 kg. Dobite ga v Ljubljani, kjer prodajajo ostala umetna gnojila. Cena mu je okrog 190 din za 100 kg. Pridetek bo po nem ravno tako dober, kakor po hlevskem gnojju. To umetno gnojilo potrosite po vrhu zemlje, nato jo prekopajte ali preorjete, da se zmeša s prstjo. Nikar gnojila ne nasipati v brazde, ko sadite krompir, ker bi mu znalo škodovati.

Predelava živalskih kosti v kostno moko. — I. A. K. — Nameravate osnovati tvornico za predelavo živalskih kosti v kostno moko za gnojilo. Zelite nasveta, je-li bi se to izplačalo, kako bi bilo s tem začeti, in stavljate še mnogo drugih vprašanj. — Dvomimo, da imate toliko milijonov, da bi lahko postavili tvornico za predelavo kosti. In ko bi, recimo, to res postavili, ne bi dobili dovolj kosti, da bi se vam obrat izplačal. V naši državi imamo samo dve tak tvornici: manjša je v Belgradu, večja v Ljubljani — tvornica za kley, ki danes ne moreta obratovati v polnem obsegu, ker ne dobita dovolj kosti. Pred vojno sta jih mnogo uvažali iz inozemstva, ker jim domače niso zadostovale. Celot iz Amerike in Japonske sta jih dobivali. — Nadalje je predelava združena z velikimi predpripravami. Kost se morajo odbrati, očistiti in osušiti v posebnih strojih, drobiti, razmestiti, kuhati, razklediti, esušiti, ponovno zdrobiti in zmleti. V kaki majhni tvornici se to ne da izvesti. — Razkledena kostna moka vsebuje do 30% fosforne kisline, ki je lažje topiljiva kot sirova kostna moka, ki ima samo 10% tega rastlinskega hranila. Podrobneje o tem gnojilu in o drugih dobitih v knjigi inž. Simončiča »Splošno poljedelstvo« in v drugih knjižicah in brošurah o gnojenju.

Davčni nasveti

Prepla posestva. R. H. M. — Prenosa ozimnega darilna taksa: Vaš mož hoče prepisati na vas svoje posestvo, vredno kakih 100.000 din pod pogojem, da plačate vse prenosne takse. Vprašujete: 1. če je za izvedbo tega prenosa potreben notarski akt; 2. če je razlika v prenosni taksi med darilno in kupno pogodbo; 3. kolikšna so prenosne in druge takse pri vrednosti posestva v znesku 100.000 din; 4. koliko znaša notarski stroškovnik po tarifi za sestavo pogodbe in za izvedbo tega prepisa?

Ad 1. Za veljavnost vseh pogodb imovinske narave med zakonci je potreben notarski akt. Zato brez notarja v vašem primeru ne bo šlo.

Ad 2. Prenosna taksa bo v vašem primeru dosti manjša, če prevzamete posestvo v obliki darilne pogodbe, kakor v primeru, če prevzamete posestvo v obliki kupne pogodbe.

Ad 3. Če prevzamete posestvo v obliki darilne pogodbe, boste plačali sledeče takse: darilna taksa 3% od 100.000 din . . . 3000 din, prenosna taksa 1% od 100.000 din . . . 1000 din, brnovinska prenosna taksa 2% od 100.000 din 2000 din,

Skupaj 6000 din.

Če gre v vašem primeru za prenos kmetijskega posestva med kmetovalci, boste plačali le 1% banovinsko prenosno takso in se s tem skupni predpis zniža za 1000 din na 5000 din. Razen tega boste plačali še nekaj manjše kolkovine.

Če pa prevzamete posestvo v obliki kupne pogodbe, boste plačali sledeče takse: prenosna taksa 6%+1% od 100.000 din 7000 din banovinska prenosna taksa 2% od 100.000 din 2000 din

Skupaj 9000 din

Za banovinsko prenosno takso v primeru, da gre za kmetjsko posestvo, in za kolkovine velja isto kot pri darilni pogodbi.

ODREZITE

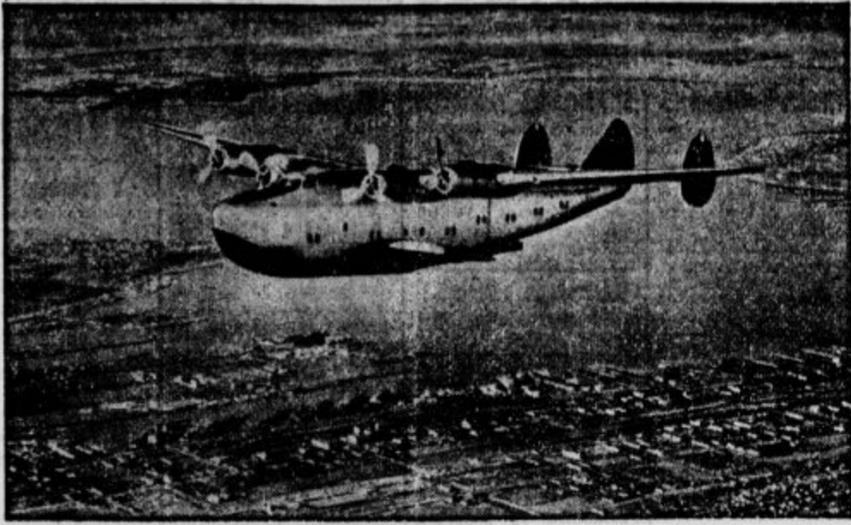
SLOVENEČ SVETOVALEC

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek

»Slovenec« 9. marca 1941

»Clipper je pripravljen za odlet v Evropo!«

Orjaško ameriško letalo je 10. svečana že 250 tlič napravilo zračno pot iz Amerike v Evropo

Dne 10. februarja je ameriško letalo, ki dobro leto dni opravlja skoro edino potniško in poštno zvezno službo med Ameriko in Evropo, 250-let odletelo na svoj polet. Časnikar, ki se je udeležil tistega poleta, kateri je bil nekak jubilejni polet, to zadevo takole popisuje:

Ob robu novega newyorškega mestnega dela leži letališče »La Guardia«, ob bregu Hudsonskega zaliva. Na bregu stoji mala sirena, ki se njen zvonki glas lepo sliši ne le po vodni gladini, marveč tudi po zeleni travni na letališču. Ta signalna sirena oddaja že svoje signale. Nekaj minut nato se na obširnem letališču zasliši močan zvočnik, ki napoveduje popotnikom:

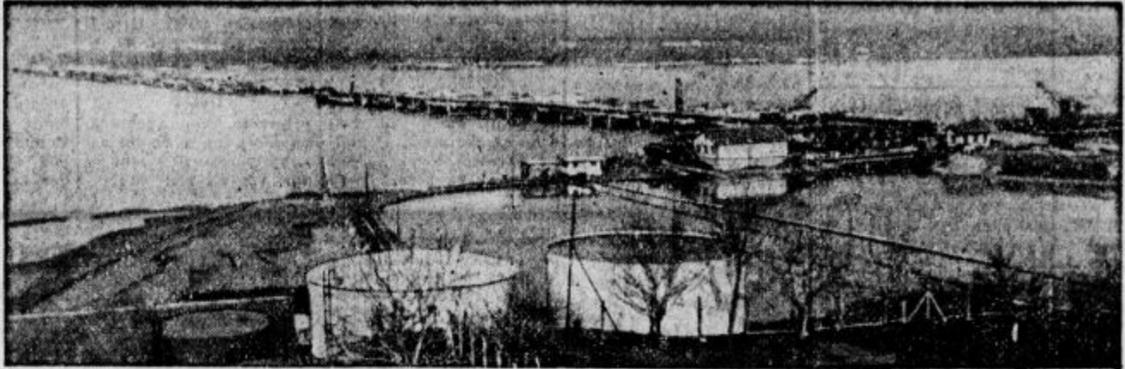
»Halo, halo! Clipper je pripravljen za odlet v Evropo. Kakor hitro bo dano znamenje za odlet, se bo letoči priljubljeni čoln dvignil v zrak ter bo v svojem poletu brez prestanka jutri opoldne že v Horti na Azorih, jutri večer pa v Lisboni. Vse voznjke bo Clipper stalno brezčasno zvezan z nami tukaj ter nam bo brezčasno vsako pol ure sporočal, kje je. Signal za odlet že prihaja. Gospe in gospodje, prosim, dobro se privežite k sedežem! Ali so okna in vrata zaprta? Halo, dekci, naprej!»

Tisti hip je ozračje že polno šumenja in brenčanja, kakor bi zavihral nad zemljo kak vihar. Dač zunaj v morskem zavihu se velikanski in nerodni trup počasi dvigne z morske gladine ter se okorno in sopihaje dviga v višave. V širokem loku obleti letališče. Peščica mehanikov in policistov dvigne roke k čepicam v pozdrav. Zdaj letalo že mirno in lahno leti nad morjem newyorških hiš, se obrne proti vzhodu ter v nekaj sekundah izgine v daljnih meglicah.

Ze več kakor eno leto se to dogaja vsak teden po trikrat. Trikrat na teden leti to letalo, ki ga Američani imenujejo Clipper, v Evropo, kamor nosi popotnike, pošto, časopise in pakete. Trikrat na teden se po isti poti vrača. To je najmlajša zračna poštna progna na svetu, saj se je rodila šele polet 1939. Toda redkokdaj se je zgodilo, da bi bila kakšna poštna zveza na zemlji, v vodi ali v zraku, v tako kratkem času postala zgodovinskega pomena, kakor se je to zgodilo s to Clipperjevo zvezo. Vzrok tega njenega velikanskega pomena je pač ta, da je nekaj tednov potem, ko je Clipperjeva zveza začela delovati, v Evropi izbruhnila krvava vojna, zaradi česar so tudi ladje, katere so dotle vzdrževale zvezo med Evropo in Ameriko vedno redkeje v uporabi. Ko pa je končno tudi Francija klonila na bojnih poljanah, tedaj so francoske luke na obalah Atlantskega oceana, ki so vzdrževale glavne zveze z Ameriko, prišle v roke zmagovalne nemške armade. Tudi angleške največje luke Southampton in Plymouth in nekatere druge niso več prihajale v poštev za čezoceanski promet. Tako je zračna zveza s Clipperjem, ki se je krčevito držal zadnjega mirnega koščka v zahodni Evropi, Lizabona, ostala edina poštna in prometna zveza med Evropo in Ameriko. Odkar pa so se medsebojne razmere med Anglijo in Ameriko še poglobile, je ta edina zveza še toliko bolj važna.

Clipperjeva zgodovina je hkrati zgodovina sveta v zadnjih 18 mesecih. Njegov cilj je zdaj, kakor povedano, edino le še Lizabona, ker drugje skoro ne more več pristajati. Na svojem letu v Evropo se vsakokrat skuša izogniti Bermudskemu otočju, kjer ga sicer angleška cenzura utegne zadržati več dni. Zato pa so kajpada poskočile zavarovalnice. Na svojih postajališčih mora zdaj skrbeti za vedno večje bencinske rezerve, kar je tudi ena težava več. Poleg vsega tega pa je zdaj začela ta zveza omejevati sprejemanje popotnikov, ker mora sprejemati toliko več poštnih paketov, pisem in drugih pošilk. Clipperjeva pošta je v Evropi in Ameriki postala že tako slo-

veča, da mora ob vsakem poletu Clipper vzeti seboj nič manj kakor 1400 kg pošte, pa še ne more vsem ustreči. Letalo, ki je seveda velikansko, je imelo prostora za 75 popotnikov. Zdaj pa jih jemlje le nekaj okoli polovice tega števila seboj, ker ves drugi prostor zavzame pošta. Zato pa

Most, ki so ga Nemci napravili čez Donavo, da so po njem prešli v Bolgarijo. Most je položen na vlačice, čez katere so položeni hlodi, kakor so pri navadnih mostovih hlodi položeni čez manjše čolne — tako zvane pontone.

Ženske znajo tudi molčati, če je treba!

Dve ženski varujeta zlati zaklad Združenih držav

Zadnjič smo poročali, kje imajo Združene države severne Amerike shranjen svoj zlati zaklad. Poročali smo tudi, da so tjakaj pripeljali zlate zaklade marsikatero evropske države. Tam je zdaj zlata cele gore, za stotine vlakov. Rekli smo, da je to zlato shranjeno v Fortu Cnox, to se pravi pravcati trdnjava, da bi ga kdo ne odpeljal. Že to je samo na sebi velika zanimivost.

Največja pa je ta: To zlato morata varovati dve ženski. Prav za prav je treba takole povedati, da bo bolj jasno: Ti dve ženski sta odgovorni za varnost tega zlatega zaklada ter morata vse poskrbeti, da je dobro zastražen. Ti dve ženski se pišeta: Mrs. Nelly Tilton Ross je bila nekaj časa prva ravnateljica Ameriške notne banke. Ta je prva. Druga pa je njena asistentka Mary O' Reilly. Zlasti pa morata ti dve ženski skrbeti, da je zlato vsakokrat zavarovano, kadar ga prevzajajo v zlatih palicah iz Newyorka ali od kod drugod v Fort Cnox. Za tak zlati prevoz morata obe ženski vsakokrat sproti izdelati natančne in zvite načrte, kar ni nobena šala, kakor bomo videli.

Zlato prevažajo v Fort Cnox navadno v avtomobilih. Navadno je tako preskrbljeno, da vozita pred »zlatim« vozom dva voza, za njim pa dva druga. Vsi štirje vozovi pa so polni oboroženega spremstva. Kje ti avtomobili jemljejo bencina, je vse v načrtu natančno določeno, vendar tako skrivaj, da tega poprej nihče ne more izvedeti. Tako se to zlato v avtomobilih vozi skozi vse Združene države, kar je silno dolga pot. Zaradi tega je med potjo treba moštvo izmenjati, ker bi sicer nihče ne zmožl tega silnega napora. Treba je izmenjati šoferje in varnostne spremljevalce. Tudi za to izmenjavo je vse natančno določeno, vendar tako, da nihče izmed moštva ne ve, kje bo prav za prav izmenjan. Vendar ne izmenjajo vseh spremljevalcev nenehno, marveč v posameznik skupinah, ki so v načrtu sicer določene, ki pa so znane le tema dvema ženskama. Ti dve ženski vesta za vsako malenkost, ki ji je ne zaupata, preden ni treba, nitu svojim

pošta in večje bencinske zaloge zavzemajo več ko 30 sedežev, ki so bili sicer namenjenim popotnikom. Tako obloženo letalo leti 4000 km daleč v širni svet.

Ce smo dejali, da letalo jemlje zdaj seboj 1400 kg pošte in skoro ravno toliko prtljage za 40 popotnikov, s tem še ni vse povedano. Poleg vsega tega je na krovu tega letala še 16 mož posadke, ki je takole razdeljena: poveljnik, dva pilota, dva telegrafista, trije mehaniki, trije strežaji, bolniška strežnica, kuhar, meteorolog, dva pomočnika, ki morata znati pomagati pilotoma in mehanikom. To je posadka Popotniki pa so po večini zdaj le visoki častniki in diplomati, častnikarji, tovarnarji orožja, družine, ki beže iz Evrope, moški, ženske, starčki in otroci, vsevprek.

Ce se hočeš enkrat peljati iz Evrope v Ameriko, boš plačal le 1500 dolarjev. Ce pa kupiš listek tudi za nazaj, plačaš 2500 dolarjev, kar je v našem denarju kakih 120.000 dinarjev. Med bralci tega popisa jih menda ne bo kaj prida, ki bi danes zmogli to pot. Največ denarja pa zasluži družba Pan-American-Airways s tem, da letalo prenaša lahka, le 10 gramov težka pisma, ki jih je ob vsakem poletu na deset tisoče.

Dickens je tisti mož, ki je sodeloval pri tem, ko so to zračno zvezo ustanavljali. Zdaj je glavni ravnatelj te družbe. Ta je pred kratkim dejal: »Ko bi Clipperja še ne bilo, bi ga bilo zdaj treba ustanoviti.« In prav je povedal. Ko bi te zveze ne bilo, bi bili danes Evropa in Amerika bolj ločeni, kakor sta bili kdajkoli po časih Kristofa Kolumba. Clipper pa je v teh vojnih dneh, ko vojna tako loči, tista vez, ki edina še druži narode in svetove, je most med tehniko in vojno ter mojstrovina moderne tehnike.

Bombe, ki zanesljivo zadevajo

Amerika, to se pravi: Združene države Severne Amerike, je v tehniki druge dele sveta že močno prekosila. Tako je Amerika prekosila druge dele sveta tudi s svojimi bombami. Družba Radiocorporation v Newyorku je zdaj dobila patent za izdelovanje takih bomb, ki še na tako daleč prav gotovo zadenejo. Skrivnosti tega patenta kajpada nihče ne izda. Vedo pa, da imajo te bombe nekak diapozitiv, ki ga strelec obrne na željeni cilj. Ko nato strelec bombo odvrže iz silne višave, se tista naprava, ki je podobna diapozitivu, odpre kakor kako padalo, nakaar bomba gladko trešči v cilj. Kajpada je taka naprava silno draga. Toda kaj to koga briga danes, ko poleg človeških življenj gredo v izgubo še druge vrednote človekove in vsega sveta.

Rojstna hiša angleškega pisatelja Charlesa Dickensa - porušena

V Chathamu blizu Londona je bila z zažigalno bombo podrti hiša, kjer je Dickens prebil svoja otroška leta. Tu je — v nasprotju z večino ljudi, ki imajo na otroška leta najlepše spomine — preživel najhujša in najbolj žalostna leta svojega življenja. Že ko mu je bilo šele sedem let je moral delati, da si je zaslužil denar. Neki trgovec, ki je proizvajal vosek za parkete, je malega Charlesa poškoval. Pomagati je moral zapirati škatle z voskom in je moral marsikaj prestati, če ni bil zadosti uren. Ta žalostna otroška leta in surovo ravnanje njegovih gospodarjev so bila za občutljivega Dickensa najhujše ponižanje, kar ga je sploh doživel v svojem življenju. Še dolgo let zatem ni mogel pozabiti tega čaka; svoje tedanje življenje je opisal v svetovno znanem romanu »David Copperfield«, ki ga imamo tudi v slovenskem Zupančičevem prevodu.

najožjim sodelavcem in zaupnikom. Spremljevalci sami niti njihovi vodniki sploh ne vedo, po kateri poti pojde transport zlata, ne vedo, kdaj odrinejo in odkod, ne vedo koliko bo spremljevalcev, še manj pa seveda vedo, kolikšno zlata bodo vozili.

Ti dve Američanki eta vredni zaupanja, ki ga imajo vanju Američani, ki jima zaupajo take milijardne vrednosti. Ti dve ženski se pa tudi zavadata, da bosta to zaupanje poplačali s tem, da molčita, kadar to veleva stroga dolžnost v službi domovine.

Novi davki v Kanadi

Vojskovanje je draga zadeva, kar vedo zdaj ne le na Angleškem, marveč tudi v angleških dominionih. Zato je kanadski parlament pred kratkim sklenil novo davčno postavko, ki je sicer zelo stoga, pa potrebna. Pod davek so zdaj v Kanadi prišli radijski sprejemni aparati, gramofoni, glasbeni instrumenti. Zelo pa se je povišal davek na avtomobile. V Kanadi so zdaj uvedli tudi davek, kakršnega nikdar poprej ni poznala niti Kanada, niti Anglija: obdavčeni so posled vsi fotografski aparati, in sicer ne le novi, ki prihajajo šele iz tovarn ali trgovin, marveč tudi tisti, ki so že v rokah zasebnikov in rabljeni. Te bodo zdaj naknadno obdavčili. To stori vojna!

Na svetu je še 4 milijone sužnjev

V Združenih državah Severne Amerike ima svoj sedež svetovna liga zoper suženjstvo in zoper trgovino s sužnji. Pred kratkim pa je ameriški sociolog M. Winthright izdal obravnavo o suženjstvu, kjer je ugotovil, da je na vsem svetu še kake 4 milijone sužnjev. Ta izjava je ligo zoper suženjstvo hudo prizadela. Liga je nato razglasila vsemu ameriškem svetu, da se bo poslej na vso moč trudila, da bi to sramoto odpravila. V tej obravnavi so prišli na dan natančnejši podatki o suženjstvu po svetu. Iz teh podatkov bi sklepali, da je kaka 2 milijona sužnjev na primer že na Kitajskem, 500.000 v Arabiji, razmeroma pa največ v Liberiji.

Profesor Winthright trdi, da se sužnjem na Kitajskem po njegovi sodbi še najbolj godi. Sam je raziskoval njihove razmere ter ugotovil, da njihov položaj splošno ni slab. Večina sužnjev na Kitajskem je namreč v bogatih kitajskih hišah. Med Kitajci, ki so sicer star kulturni narod in ki imajo zelo razvito čustvovanje do sočloveka, je že od nekdaj taka navada, da vsaka kitajska rodovina svojega sužnja ima za nekakega člana svoje rodovine, ki je po svoji veljavi v rodovini enak posvojilencu.

Docela drugače pa se godi sužnjem v zamorski republiki Liberija. Profesor Winthright opisuje kričeče razmere v tej svobodni zamorski državi. Te razmere so v ameriški javnosti napravile mnogo ogorčenja. Republiko Liberijo so kulturne države ustanovile leta 1821, da bi tamkaj Zamorci, ki so jih Združene države Severne Amerike kot bivše sužnje oprostile in osvobodile, v tej novi svoji državi mogli začeti svobodno življenje svobodnih državljanov. Zgodilo pa se je narobe. Ko so Zamorci iz Amerike prihajali v to afriško deželo, so bili seveda kulturno mnogo višji kakor pa dotedanji liberijski prebivalci, ki so bili se-

veda neuki in otročji. Zato so jih ameriški Zamorci počasi zaslužili. Začeli so jih kot delovno silo prodajati podjetnikom, s čimer je naraslo bogastvo naseljenih Zamorcev, medtem ko so domaći Zamorci postali sužnji.

Zoper te in take razmere bo zdaj nastopila Liga zoper suženjstvo, ki so v njenem vodstvu skoro sami Zamorci. Ta Liga hoče vse storiti, da dvigne svoje črne rojake na višjo stopnjo ter jim pribori popolno enakopravnost z drugimi plemeni.

Zidar odkril ogromen zlat zaklad

Preprost zidarski delavec je v mestu Pampe-luna v južni Španiji podiral zidovje, ki ga je bilo treba odstraniti v zvezi s popravili škode, katero je napravila državljanska vojna. Ko je ta zidar razdiral zidovje, je odkril zaklad, ki je nepopisno veliko vreden. Zaklad ima ogromno število zlatnikov iz čustega zlata. Strokovnjaki so iste zlatnike že pregledali ter soglasno vsi dognali, da so ti zlatniki tisti, ki so prvi v zgodovini španskih dežel krožili kot zlat denar. Zlatniki so bili kovani v času vladanja kastiljskega kralja Petra Groznega, ki se je rodil leta 1334, ki pa je bil v boju ubit leta 1369. Torej bi bil ta zlati zaklad star svojih 600 let.

Zaklad so takoj izročili španski vladi. Bodo ga pa izročili gotovo kakemu muzeju, ker je njegova muzejska vrednost neprimerljivo večja kakor pa zlata. Zadeva je le zaradi tega zapletena, ker mora razčistelj dobiti polovico vrednosti našdene stvari. Ker je že zlata vrednost silno velika, še mnogo, mnogo večja pa starinska vrednost našdenega zaklada, ki je v številnih niti ni mogoče pravilno označiti, je zdaj težko dotočiti, koliko taj ubi zidar dobi. Vsekakor bo dobil toliko, da mu ne bo več treba opravljati težkega zidarskega dela ter bo s tistim denarjem lahko sam sebe in vso svojo družino dobro oskrbel.

Koliko ljudi prebiva v velikih mestih

Statistika govori, da v mestih, katera imajo po več kakor en milijon prebivalcev, prebiva 5% vseh zemljanov. Je pa na svetu 39 mest, ki imajo po več kakor en milijon ljudi. Ta mesta imajo vsega skupaj 93 milijonov prebivalcev, kar pomeni, natančno izračunano, 4,3% vsega prebivalstva na zemlji. Evropa ima 15 takih mest. Azija jih ima 11, Amerika 10, Avstralija 2, Afrika pa 1, in sicer Kairo. Dalje je na svetu 700 mest, ki imajo več kakor 100.000 prebivalcev. V teh mestih prebiva vsega skupaj 250 milijonov ljudi. Največ takih mest je v Evropi, in sicer nad 260, med tem ko je takih mest v Združenih državah severne Amerike 92, na Kitajskem 50, na Japonskem 38, v Indiji 38 in v Braziliji 19.

Reševalne postaje na morju za ponesrečene letalce

Nemci so ob vsej francoski obali od Dunquerqua do Cherbourga na vsakih 10 metrov v morje postavili mnogo reševalnih boj — plavajočih frogel, kamor naj bi se rešili letalci z sestreljenih letal.

Dogajalo se je namreč v hudih letalskih bojih nad Kanalom, da je mnogo nemških letalcev potonilo, ko so njihova letala bila sesveljena. Letalci, ki je skočil iz padajočega letala v morje, je bil izgubljen, ker se ni imel nikamor rešiti, čeprav je morda imel seboj gumijast čolniček, ki ga je ob mirnem morju lahko zelo dolgo držal nad morjem. Res je sicer, da so Nemci pošiljali po vsaki bitki svoja letala Rdečega križa nad morje iskat ponesrečencev. Toda marsikdaj se je zgodilo, da je taka patrola kakega siromaka prezrla, da je utonil, če ni že poprej zmrznil ali od glada umrl. Zato so zdaj napravili take boje, ki so grajene iz ojačenega jekla. Te boje so 4 metre dolge in 2,20 metra široke. Z vrha pa moli kvilšču 1,90 m visok stolpič, ki ima na sredji vdelano anteno in pa napravo za oddajanje svetlobnih signalov. Vsa boja je temnorumeno lakirana. Na vsaki strani boje je na belem polju naslikan rdeč križ. Zraven pa je napis, da je to reševalna boja za padle letalce.

Boja je tudi znotraj precej prostorna. V nji je toliko prostora, da lahko več ljudi nekaj dni v njej prebije. Stiri postelje so na razpolago. Vse so lepo postlane in prekrte z belimi platnenimi rjuhami. Poleg tega je v omaricah več perila in obleke, da se letalci lahko suho preoblečejo. Zi-

veža v konzervah je za več dni pripravljenega. Poleg vsega je v boji rešenec v zabavo tudi nekaj kart, zraven pa za bolne hišna lekarna ter piščolca, s katero rešeneec lahko oddaja svetlobne signale na pomoč.

Tudi angleški letalci, ki prihajajo nad Francijo, poznajo te boje, jih pa nikdar ne obstreljujejo, saj bi končno tudi njim delj utegnila taka boja rešiti življenje.

Nemške čete v Romuniji razkladejo z vagonov svoje težke tanke.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovenjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlita vrstica po 3 din. — Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Objave

Posredovalnica Mrak
se preseli s Sv. Petra c. 8 v Koptarjevo ul. 1, poleg Jugoslov. tiskarne.

Službe

Jstejo:
Trgovska pomočnica
mlajša, zelo marljiva in podjetna, želi premeniti službo. Praksa v vseh strokah. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Hvaležna in skromna« št. 3351.

Trgovska pomočnica
zmožna, z večletnim službovanjem, išče službo. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Marljiva« št. 3338.

500 din
nagrada tistemu, ki mi preskrbi mesto trgov. pomočnika bodisi kjer koli. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3371.

Trgovski pomočnik
star 19 let, vešč mešane stroke, išče zaposlitev. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3320.

Perfektna kuharica
išče službo kjer koli. — Sverniki, Loška 5, Maribor.

Službo konjskega hlapca
iščem za takoj. Rozman, pri Černičku, Kamnica pri Mariboru.

Trgovska pomočnica
21 letna, izučena v mesar. stroki, vešč strojepljenja, želi premeniti službo, želi prenesti s 1. aprilom ali pozneje. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobra prodajalka« št. 3339.

Starejša kuharica
želi mesto gospodinjice pri samostojnem gospodu ali gospe. Gre tudi k dvema osebama. Zna tudi nekaj šivati. Ponudbe podružn. »Slov.« v Novem mestu pod »Gospodinja« št. 3475.

Mesarski pomočnik
vojašine prost, z večletno prakso, izurjen v vseh delih, išče stalno zaposlitev takoj ali s aprilom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3425.

Blagajničarka
mlajša, vešč vseh pisarn. del, išče mesto. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3358.

Mlečarski pomočnik
vešč mlečarskih del, išče primerno zaposlitev. Nastop takoj. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Marljiva« št. 3415.

Samostojna šivilja
pletelin, z dolgoletno prakso in obrtnim dovoljenjem, vajena tudi šivanja preprostih oblik, perila itd., išče primerno službo takoj ali pozneje. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Kjer koli« št. 3429.

Oskrbnik
mlad, samski, absolvent kmetijske šole, z dveletno prakso, vajen hmeljarstva in vinogradništva, pošten, prost vojašine, želi službo na velikem kmetijskem ali gozdarskem posestvu. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3306.

Mlinarski pomočnik
pošten, trezen, nekadilec, zanesljiv pri delu, želi premeniti službo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3323.

Izučena šivilja
začetnica - išče primerne službe v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Skrajno zaupna oseba« št. 3333.

Gospa
resna, trgovsko naobrazena, zanesljiva, želi polredno primerno zaposlitev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Skrajno zaupna oseba« št. 3333.

Trgovska pomočnica
želi premeniti mesto s aprilom. — Vajena vseh trgovskih strok in gospodinjstva. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Zelo pridna in vztrajna« št. 3552.

Akademik
išče kakršne koli zaposlitve za vsak honorar. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno« št. 3394.

19 let staro dekle
z dežele želi službo v pomoč gospodinj. Izučena je kuhanja v boljši restavraciji. Ponudbe pod »Poštena« št. 3398.

17 letno dekle
z malo maturo in trg. šolo, išče primerne zaposlitve. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 3346.

Sedlarski in jermenarski pomočnik
išče službo. — Bednik Jože, Brezje 42, Gorenjsko.

Katero pevsko društvo
bi se hotelo zavzeti za izvrstnega tenorista in solista, da bi mu oskrbelo primerno službo v tovarni ali kaj sličnega. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Krašen tenor« št. 3356.

Prodajalka
z večletno prakso, pridna in poštena, z dobrimi spričevali, vešč tudi pisarn. del, išče službo. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Zanesljiva« št. 3495.

21 letno dekle
(š. meščanske šole), prosi za službo kot pomoč gospodinj. Vajena hišnih del ter pridna in poštena. Nastopi lahko takoj. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Revni staršev« št. 3395.

Vajenci

Torbarskega vajenca
sprejme takoj Jakopin, Kranj.

Vajenca ali vajenko
za krojaško obrt, z oskrbo pri starših, sprejemem takoj. T. Pagon, Zidanska ulica 8-I.

Vajenko
sprejme takoj frizerski salon »Naša«, Novi trg 1.

Učenca
za specialno čevljarstvo obrt sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3329.

Učenka ali učenko
sprejemem v trgovino »Čevlji«. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3325.

Specialna izdelovalnica
moškega perila Krotič Marija, Celje, Obrtni dom - sprejme vajenko.

Vajenca
talentiranega - sprejme pohištveno mizarstvo Malenšek, Dravice, Celovška cesta 253.

Fant
pošten in priden, se želi izučiti kakršne koli obrt. Franc Puntigam, Ormož št. 30.

Mizarskega vajenca
sprejemem. Ignac Semen, pohištveno mizarstvo, Sv. Jakob ob Savi, p. Dol p. Ljubljani.

16 letno deklco
pridno in pošteno sprejemem kot učenko za kuhanje in splošno gospodinjstvo. Hribar, Poljanska cesta 1-II.

Učenko
za strojno pletenje sprejemem. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3335.

Mesarskega vajenca
poštenega, zdravega in močnega, sprejemem takoj. - Abramovič Janko, Ljubljana - Dravice, Sv. Roka ulica 8.

Službe

Dobe:
2 čevljarstva pomočnika
sprejma takoj Joško Čadež, Škofja Loka.

Zobotehnik
vešč del v kavčuku in v kovinah, dobi službo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »št. 10« št. 3164. (b)

Mlado dekle
ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, sprejemem. Nastop 15. t. m. Ponudbe z navedbo plače na: Ela Dragoner, Noveka, Ban. Hrvatska.

Železninarja
izurjenega, takoj sprejemem. - Vešč v prodaji barv in steklenine ima prednost. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Pošten« št. 3296.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Organista
neozjenjenega, zmožnega dela v blagovni zadrugi, išče župnika Stranice pri Konjicah. - Ponudbe na župni urad Stranice, p. Slov. Konjice.

Hlapca in dekle
za kmečka dela, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slovenca« št. 3257.

Hlapca
za kmečka dela - iščem. Rici Franc, Sp. Kašelj št. 14, p. D. M. Polje.

Hlapca h konjem
zanesljivega - sprejemem takoj. Jožef Puh, Gradaška ulica 22.

Starejšega hlapca
za vsa kmečka dela - sprejemem. - Cirman, št. Vid nad Ljubljano.

Hlapca
za vsa kmečka dela - sprejemem. Zglasiti se je pri firmi »Zvon«, št. Vid nad Ljubljano 71.

Hlapca
za poljska dela, sprejemem. Plačam do 400 din. Rode Franc, mesar, Moste - Ljubljana. (b)

Kmečko dekle
pridno in zdravo, išče zdravnik na deželi. Nastop službe takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Čistoča« št. 3325. (b)

Hlapca h konjem
sprejemem. Andrija, Zag. Škofljica.

Mlajšega hlapca
sprejemem. Vodmatska 29, Ljubljana.

Krojaškega pomočnika
za veliko delo, sprejemem. L. Gorenc, Pavšičeva 5.

Prešivalko
čevljarških zgornjih delov, sprejme Triumf, Miklošičeva 12.

Upokojena ali zakonca
sprejemem na posestvo blizu Ljubljane. - Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3350.

Fotografinja
izveščana za amaterska dela, se takoj sprejme. - Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Fotografinja« št. 3405.

Čevljar. prirojevalca
sprejemem takoj. Krmelj Franc, Kokrica št. 67, p. Kranj.

Dekle
pripronto, čedno, pošteno, vajeno kuhe in hišnih del - sprejemem. Ponudbe v upr. »Slov.« pod št. 3314.

Steklarskega pomočnika
sprejemem. Ivan Kovačič, Maribor.

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj Vencelj Janez, krojač, Gor. Nemška vas 10, p. Trebnje.

Mesarskega pomočnika
mladega, sprejme takoj Hudnik Franc, Ježica 15.

Mesarskega pomočnika
in vajenca sprejemem takoj. Vajenci s nekaj učne dobe imajo prednost. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3359.

Zastopnika za podeželje
iščem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Teča« št. 3380.

Modistinja
z večletno prakso, dobi stalno službo. Dobra plača. Nastop takoj, Kvas, Maribor, Aleksandrova 32.

Služkinjo
za kuhanje in pospravljanje - sprejme boljše družina brez otrok proti dobri plači s 1. aprilom. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Vsestransko poštena« št. 3396.

Vodovodni instalater
z dobro plačo, se sprejme. Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 3342.

Krojaškega pomočnika
za veliko delo, kakor tudi za damsko delo, dobro izveščanega, in vajenko iz dobre kmečke hiše - sprejme salon Kovše, Sl. Konjice.

Sodarski pomočnik
izveščan v izdelavi vinskih posed in pralnih banj, dobi dobro, stalno službo. Šodarstvo Sulzer, Maribor, Vojašniška ulica 7.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Trgovsko pomočnico
sprejemem takoj v samostojno vodstvo trgovine na deželi. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Poštena« št. 453.

Denar

V dosmrtno oskrbo
sprejemem moškega ali ženskega za dogovorjeno vsoto. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3340.

20.000 din posojila
iščem ali vzajem družabnika. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Podjetje 150« št. 3375.

50.000 din posojila
na I. mesto posestva, kjer se nahaja ležišče železa 45%, iščem. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ruda« št. 3467.

Posojila
različna, preskrbim hitro in brez vsakega protiplačila. - Rudolf Zora, Ljubljana, Gledališka 12. Znamko za tri dinarje.

Dobro vpeljana trgovina
z mešanim blagom, v industrijskem kraju, sprejme družabnika železninarja ali manufakturista s kapitalom ali zalogo do 100.000 din. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Družabnik« št. 3431.

Hranilne knjižice
vrednostne papirje

kupujemo
stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zora
Ljubljana, Gledališka 12.

Hranilno knjižico
Kmetijske posojilnice v Ljubljani, kupim za 100 tisoč dinarjev. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »100.000« št. 3343.

Hranilne knjižice
Prve hrvaške štedionice vsako vzeto kupujem ter plačam takoj v gotovini. Ponudbe z navedbo cene in količine na Benko M., Zagreb, Jelačićev trg 5.

Ureditev dolgov
izterjavo, inkaso in odkup terjatev sodne in tibe poravnave, dobičkonosno - varno naložbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilance, kalkulacije, sploh vse trgovske, obrtne zadeve vam diskretno uredi koncesionirana komercialna pisarna

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka 7.

Družabnika-družabnico

sprejemem za specialno trgovino v Ljubljani ali isto prodam. Potrebno 120 tisoč dinarjev. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zlata jama« št. 3486.

Poslovodjo

oziroma družabnika s kapitalom 25.000 do 30.000 din sprejme vpeljana podjetje velike bodočnosti. Strokovno znanje nepotrebno. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Lep zaslužek« št. 3337.

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

Dober glasovir
tvrdke Heitzmann & Co. prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3307.

Partija instrumentov
pločevinastih, glasbenih, dobro ohranjenih, poceni na prodaj. Božič, Zagreb, Petrina ul. 5, kavarna.

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI!
ZAHTEVAJTE TAKOJ NAJNOVEJŠI CENIK!
Sternceki
CELJE 38

Deklo
za vsa kmečka dela - sprejemem takoj. Škofja Loka, Kapucinsko predmestje 11.

Pošteno dekle
do 20 let, z meščansko ali sorodno šolo, zmožna hišnih del v večji hiši - sprejemem. Prednost deklet revnih staršev. Ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Pridna« št. 3460.

Kmečko gospodinjstvo
starejšo, samostojno - sprejemem k hiši z velikim vrtom. Plača po dogovoru. Peršolija, Predovičeva 9-II., Ljubljana.

Penzionista (-ko)
iščem za pomoč na vrtu za hrano in stanovanje. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Gorenjsko« št. 3400.

Hlapca za konje
in kmečko dekle za vsako delo, sprejme Zlegi Franc, Lovska 3, Pobrežje pri Mariboru.

Kuharica
mlada, popolnoma perfektna, se sprejme k mali družini. Moderno stanovanje. Plača dobra. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 3285.

2 čevljarstva pomočnika
dobra za mešana dela. sprejemem takoj. Zupan Anton, Jesenice, Kralja Petra cesta 12. (b)

Predelavec (šifer)
samostojen delavec, se sprejme na srednje veliko hmeljsko posestvo. - Ponudbe z osebnimi podatki v upravo »Slov.« pod »Vojašine proste« št. 3334.

Kmetijska blag. zadruga
pri Sv. Lenartu v Slov. goricah z. o. j. razpisuje mesto samostojnega knjigovodje, zmožnega kavelje. Nastop takoj, plača po dogovoru. - Pisemne ponudbe je poslati z navedbo višine kavelje in zahtevkom plače.

Uradnika
energičnega in sposobnega, popolnoma verziranega v lesnem poslu v pisarni in na terenu, večnega knjigovodstva, po možnosti tudi arhivskega, nemškega in italijanskega korespondenta. Išče za Ljubljano lesno podjetje. Ponudbe s prepisanimi priporočili in navedbo zahtevkov v upravo »Sl.« pod »Značka« št. 3395.

Vzgojiteljico
z perfektnim znanjem nemškega in francoskega jezika, za moje tri dečke, stare 4, 6 in 8 let, iščem. Nastop takoj. Plača in ostalo po dogovoru. - Za pogoje se obrnite na naslov. Dr. Ješa Vidlič, javni beležnik, Sremska Mitrovica.

Služkinjo
za vsa kmečka dela takoj sprejemem. Vodnikova cesta 215, Dravice. (b)

Starejšo služkin

Posvetva

REALITETA

posvetna posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESERNOVI ULICI 54

Enodružinsko hišo

v Celju, s 4 sobami in lepim vrtom, naprodam. Vprašati pri Špur, krojač, Celje, Slomškova trg št. 4.

Dvostanovanjsko hišo

v Zalogu, 4 min. od postaje, prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod »Suha« št. 3579.

Zemljišče

okoli 5500 m², v bližini Rakovnika v Ljubljani, prodam po 14 din m². — Telefon 46-55.

Parcelo

ca. 700 m², blizu Stadiona, prodam. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »Fruga« št. 3354. (p)

Hiša z vrtom

v Mariboru - Tezno, dvostanovanjska, se zamenja za hišo v Celju. Pojasnila daje Bogomil Kotnik, Celje, Prešernova 17.

Velika trgovska hiša

v mestu Celju naprodam. Ponudbe podr. »Slov.« v Celju pod »Trgovska hiša« št. 3378.

Hiše in stavbene parcele

naprodam v Vižmarjih št. 46. (p)

Parcelo

prodam v St. Vidu in v Vižmarjih. — Poizvedbe: Vižmarje 78, nasproti Mizarске zadruga. (p)

Parcelo

prodam na Kodeljevem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lep teren« št. 3071.

Parcelo

prodam v Šiški v bližini stare mitnice. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodni pogoji« št. 3072.

Parcela

na Bežigradu, pri Tyrševi cesti, naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3326.

Parcela

5487 m², 10 minut od Novega mesta, lepa naravnega lega, ob vodovodu in elektriki, ugodno naprodam. Cena 8 din za m². Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3474.

Več stavbišč

ob Ptujski cesti se prodajo (tudi na obroke). — Vprašati pri: Godec, Sv. Miklavž na Drav. polju.

Hišo

malim gospodarskim poslopljem, trideset orala zemlje, zasajeno s sadnim drevjem in vinsko trto; električna razsvetljava, 10 min. od postaje, prodam. — Pripravno za upokojence. — Šnuderl Anton, Orehova vas-Slivnica pri Mariboru št. 55.

Realitetna pisarna Jager

Celje — ima naprodam: velike gozdne komplekse od 40 do 300 oralov; zelo donosno vzorno gospodsko posestvo s vsem inventarjem in pohištvo; veliko termalno kopališče (3 veliki bazeni); moderno urejen hotel; krasno vrtarijo z dvostanovanjsko hišo; veliko različnih kmetij; več trgovskih in stanovanjskih hiš, žage, mlina, krasna stavbišča.

V prodaji imam

pet stavbnih parcel v krasni legi na vzhodnem delu mesta; stavbno parcelo na Mirju; stavbno parcelo v severnem delu mesta; petstanovanjsko hišo v severnem delu mesta; dvostanovanjsko hišo v Vižmarjih; komfortno dvostanovanjsko vilo na Gorenjskem; vilo na Ljubelu; gosposko hišo s posestvom na Pohorju - in še številne druge nepremičnine v mestu, okolici mesta in na deželi. Informacije in strokovne nasvete daje: Ludvik Kunaver, Ljubljana, Miklošičeva 24, strokovno naobrazeno posredovalec pri kupoprodaji nepremičnin.

Stavbne parcele

pri remizi prodaja Babnik Valentin, Vodnikova 123, Ljubljana.

Hiša

obstoječa iz 5 sob, kuhinje, 1 lokalca, 2 skladišč in pralnice, pet minut od kolodvora Celje, ugodno naprodam. — Pojasnila daje iz prijaznosti Kronovšek, Celje, Glavni trg št. 6.

Posestvo ali hišo

v bližini Maribora ali Celje, kupim. Točne ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Plačam takoj«.

Vagabno stavbno parcelo pri art. vojašnici, prodam Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3419.

Hiše, vile, parcele,

in posestva kupite ali prodaste najsolidnejše potom Realitetne pisarne F. Pristavec, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2-I. Telefon 23-81.

Naprodam več parcel

ki so porabne tudi za stavbišča in leže v bližini Ljubljane ob bano-vinski cesti. — Ponudbe na Jager Ivan, Bizovik št. 69.

Kompleks 3000 m²

ob Tyrševi cesti, prodam. Posredovalec izključeni. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Dobro na-loženo« št. 3403.

Hišo

v bližini železnice: štiri soba, kuhinja in pred-soba, kleti, 500 m² zemlje, 14 sadnih dreves, 20 m bradje okoli hiše, prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »25.000-3500.«

Enodružinsko hišo

1580 m² vrta, blizu Ljubljane, ob glavni cesti avtobusna postaja, prodam za 50.000 din. Gospodar Ljubljana, Zalokarjeva 2

Parcela

v mestu, na periferiji, ugodno naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3554.

Stavbne parcele

v Kosovah ugodno naprodam. Informacije: Stavbna družba d. d., Tyrševa c. št. 17.

Večje posestvo

najraje na Dolenjskem (ne v hribih) ali v bližini večjega mesta, kupim. Ponudbe s natanšnim popisom v upr. »Sl.« pod »Od 250-300 tisoč« št. 3428.

Hišo

v vpeljano trgovino in gostilno, z nekoliko zemljišča, pri fari, izletni kraj, prodam zaradi družinskih razmer. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobro« št. 3428.

Trgovina z lesom

mešanim blagom, gostilna, trafika, vse ograjeno, poleg tri šupe na dvorišču, takoj naprodam, ev. se da v najem. Hiša nova, oproščena davka, 7 kilometrov od Zagreba. Za skladišče lesa 2000 m² prostora, poleg lep vrt. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3422.

Boljša rodbina kupi

hišo ali vilo, tudi trgovsko hišo, na plačilo v mesečnih obrokih. Za to nudi prodajalec dobro do-smrtno brezplačno hrano in stanovanje z vso oskrbo. Prevzame tudi hipoteko. Do popolnega izplačila ostane lastnik hiše prodajalec. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Miren dom 1941« št. 3631.

Majhen vinograd

trideset orala, s čedno zidnico, soba, velika pre-ša in klet, v bližini postaje Moškanjci, naprodam. Cena 24.000 din. Naslov v agenciji Pichler, Ptuj, pod »Ugodno«.

Prodamo v drav. banovini

dva vinograde in zraven spadojoči hram iz proste roke. Površina zelo plodnosnih objektov ca. 2 orala, okoli mlada drevesa. Za ogled je v Brezicah pri pošti ob 10.30 na razpolago avtobus dne 15. marca 1941. Predponudbe sprejema kurator pod »Kurator zapuščen-skih dedišč v Brezicah«.

Hišo

prodam. Ribič, Kompolje, Boštanj.

Novo hišo

pet dvosobnih stanovanj, elektrika, vodovod, kleti, prodam za 400.000 din. Poizvo se: Kralj, Milodn-skega ulica 2-I. levo.

Kompleks zemljišča

ca. 7000 m², ob Tyrševi cesti, prodam po 60 din. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Stavbišče« 3619.

Hišico z večjim vrtom

v okolici Medvode do Kranja, kupim. Ponudbe po-družnici »Slov.« v Kranju pod »Lahko do-stopno« št. 3459.

Stanovanjsko hišo

dozidano v začetku maja, prodam zaradi pristopa k industriji. — 6% čistega obrestovanja. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »600.000 takoj, 600.000 ob kolov-daciji« št. 3617.

Enonadstropno hišo

prodam v St. Vidu. Dve dvosobni stanovanji, eno enosobno, s parketom. — Vodovod in elektrika v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »210.000 dine.« št. 3047. (p)

Posestvo v Sloveniji

do ca. 400.000 din, vsaj 15 juter zemlje, kupim. Prednost okolica Brezje in vse do Rogaske Sla-tine. Ponudbe s opisom poslati na Stjepan Kralj, Zagreb, Jurisličeva ul. 26.

Hotelirjem in interesentom z milijonskim kapitalom!

Prodamo v Rogaske Slatine hotel tik zdravilišča z vsem inventarjem za Din 1.200.000.— Hipoteka je mogoče prevzeti polovico in tudi več. Istotam se prodaja nov manjši hotel za isto ceno. V Laškem prodamo hotel za Din 1.700.000.—, v Dalmaciji pa petnadstropen naj-moderniji hotel z 250 posteljami za Din 12.000.000.—. Kupimo kjer koli v Sloveniji gosposko veleposestvo za 3-5 milijonov din.

TOVORNIK KONRAD, realitetna pisarna, Celje, Mariborska c. 13 a

Hišo

kupim za gotovino v Ljubljani. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Od tri do petstotitisoč« št. 3616.

Vagabno parcelo

500 m², blizu Stadiona, prodam za 110.000 din. Ponudbe poslati v upr. »Slov.« pod »Položim go-tovino« št. 3615.

Vinogradniško posestvo

z vinograde, sadni vrt, hiša in vse pritikline, gozd, kolosek in celina za napravo novega vino-grada, naprodam vse sku-kaj za 36.000 din. Proda: Znederski, Lepostan, p. Skocjan pri Mokronogu.

Pekarna

s ca. 7 johl zemlje, pri-pravna tudi za trgovino ali obrt, naprodam. Vprašati v Studencih št. 5 pri Poljčanah.

Hiša v Metliki

enonadstropna na Glav-nem trgu št. 5, pripravna za vsako trgovino in obrt — se prodaja takoj. Po že-lji kupca tudi nekaj zemljišča. Informacije: Ger-bec Zvonko, gostilna, Metlika.

Nova hiša

z nekaj zemlje in vrtom, v lepi legi, ob glavni ce-s-ti in blizu postaje Gro-belno, naprodam. — Cena 29.000 din. — Dragotin Ceraf, kovač, Sv. Jurij ob Juž. žel.

Za kmečko posestvo

hribovsko, srednje veli-ko, iščem oskrbnika, ve-sčega vseh kmečkih del, zlasti pri živini in na polju. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Oskrbnik« št. 3355.

Izgubila sem

v sredo zvečer očala od Figovca do šole v Šiški-Dravljici. — Najditelja na-prošam, naj jih vrne v upravi »Slov.«, Miklošič-eva 5.

JUGOŠKODA a. d. ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 32/1. Tel. 67-51 ima serijske izdelke kot so elektromotorji, Dieslovi in plinski motorji, črpalni in razsvetljevalni agregati, kolesa za ozkotirne železnice, matični ključi, nako-vala, precizno orodje, posnemalniki itd. v stalni zalogi.

Prvovrstno moč

za nabavni oddelek večje industrije na Gorenjskem se sprejme za čim prej. Dobro poznanje strojne, železniške in speditorske stroke potrebno. Obvladanje slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, vsaj ene stenografije in perfektno strojepisje, večletna praksa pogo. Lastnorčno pisane ponudbe, opremljene s pričevali in referen-cami, je poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Uspešen«-3538.

Hišo

donosno, 500.000 do dva milijona, kupimo. Ponud-be v upravo »Slovenca« pod »Solidno« št. 3452.

Hišico na Primskovem

z vrtom ali brez — pro-dam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3258.

Vilo

kupim v Ljubljani. — Po-nudbe v upravo »Slov.« pod »Od 400.000-800.000 dine« št. 3618.

Parcelo

1000 m², v okolici Kranja, za vsako obrt, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3458.

V industrijskem kraju

t. j. Zagorje, Trbovlje, Hrastrnik, kupim stano-vanjsko hišo, ki bi bila pripravna za ev. obrt. — Cenj. ponudbe s ceno v upr. »Slov.« pod »Takoja-nje plačilo« 3490.

Petčlanska družina

vsame v najem manjše posestvo ali stanovanje s nekaj zemlje. Sprejemem tudi v oskrbo hišo ali malo posestvo. Naslov v upravi »Slovenca« 3357.

Sobe

Iščejo: Zračno sobo v centru ali v bližini lažem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Suha soba« št. 3356.

Boljši gospod

išče popolnoma separirano sobo za 1. april. Po-nudbe v upravo »Slov.« v Celju pod »Solidna«.

Oddajo:

Sobo z dvema posteljama oddam. Poljanska c. 44.

Sostanovalko

ali dijakinjo, sprejemem v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3518.

Opremljeno sobo

s centralno kurjavo in souporabo kopalnice, od-dam. Dvorakova ulica 6, prtiličje.

Gosposka soba

v centru, zelo elegantno opremljena, separirana, telefon, kopalnica, se od-da takoj samo bolje situir-anemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3667.

Dva lepa lokala

na Bledu, v centru leto-višča, na najbolj promet-nem kraju, se takoj od-dasta. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3418.

Dva lepa lokala

pripravna za slaščičarno ali mesarijo, bufet, v velikem industrijskem kraju, takoj oddam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Do-ber promet« št. 3430.

U najem

Oddajo:

Trgovino z meš. blagom v Zg. Šiški oddam takoj ali s 1. majem. Poizved-be: Stritarjeva 7-III. (n)

Trgovske lokale

dajem v najem s 1. apr-ilom s triobnim stanova-njem ali brez v industrijs-kem kraju. Martin Der-novšek, Zagorje ob Savi.

Dva lepa lokala

na Bledu, v centru leto-višča, na najbolj promet-nem kraju, se takoj od-dasta. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3418.

Dva lepa lokala

pripravna za slaščičarno ali mesarijo, bufet, v velikem industrijskem kraju, takoj oddam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Do-ber promet« št. 3430.

Stanovanja

Oddajo:

Pozor! Dve skromni stanovanji oddam takoj. Breg 2.

Trisobno stanovanje

(vodovod, elektrika), v bližini postaje D. M. Pol-lje, oddam. — Vprašati: Zabjek, Zg. Hrušica 19, p. Dobrunje.

Iščejo:

Dvosobno stanovanje lepo, išče upokojence, 2 osebi. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Suha« 3480.

Enosobno stanovanje

za dve osebi, iščem za april ali maj. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Snažno« št. 3670.

1000 din nagrade

dobl oseba, ki mi pre-skrbi trisobno komfor-tno stanovanje v bližini sodišča, po možnosti za takojšnjo vvelitev. — Po-nudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna stranka« št. 3652.

Enosobno stanovanje

1 sobo s kuhinjo in pri-tiklinami, išče solidna, čista gospa v mestu s majem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Vestna plačnica« št. 3332.

Oblačila

Moška obleka črna (dvakrat nošena), za velikega človeka, na-prodaj. Vodmatska 16.

Sadije

Fige za šganjkuho po naj-nizji ceni oddaja tvrdka Ivan Jolačin, Ljubljana, telefon 26-07.

Ca. 1000 kg orehov

v lupini, prodam. Ponud-be v upravo »Slovenca« pod »Najvišji ponudnik« št. 3420.

Jabolka

štajerska, kanadska in ras-ne, kg 6, 9, 12 din »bruj-a-neto« franco postjoje kupca povzetjem, razpo-šilja: Postržin, Maribor, Pobrežje 1.

Stroj

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR LJUBLJANA, SV. JERNEJA ST. 16 IZDELUJE VODNE TURBINE ZAGE, MLINE, TRANS-MISIJE, DVIGALA ITD

Velik pisalni stroj

pisarniški Standard, to-varniško nov, najnovejša tipa, takoj poceni napro-daj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3666.

Pisalni stroj

v kovčegu, vsled izredne prilike takoj prodam. — Stroj popolnoma nov in najnovejši model, Kovs-čić, Cigalčeva 11.

Parni stroj

ali lokomobil 150 do 180 ka, dobro ohranjeno, ku-pim. Ponudbe s točnim opisom poslati na oglas-ni zavod »Fama«, Beo-grad, p. p. 493 pod »Ma-šina«.

Stroj za pletenje

sičnega pletiva Merkur, rabljen toda popolnoma dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slo-venca« pod »7777« 3250.

Elektromotor

1/4 KS, na 220 voltov, ku-pim takoj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3649.

Mizarji, pozor!

Klein & Stiefel, Fulda dobavlja mizarске stroje najdovršenjše konstrukcije. Zahtevajte ponudbe pri generalnem zastopstvu za Jugoslavijo

Robert Raznožnik

Ljubljana Pražakova 8/1, tel. 40-42

Kupimo

VSAKOVRSNO ZLATO SREBRO - PLATINO BRILJANTE ŠMAGROČ SAFIRJE RUBINE Biseri, j.t.d. Stariški nakite ter umetnine po najvišjih cenah. — STARA TVRDKA JOS. EBERLE DOUBURNA TYRŠEVA 2 HOTEL SLOJN

Pehtran

stare ali mlade rastline, kupi Sever & Komp., Ljubljana.

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Frančiškanska ulica 3

Čarje

krojaške odrezke, stas papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, svinjsko dlako, stare kovine, kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska št. 5.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih cenah

A. KAJFEZ

Ugovina s urami in zlatnine prednja delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Krpe vseh vrst

kupujem po najviš

Prodano

Sveža jajca in cvetje vedno na zalogi po najnižjih cenah pri Baloh, Kolodvorska ulica št. 18, telefon 39-36.

Dobro vpeljana gostilna v Ormožu se event. proda zaradi nakupa drugih nepremičnin. Interesentje naj se obrnejo na Kletarsko društvo, Ormož.

Vodno črpalko na transmisijski pogon, poceni prodam. - Jager, Gosposvetska 1.

Poceni napredaj koleca, šivalni stroji, otroški vozički in razni drugi predmeti pri »Promet« v Ljubljani, nasproti Križanske cerkve.

Čebele! Prodajam več prastihlekov in lanskih matic. Franc Markelj, Vrhnika.

Registrirno blagajno National, in pisalni stroj, novejša modela, ugodno prodam. Simandi, Ljubljana, Dvorakova 3.

„VELEBIT“ otroški vozički ZAGREB, Illica št. 55

Najnovejši modeli za 1941. najnižje cene v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino. Prevoz in omot se ne računa. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglaš. zaradi naslova.

Registrirno blagajno National, najbolje ohranjeno, prodam ali zamenjam za Berkel vago. - Ponudbe v upravo »Sl.« pod »National« št. 3433.

Posteljno perje po din 10 in 14, čehano perje din 25, 35, 55, gosje perje od din 80, 100, 140, »Puh« 250, 300, 350 dobite pri

Luks A. - Osijek Desatična 31. Vzorec brezplačno

Otroški športni voziček prodam. Ravnikarjeva 4.

Plinski rišo (štedilnik) in plahito 150 x 180, prodam. Rožna ulica 9-II.

Otroška vozička globok in športni, prodam. Peterneel, Cankarjeva ulica 7, Kodeljevo.

Cunje za čiščenje strojev dobite pri Kovačič, Tyrševa c. št. 35.

Železen štedilnik v dobrem stanju, ugodno prodam. Pavišičeva št. 6, Šiška.

Sušilnico za hmelj 4 m², malo rabljeno - ugodno prodam. - Lina Henko, hotel, Laško.

Mizarska miza (ponk) ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3513.

Otroški voziček lep, globok, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3513.

Cvetlično-ajdov med trčen, napredaj po 36 din kilogram franco postaja Novo mesto. Zaloga samo dve kanti (po 24 kg). - Alojzij Hudoklin, čebelar pošta Brusnice pri Novem mestu.

Prodaj izdelovalnico moškega in ženskega perila ter venzenja z več specialnimi stroji, zaradi odpotovanja. Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobro vpeljano« št. 3553.

Ugodno se prodaj: 1 os 5.80 m dolga, premer 100 mm, z 2 ležajema na krožne mazaške (Ring-schmierler) z železno ploščo za beton ter 1 spojko (Kupplung). - 1 kotel 3-4000 litrov vsebine iz kotlovne pločevine, teža ca 3000 kg. - 7 kosov dvigal za mlino gurte z zajemalkami iz pocinkane pločevine in sicer: 1 kos 33 cm širok, 1 kos 27 cm širok, 3 kosa 14 cm široka in 3 kosa 16 cm široke, od 15-20 cm dolžine, v dobro ohranjenem stanju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodna prodaja« 3368.

»OBISK«

ILUSTRIRANI DRUŽINSKI MESEČNIK LJUBLJANA Kopitarjeva ulica 2

Na splešno željo podaljšujemo rok za plačilo celoletne naročnine do konca marca, da omogočimo čim večjemu številu starih in novih naročnikov pravico do brezplačnega »Obiskovega« ilustriranega slovenskega koledarja za leto 1941.

Brez povišanja naročnine izhaja »Obisk« v nezmanjšanem obsegu. Celoletna naročnina je Din 72⁻. Pohitite z naročnino, ker naklada koledarja je omejena.

»Liac Aleksandrova ulica 19, Maribor - Vam ugodno nudi nogavice, predpasnike, vseh vrst trake in čipke. - Oglejte si nove zaloge.

Krasno 18 kar. zlato uro in tri mecesnova okna, prodamo. Celovška c. 153 (mlekarna).

70 malih sodčkov iz klanega lesa solidne izdelave, različnih velikosti od 35-100 litrov in 10 polovnjakov, ima napredaj: Sodarstvo Homan, Stražišče pri Kranju.

Mehaniško orodje kompletno, in načrte za izdelavo generatorjev - prodamo za 15.000 din. V račun vzamemo osebni avtomobil. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takoj« št. 3434.

Cepljeni trs laški rizing, Gortte na 1800 kom, laški rizing portala 700 kom., muškati silvanec portala 1100 kom., poceni, po 2 din, napredaj pri Jože Straka, Plato, Sl. Konjice

Varčnim gospodinjim v šempetrskem okraju, priporočamo sveže čajno maslo, kisel in sladko smetano, vsakovrstne sire v mlekarni: Ilirska 15. Novo vodstvo! Podružnica mlekarnice »Drama«.

Puh in perje za trgovce razpošilja po najnižjih dnevni cenah Wolkenstein Adolf, Sombor, dunavska banovina. Zahtevajte vzorce. (1)

Kovaško orodje kompletno, poceni prodam. Rohar Stefan, Ciril Metodova 5, Tezno, Maribor.

Prodajmo jekleno vlogo in ognja varno blagajno in jekleno azbestno omaro za knjige. Dopise v upravo »Slov.« pod »Vlom nemo-goč« št. 3539.

Šivalni stroji krojaški šivalni stroj zaradi smrti napredaj: Prim., Ljubljana, Lampetova ulica 13.

Šivalni stroji Phoenix, radio aparat Lorenz, Tefag, koleca Presto, Meister, N. A. G., v raznih barvah, kupite najceneje: Nova trgovina, Tyrševa 36.

Anker šivalni stroji so znani kot najboljši za šivilje, krojače, čevljarje, gospodinje tudi za entimnje in cikcak z dvema iglama. Na zalogi rabljeni z okroglim čolnic-krom za 300 din napredaj. Prodaja Triglav, Resljeva 14.

Šivalni stroj z ravnim čolnicom, zelo dobro ohranjen, se ceno prodaj. Kolodvorska 35-I., desno.

Šivalni stroji »Joh. Jax« so že skozi 60 let znani kot najboljši. - Rabljeni stroji vedno na zalogi. Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36. (1)

Stroj za prevleko gumbov z blagom »Astor«, z vsem orodjem, za vse velikosti in oblike gumbov ter več tisoč gumbnih delov, novo, poceni prodaj: Ludvik Hlarišič, Ljubljana, Cesta 20. oktobra št. 13. Telefon št. 37-54.

Pridelki Krmilno peso in repo takoj kupim. Ponudbe: Repič, sodar, Ljubljana.

Sladko seno prodam. Št. Vid št. 43 pri Ljubljani.

Sladko seno prodam. Dobrava 1 pri Črnučah.

Semenski oves grahoro, črno deteljo in banaško lucerno ter semenske trave dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih pri tv. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 33.

500 kg semenskega ovsu prodaj Rudolf Janič, Zalec

Za vsako ceno prodam repo za krmo ali kisanje. Josip Terčelj, Savlje 62.

Vagon sladkega sena lepega, prodam. Lavrič J., Št. Vid pri Stični.

1000 kg sveže repe prodaj Miha Zajec, Trzin št. 68.

Sladko seno z deteljo mešano, 1500 kg in 10 lepih pujskov, napredaj. Jernej Pirnat - Jarše 13, Domžale. (1)

Letovišča Turiste pošiljamo v letovišča - zdravilišča, pensione, hotele in sanatorije. - Kdor jih sprejme na 5-10 mesečno odplačevanje, dobi informacije pri Narodni štedionici, Beograd, Cika Ljubina 18.

Živali Teško brejo kravo prodam. - Vodmatska 29, Ljubljana.

Par mladih konj z opremo, in pet vozov, prodam. Borošak, Ljubljana, Trstenjakova 1.

Kam pa kam?

K današnji otvoritvi vabi cenj. goste Mlečna restavracija »Breda«, Tržaška cesta 48.

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da bom otvoril v nedeljo, dne 9. marca 1941 staro znano gostilno pri Kosiču v Prečni pri Novem mestu. Na razpolago bom imel vsak čas topla in mrzla jedila in prvovrstna doljenjska in štajerska vina. - Vljudno se priporoča Comino Ciril, gostilna v Prečni pri Novem mestu.

Objave

Razpis dražbe lovišč

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani razpisuje javno ustmeno dražbo za lovišča v revirju Krvavapeč: 1. lovišče Mačkovec-Pajkovo z osredki 217.18 ha; 2. lovišče Mokric-Osredek 527.67 ha. - Dražba bo dne 22. marca 1941 ob 11 v pisarni Z. D. U., Cesta 29. oktobra št. 24-I. - Splošni in posebni lovski zakupni pogoji in razglas so na razpolago pri Z. D. U. in pri revirnem vodstvu razlaščenih gozdov Krvavapeč.

Razpis dražbe lovišč

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani razpisuje javno pismeno dražbo za lovišča šumske uprave razlaščenih gozdov v Črni: 1. lovišče Resman z osredki 396.90 ha; 2. lovišče Smrekovec z osredki 590.80 ha. - Dražba bo dne 18. marca 1941 ob 11 v pisarni Z. D. U., Cesta 29. oktobra št. 24-I. - Splošni in posebni lovski zakupni pogoji ter razglas so na razpolago pri Z. D. U. in pri šumski upravi razlaščenih gozdov v Črni.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

Razno

Telefon 22-75 Tehnična pisarna in posvetovalnica v Ljubljani, Franciškanova ulica št. 10

Ing. Otáhal Josip poob. gradbeni inženir se priporoča za vse v to stroko spadajoče posle.

V umetno valjenje sprejme vsako množitev jaje perutinarstvo »Niko«, Št. Vid nad Ljublj.

Lisice strojimo barvamo in prvovrstno izdelamo. - Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Vojaški kovčeg nov, prodaj mizar. Zabajk št. 14, Ljubljana.

Gumbnike, gube, plise, monogramne, entel, štur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš Ljubljana, Franciškanova ulica nasproti hotela Unios

Starejšo gospo gospoda ali par, sprejem zaradi osamljenosti za svoje, 32 letni posestnik, neoženjen. Prosim resne ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Srečna družina« št. 3520. (r)

Kilavi Trebušni pas drž. patent 19440. - Nov izum patentiranega pasnika, ti-sočim bolnim olajšanja, brez jermena za bedra, brez trakov, čutite se, da ga sploh ne nosite. Brezplačne prospekte pošilja izumitelj: Ing. Janez Napolnik, Zagreb, Utješenovičeva 5.

OKAMA MAZILU Iz zdravilnih sestav. - Cudovit uspeh pri ranah, opeklinah, ošuljenjih - volku - turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri košnem vnetju. Ispuščajih in hrastah na temnu, za raspokane prane bradavice. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Ali se hočete svoja revmatizma, profina osvoboditi? Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti. Nudim Vam zdravilno, sečno kislino razkrajajočo, izmen-snovi in izločevanje, pospešujočo DOMAČE ZDRAVLJENJE S PIJAČO, ki se na umeten način povsem naravno sestavlja iz nekega blagodejnega zdravilnega vrečka, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bolnim ljudem. Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih v vseh državah obstoječih skladišč povsem zastonj in franco poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju. - Poštno zbiralno mesto: PANNONIA-APOTHEKE, BUDAPEST 72 Postfach 83, Abt, H. 284.

Zahvala Vsem, ki so našega nepozabnega očeta, gospoda Josipa Mastena davčnega kontrolorja v pokoju spremili k večnemu počitku ter nam izrazili svoje sožalje, izrekamo prisrčno zahvalo. Maribor, dne 8. marca 1941. Žalujoči

Grazia Deledda: Marianna Sirca Sardinska povest. Namesto, da bi se vrnil tisto noč v ovčarnico, sem šel v gore Argosole. - Posebna trdnega sklepa prej nisem imel v mislih; a takrat sem se odločil, da bi poiskal kakšnega razbojnika in združil svojo usodo z njegovo. To se mi je zdelo primernejše kot hlapčevati, služiti ves teden in ob nedeljah poslušati doma očelove pridige. Srečal sem svojega tovariša, Costantina Moro, ki se je grel ob ognju kraj ceste kot berač. Ko mi je govoril o svojem trpljenju, sem se v svoji veri kot kristjan smejal; smilil se mi je, in da ne bi bil osamljen, sem ostal z njim. In tako, Marianna, so me takoj zatožili zaradi tisoč zločinov, ki jih nisem nikdar storil. In če bi bil to rekel sodniku, bi se mi bil smejal. Toda sedaj... sedaj... Povesil je glavo in molčal. »Sedaj,« je nadaljeval po kratkem presledku, »sedaj bi zopet rad menjal svoje življenje; a kako, Marianna, kako?« »Način bi se že našel...« je Marianna odgovorila z grgrajočim glasom; a o gotovosti, o resničnosti svojih besed sama ni bila prepričana. Bila je zmedena in ni imela poguma, da bi nadaljevala. Toda Simone je takoj razumel, kaj bi mu bila rada svetlovala. Zdelo se je, da se je predramil in vznevoljil. Pogledal jo je postrani, skoraj sovražno, nato je vstal in ves stresel, pridrtil patronjak okoli pasu in vzel puško. Zviška je šel iskal njenih oči, a ona ga ni več pogledala. Zdelo se je, kot da bi si drug drugemu nastavila vrvice, in oba pazila, da se ne pustita ujeti. »Navsezadnje je vse prav; glavnino je, da ne izgubim prostosti,« je poudaril Simone. »Vse, Marianna, se služiti ne več. Oprostite mi, da sem

ti povedal toliko reči. Zbogom, Marianna! Podaj mi roko!« Marianna je dvignila oči in mu segla v roko. Stisnil ji je komaj prste in odšel, ni se več ozrl. Z mesta, kjer je sedela, mu je sledila z očmi. Imela je vtis, da se je od nečesa osvobodila, a istočasno je občutila žgočo bolelost, občutila je silen ponos in ponižanje. Tako ji je bilo, kot da bi jo bil njen nekdanji hlapec užalil, a da se mu ni posrežilo, odvzeti ji zavest gospodinje. »Le pojdi srečno!« mu je molče voščila, »saj se ne bova videla več.« V dnu duše pa je čutila, da se bo vrnil. Po večerji je pripravila svoje reči, da se vrne v Muoro. Morala bi oditi ob prvi zori, a še dolgo v noč je delala in se ni mogla odločiti, da bi šla počivati. Ozirala se je po samotni sobici, ki se ji je zdela kot gnezdo v šuštenju dreves. Temno in vlažno hišo v Muoro, z železnimi vrati in trdnimi okni, je primerjala ječi, kjer ni manjkala niti nezipsna varuhinja, služkinja Fidela, s svojimi ključki ob pasu in z očmi vohunke. Navsezadnje se nam godi v življenju vsem enako; jelniki smo in moramo prestati kazen za lastno življenje. Simone, človek se mora brzdati, ali pa predreti zidove. Za vse bo prišla ura svobode in plačila. Vsedla se je na kraj vrat, proti vzhodu in modrovala o vsem tem. A občutila je nemir. Zdelo se ji je, da se ni še dovolj skrbno pripravila na odhod in da ji manjka še nekaj važnega. Ni vedela, kaj. Može so spali v kuhinji. Vseokrog je vladal mir. Zvezde so bleščale in črčki so peli prav kot tisti večer, ko jo je Simone obiskal vdruge. Zetela je, da bi zaspala tam na pragu. Imela je občutek pijanosti. Bila je pijana od zraka, ki ga je vsrkala liste dni, in od pomladanskega podnebnja. Videla je nebo, sredi srebrne goljave in pse, ki so spali v senci. Bolj v ozadju je bil gozd, ki

se je delil v dve peruti: v svetlo perut cvetočih bukev in v temno stran plut; nad eno in drugo perutjo je bila praznina daljave, razsvetljena od vzhajajoče lune, ter vrsta gor, ki so se približevale skozi tresočo se svetlobno tenco. Srebrnobela svetloba, ki je polnila ozračje, je padla najprej na gore Dorgali, ki se vzpenjajo na desni strani; leva stran gor, dvigajočih se nad Muoro, je bila še temnomodra. Nenadoma so zvečevali na obzorju zlati oblaki. Vstajala je luna. Nad zlato tenco, ki se je raztezala od gor tja do Soteske, se je širila še druga; sličila je biserni tanci, ki se je tresla nad vsemi rečmi in jim odajala čudovit čas, da so se zdele lepše. Gozd se je v nočni tišini smehljaj in padajoče listje je sličilo solzam. Peli so tudi slavčki in eden, na drevesu goljave, je pel naravnost nebeško. Marianna se je spomnila, da je kot otrok pričakovala na kresni večer nekaj podobnega; v temnem dvorišču njene hiše je čakala, da bi se o polnoči odprlo nebo, da bi bilo videti Boga v sredi razsvetljenega vrta. Vsa začudena se je dvignila; ponovno je slišala v daljavi stopinje. Videla je moža, ki se približuje z goljave; bil je majhen, nato vedno večji in naposled tako velik, da je segel do neba. Spoznala je Simona. Tedaj se je zopet vsedla; v boječem pričakovanju je vsa otrpnila. Vedela je, da ga čaka. Ko ga je zagledala, bi se bila rada umaknila; a bilo je prepozno. Zdelo se ji je, da vidi v zlatem luninem svitu blesk njegovih oči, ki jo motrijo in pridržujejo kot okovano; videla je tudi njegove roke, ki se iztezajo, da bi jo zgrabile kot takrat, ko so v njeni navzočnosti grabile zemljo.

čutila, da ni nikogar, ki bi jo rešil preteče nevarnosti, če se sama ne bo branila. Toda s pojemajočo razdaljo, ki jo je ločila od bližajočega se moža, je izgubila svoje poslednje moči. Kolena so se ji pripogibala, in ko je Simone segel po njeni roki ter jo povabil, naj zopet sede, ne da bi je izpustil, je občutila, da ni več ona, da je njegova lastnina. »Moj oče je tam,« je mrmrala. Ne da bi odgovoril, je vrgl Simone kapo z glave in se vsedel s prekrižanimi nogami na tla tik Marianne Glavo je nagnil v njeno naročje. Njegovi gosti, kratki lasje, ki so se v luninem svitu bleščali, so dišali po travi, po prahu in znoju. Ta mešanica vonjev je Marianno bolj vznemirjala kot njegova kretnja. Čutila je, kako se ji srce topi; zdelo se ji je, da ji Simone izkazuje posebno prijateljstvo, in ga je ljubila kot spečega otroka. In zadelo se ji je tudi, da ga mora štiti in varovati kot lastnega otroka. Eno roko je sprostila iz njegove in mu božala čelo, jokal je, ne da bi se tega zavedala. Njene solze so padale na njegove lase in so se svetile kot rosa na travi. »Čemu se bojiš, Marianna? Saj sem tu, ob tvojih nogah, kot bolan pes. Ne boj se! Če bi ti hotel storiti kaj zlega, ne bi prišel ob tej uri in razorožen Ali ne vidiš, da sem brez orožja? Nimmam niti britve, ki sem jo nosil kot deček, ko sem lovil kuščarice. Puško sem pustil ob vodnjaku; naj le zarjavi, nič me ne briga. Koga se bojiš? Tvojega očeta? Če bi videl, kako se ljubiva, bi naju blagoslovil. Mogoče se bojiš hlapec? Saj mi je on danes povedal, da se pripravljata na odhod... Prišel sem... Če bi ti hotel napraviti kaj zlega, bi pripeljal s seboj svoje tovariše; zvezal bi te kot jančka ter nesel na ramah in bi porazil vse tiste, ki bi mi ne dovolili prostega odhoda... Mar'anna! Vidiš, da nisem storil vsega tega, da sem tu, še vedno tvoj hlapec.«

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

STERILIZIRANO 115°C

NAŠA ŽIMA JE HIGIJENSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

BRUSILNI — REZKALNI STROJI.

Kupimo večje število polovičnih ali novih univerzalnih brusov, rezkalnih strojev, stružnico, raven brusilni stroj ter druge stroje. Stroji morajo biti nepoškodovani in imeti odgovarjajoči pribor.

Ponudbe z opisom, podatki in stanjem strojev poslati na poštni predal 753, Beograd.

Carinarnica I. reda na Rakeku

bo v ponedeljek 10. marca in torek 11. marca t. l. javno prodajala na dražbi 70 konj ki so bili zaplenjeni ob priliki poskusa izvoznega tiho-tapstva. — Dražba se bo oba dneva pričela ob 9. uri dopoldne. — O prednjem se obveščajo vsi interesentje. Iz pisarne Carinarnice I. reda na Rakeku št. 1880/41

Obvestilo

Občina Limbuš najstrožje opozarja, da ni dovoljeno brez poizvedbe gozdnega posestnika v Pekrah, Limbušu, Vrhovem dolu, Hrastju, Laznici in Bistrici odvažati gradbeni les in gorilna drva (suhljad). Tozadevno ima občinski gozdni čuvaj uradni nalog preprečiti vsako odnašanje kakršnega koli lesa iz gozda ter v nasprotnem primeru uporabiti orožje.

Uprava občine Limbuš.

ZAHVALA. Zahvaljujem se najiskreneje vsem, ki so sočustvovali z menoj med dolgoletno boleznijo in ob težki izgubi mojega ljubelega soproga, gospoda

JOSIPA JUDEŽA
orožniškega narednika v p.

m ki so spremili pokojnika k večnemu počitku. Posebna zahvala č. duhovščini za obiske med boleznijo in tolažila sv. vere, Moravski gasilski četni za sodelovanje in udeležbo pri pogrebu, kakor tudi stanovskim tovarišem.

Na Ježici, dne 8. marca 1941.

Žalujoča soproga

+

Naznanjamo žalostno vest, da nas je danes, po težki dolgoletni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 81. letu, za vedno zapustil naš blagi oče, brat, stric, tast in ded, gospod

Leopold Rozman
zasebnik

Blagega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v ponedeljek, dne 10. marca 1941 ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Urhu v Dobrunjah.

Sv. maše se bodo brale v raznih cerkvah, zadušnica pa v soboto, 15. t. m. ob 8, pri Sv. Urhu v Dobrunjah.

V Dobrunjah, dne 8. marca 1941.

Žalujoči sinovi: Ludvik, Maks, Vinko, Leopold; hčerka Pavla por. Gašperšič; Janko Gašperšič, zet; Minka in Geli, sinah; vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Umrla nam je draga sestra, nečakinja itd., gospodična

Frančiška Tršan

Pogreb drage pokojne bo v nedeljo, 9. marca ob štirih popoldne iz hiše žalosti v Tacnu št. 44 na pokopališče v Smartnem pod Šmarno goro.

Tacen, dne 8. marca 1941.

Žalujoči brat in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

Avto-motor

Kupim

stare sunanje avtogumo 34 x 7, z vsaj dobrim platnenim delom. — Stare Simon, Boh. Bistrica.

Osební avto »Ford«

tipa 20 ali 21, v dobrem stanju in dobrimi pnevmatikami, kupim. Ponudbe z navedbo cene poslati upravi »Slovenca« pod »Ford« št. 3432.

Kupim

stare sunanje avto gumo 34 x 7, z vsaj dobrim platnenim delom. Stare Simon, Boh. Bistrica.

Avto Opel - Super Kadet

v brezhibnem stanju, malo vožen, ugodno napredaj. Informacije dobite vsako popoldne v kaplarni v Stari Loki pri Sko-tji Loki.

Prodaj

štiri komade avto plaščev 6 x 50 x 20, v zelo dobrem stanju. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Tovorne« št. 3567.

Popravila

avtomobilov, motorjev in koles izvršujemo hitro in poceni. Mehanična delavnica Šušteršič, Ljubljana, pri Figovcu, dvorišče, levo.

Staro motorno kolo

do 200 ccm, kupim. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Motor« št. 3594.

Napredaj

tovorni avto 2 tonski, »International«, skoraj nove gume, Chevrolet 6-sedežna limuzina, dobro ohranjena. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3491.

Dva tovorna avtomobila

s plinskimi generatorjem, takoj prodamo. Gume odlične. Specialna delavnica plinskih generatorjev v Ljubljani, Tyrševa 13.

Krupp Diesel

6.5 tonski, orig., tvori do 10 ton, rabljen samo 45 tisoč kilometrov, velika karoserija, spalna kabina, popolnoma dobro ohranjen, napredaj. — Vprašati: Savič, Zagreb, Gajeva 2.

Lahek tovorni avto

s dobrimi gumami, ugodno napredaj. Naslov pove uprava »Slov.« pod 3660.

Avto »Ford«

bebi tipa 26, malo rabljen, z novimi gumami, strisedežni, prodam. — Borošak, Trstenjakova 1, dvorišče, Ljubljana.

Motorno kolo

350 ccm, nov tip, malo vožen, kupim. Ponudbe z opisom in ceno poslati na: Sestrič Anton, Karlovac, Kvaternikova 5.

Kolesa

Triciklje

ugodno prodamo. Specialna delavnica plinskih generatorjev, Tyrševa 13, pri Figovcu, dvorišče, levo.

Še 44 koles

odličnih znamk — tudi po starih nizkih cenah dokler traja zaloga. Fr. Podobnik, Rudnik Ljubljana.

SAMO PRAVO ORIGINALNO TINTENKULI

»TIKU« patentno nalivno pero za pisanje, risanje in kopiranje, ima rdeč obroček z vtisnjenim imenom »TintenkuLi«!

Din 125 — / Din 160 —

v boljših trgovinah ali pri firmi »LOGOS« — BEOGRAD

Pošt. Fah 386 Telefon 25-4-59

ČUDO moderne tehnike

Najboljša dolgoletna žepna svetilka z lastnim električnim pogonom! Daje zanesljivo in jako svetlo luč, brez vsakršnih baterij. Dinamo žepna svetilka »MANULUX« — brez baterije. Samo prodaja: »Logos«, Beograd, predal 386, telefon 25-459. Iščemo novod preprodalce ali zastopnike.

Dosti teh muk!

Pomagajte svojim nogam

kadar so skažene zaradi žuljev, zmučene zaradi ozeblin, otekle od utrujenosti in občutljive zaradi obutve. Denite jih takoj v vodo, v kateri ste prej raztopili žlico soli sv. Roka. — Taka mlečna raztopina vsebuje obilico kisika in mineralno sol, odstranjuje takoj bolečine, ublažuje vnetje nog in preprečuje utrujenost. Žulji in ozebline se kar tope. Otekllost nog izginja in noge dobivajo svojo prvotno obliko, tako da celo novi čevlji postanejo udobni. — Prava sol sv. Roka se lahko poceni dobi v apotekah, drogerijah in parfumerijah.

Mostar Franc
LIVARNA KOVIN
LJUBLJANA
GAJJEVICA ŠT. 57
Noza, telefon. št. 42-70

Izdeluje

odlične tehnične predmete, umetnin (kipov, plaket), dalje okovja za stavbe, okraskov itd. iz bronu, medu, rdeče litine, bakra, fosforjevega bronu in drugih specialnih bronov, cinka ter aluminija, silumina i.t.d.

Kupujemo vse vrste stare kovine

Kupimo

2 do 3 manjše

poljske traktorje

na bencin in nafto, rabljene, dobro ohranjene, ter

tovorni avtomobil

nosilnost 3 do 5 ton po možnosti s pogonom na lesni plin

Ponudbe pod »TRAKTOR« na upravo »Slovenca«

Dolžni smo zahvalo

Vsem tistim, ki so našega dragoga očeta pokropili, na kakršen koli način pomagali in ga spremili na farno pokopališče v Mošnje, naj Bog stotero poplačal

Vrbnje, marca 1941.

Ostali Resmanovi

Natečaj

Podoficerski eskadron konjeniške šole v Zemunu sprejme s 1. majem 1941

večje število gojencev iz civila in vojaštva

Na natečaj imajo pravico vsi mladeniči iz civila, ki so dovršili vsaj osnovno šolo z vsaj dobrim uspehom, ali nekaj razredov srednje šole (gimnazije, realke, meščanske šole itd.), ki niso mlajši od 18 in ne starejši od 21 let; oni iz kadra pa ne smejo biti starejši od 23 let.

Pogoje natečaja ter kakšne listine je treba priložiti lastnoročno napisani prošnji, lahko vidi vsak kandidat pri svoji občini, orožniški postaji, komandi svojega vojnega okrožja ali pri Konjeniški šoli v Zemunu.

NOVO POCENI

„VIŠINSKO SONCE“ JE TU!

Nov tehnični napredek je dosežen z izumom »mala višinskega sonca« — original Hanau — s pravo kremenčevno žarnico tipa S 100. Zadošča pritisk na gumb in ono bo takoj obsevalo s svojimi zdravilnimi ultravioletnimi, milnimi in toplimi žarki. V svojem učinku enači prirodnemu soncu na visokih planinah, daje koži rjavo barvo, varje nas boleznim in ohranjuje zdravje.

Zaradi svoje nizke cene more nabaviti »malo višinsko sonce« vsaka rodbina in zato ga ne bi smela pogrešati nobena hiša.

Cena kompletnih aparatov od Din 1.800.— naprej!

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje!

Predvajanja in najnovejši prospekt zahtevajte od:

Jugoslovensko Siemens s. d., Beograd, Kralja Aleksandra 8; Zagreb, Bogovičeva ul. 1; Ljubljana, Tyrševa 1a.

Jugoslovensko AEG, Beograd, Brankova 30. AEG Union, Jugoslovensko d.d. Zagreb, Karadžićeva ul. 1; Ljubljana, Livarska ul. 6.

Malo Višinsko Sonce Original Hanau

Prosim pošljite mi novi prospekt za »malo višinsko sonce« S 100.

Ime: _____
Kraj: _____
Ulica: _____

684/7

Otroški kotiček:

Carična Vesna

27.

Smrtoglavec je bil hitro pripravljen. Vnel se je boj za življenje in smrt. Bila sta nepremagljiva, razbojnik je bil zvit, a rešitelj močan.

28.

Vdam se! je vzkliknil Smrtoglavec, ko so popuščale njegove moči in vrgel sabljo. Rešitelj mu je dal še močan udarec in rekel: »Poberi se in ne pridi mi več pred oči!« Razbojnik jo je hitro ubral in odletel v temo.

Mreže za postelje dobite najceneje v Komenskega ulici št. 34 izdelovanje posteljnih žičnih vložkov.

POZOR! Vsa vrstna rabljena stroje, orodje ter železne, litinske in druge kovinske predmete, cunje, papir, gumij in steklovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah trdka

JUSTIN GUSTINČIČ, Maribor, Kneza Kočelja ul. 14, telef. 21-30 ter podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste, telef. 24-94.

Lektorat nemške akademije v Ljubljani, Beethovnova ulica 14-1

naznanja, da se pričenojo novi tečajni nemščine. Med njimi tudi tečaj konverzacije in korespondence. ~ Pojasnila v pisarni. ~ Telefon 32-93.

Samoprodajalke reonske, za predmet, potrebno in mehničnim delavnicam (industrijam) iščem. Delo brezkonkurenčno, konjunkturno. V poštev pridejo renomirane, dobro vpeljane strojno-mehanične in železninske trgovine, lastniki varilnih aparatov. Investicija za skladišče minimalna.

Bahijaravič, Beograd, Mileševska 57

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Iščemo sposobnega, izkušenega
škrobilca

z dolgoletno prakso v večjem tekstilnem podjetju. Ponudbe pod šifro „SLIHTA“ na upravo „Slovenca“

Štev. 447/41.

Razpis

Občina Bloke, okraj Logatec, razpisuje pramatično mesto

občinskega delovodje

Šolska izobrazba: 4 razrede srednje ali njeje enake strokovne šole.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbencih, je vložiti v teku enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri podpisani občini.

Občina Bloke, 4. marca 1941.

ZOLČNI KAMENČKI

Znani »SALVAT ČAJ« proti solčnim kamenčkom in bolečinam solčnega mehurja se doblja pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 12. Prospekte o zdravljenju pošiljamo zastonj.

O. v. S. br. 27870-1938 Rn. 3487

3x jači

so gumijasti podplati od usnjenih

Tile čevlji s trajnimi gumijastimi podplati so narejeni za ljudi, ki morajo v svojem poklicu mnogo hoditi.

Za poslovne ljudi so najboljši tile okusni, trpežni in ceneni čevlji.

Omočajo elastično hojo in lahek korak.

149.

Otrokom

ki hodijo v šolo, bo najbolj ustrezno s temle močnimi čevlji.

89.

Št. 28-30 Din 79-
Št. 31-33 Din 89-
Št. 34-38 Din 109-

Poštari in železničarji

ki so pri nas kupili takele čevlje z gumijastimi podplati, so bili posebno zadovoljni.

229.

Delavec in poljedelec potrebuje obutev, ki jima bo dolgo in dobro služila pri vseh delih. Dobro obut več naredi!

169.

Več sto kil najzlahtnejšega sadja!

lahko pridelate tudi na prav majhnem hišnem vrtu. — Da krijete svoje potrebe po sadju v gospodinjstvu, vam ni več potreben velik kompleks zemljišča, ako nasadite po najmodernejšem racionalnem načinu pritikavo in špalirsko sadno drevje na odbranih, zgodaj rodečih podlogah. — Vse vrste sadnih drevesc pošilja, načrte izdeluje in vse strokovne nasvete daje največja vele drevesnica:

„HORTUS“, sadna in trtna vele drevesnica, SUBOTICA
Zahtevajte veliki brezplačni ilustrirani cenik!

Zahtevajte povsod naš list!

Razpis

Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah razpisuje mesto

gradbenega tehnika

ali strokovnjaka s podobno izobrazbo, z večletno gradbeno in kalkulacijsko prakso pri visokih gradnjah, ki naj bi nadzoroval gradnjo dveh stanovanjskih hiš. Namestitev je začasna za dobo enega in pol leta.

V lastnoročno pisani ponudbi je treba navesti osebne podatke, zlasti podatke o dosežani praksi pri visokih gradnjah in zahteve glede honorarja; prilože naj se listine, ki potrjujejo navedene podatke; ponudbe naj se pošljejo do 20. marca 1941 Krajevni bratovski skladnici na Jesenicah.

Kupujem vse industrijske in obrtniške odpadke po sledečih cenah:

Staro železo od 1.50 do 2 din, strojno litino 2.25 din, baker 15 din, medenino 12 din, svinec 3.50 din, cink 3.50 din. Cunje, mešane, žakljevine proste, 3.50 din, krojaške odpadke do 30 din. Tekstilne odpadke: bombaž, surove niti, čiste, 23 din, barv, bombaževe niti 11 din, umazane niti do 5 din, volnene jopice in nogavice do 24 din. Odpadke od tovarn za perilo, bele, čiste, do 15 din, barvane do 9 din, papir od aktov in fiskarn do 1.40 din za kg. — Nakupovalci imajo še posebne procente. Zahtevajte cenel! Ne poslušajte raznih prekupčevalcev po ulicah, pričrajte se osebno! — Vse te predmete prodate po najboljših cenah pri znani trdki

Veletrgovina s surovinami Sluga Ivan Maribor

Telefon št. 22-72 Tržaška cesta 22 Telefon št. 22-72

NIKELJ

nikljaste odpadke anod, nove anode, stare vojaške nikljaste kotle kupujem ali zamenjam za nikljevo sol.

NIKELJ

-evo sol za ponikljevanje, zamčeno čisto, imamo v zalogi. Cena na vprašanje.

Podjetje »AMOR« Beograd

Kralja Aleksandra 293 Tel. 41-129